

Godišnje izvješće
društva Croatia Airlines d.d. i
Grupe Croatia Airlines
za 2016. godinu

Ožujak 2017.

SADRŽAJ:

Izvješće posloводства o stanju Društva za 2016. godinu	3 - 42
Izjava o kodeksu korporativnog upravljanja	43 - 45
Izjava Uprave	46
Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji za godinu koja je završila 31. prosinca 2016. zajedno s Izvješćem neovisnog revizora	47 - 118

 CROATIA AIRLINES

A STAR ALLIANCE MEMBER

Izvešće posloводства o stanju Društva za 2016. godinu

Ožujak 2017.

SADRŽAJ

Karakteristični pokazatelji	5
Flota	5
Prometni pokazatelji	5
Financijski pokazatelji.....	6
Pokazatelji produktivnosti	6
Croatia Airlines u 2016. godini – predavljanje.....	7
Struktura vlasništva	7
Upravljačka struktura Društva i organizacija.....	8
Ljudski potencijali	9
Društvena odgovornost	16
Priznanja, obljetnice i zaštita okoliša	17
Poslovno okruženje i rizici poslovanja.....	23
Flota i kapaciteti.....	31
Tržište	32
Financijsko poslovanje	34
Račun dobiti i gubitka	34
Imovina, financiranje i investicije	37
Bilanca stanja	37
Novčani tijek	38
Konsolidirani rezultat poslovanja	40
Današnje poslovanje – Prometni učinci I.-II. 2017.....	42

Karakteristični pokazatelji

Flota

tip zrakoplova	broj na kraju 2016.	sjedala	vlasništvo	najam	Ø starost (god.)	broj na kraju 2015.	vlasništvo	najam
Airbus A320	2	348	1	1	17,09	2	1	1
Airbus A319	4	576	4	-	17,94	4	4	-
Q-400	6	456	-	6	7,60	6	-	6
UKUPNO	12	1.380	5	7	12,63	12	5	7

Prometni pokazatelji

OPIS		2016.	2015.	2014.
nalet (km)	DIST 000	17.220	16.388	16.328
broj uzlijetanja	FLTS	26.848	25.863	25.879
stopa promjene	%	4	0	3
operativno vrijeme	BH	37.890	37.007	36.909
stopa promjene	%	2	0	3
prevezeni putnici	RPAX 000	1.939	1.850	1.825
stopa promjene	%	5	1	2
prevezena roba i pošta	CGO T	2.591	2.733	3.103
stopa promjene	%	-5	-12	-4
ostvareni putnički km	RPK mil.	1.446	1.371	1.342
raspoloživa sjedala - km	ASK mil.	2.066	1.967	1.938
putnički faktor popunjenosti	PLF %	70,0	69,7	69,2
ostvareni tonski km	RTK mil.	146	139	136
raspoloživi tonski km	ATK mil.	215	205	202
težinski faktor popunjenosti	WLF %	68,1	67,8	67,4

Financijski pokazatelji

Pokazatelj	Jedinica mjere	2016.	2015.	2014.
Operativni prihodi	mil. kn	1.561	1.551	1.544
Stopa promjene	%	0,7	0,4	
Ukupni prihodi	mil. kn	1.610	1.608	1.595
Stopa promjene	%	0,1	0,8	
Operativni troškovi	mil. kn	1.553	1.534	1.530
Stopa promjene	%	1,3	0,2	
Ukupni troškovi	mil. kn	1.602	1.594	1.587
Stopa promjene	%	0,5	0,5	
Operativni rezultat	mil. kn	7,8	16,7	13,7
Neto rezultat	mil. kn	8,0	13,8	7,5
EBIT	mil. kn	15,6	24,2	19,1
EBITDA	mil. kn	101,0	97,4	90,6
EBIT marža	%	1,0	1,6	1,2
Ekonomičnost		1,0	1,0	1,0
ROA	%	0,9	1,6	0,9
ROE	%	2,1	3,7	2,1
Jedinični operativni trošak	kn/ATK	7,2	7,5	7,6
Jedinični operativni prihod	kn/ATK	7,3	7,6	7,6
Putnički <i>yield</i> (putnički prihod u EUR/RPK)	€cent/RPK	12,4	12,6	12,6
Koeficijent tekuće likvidnosti		0,5	0,5	0,5
Koeficijent zaduženosti		0,6	0,6	0,6
Koeficijent financiranja		1,3	1,3	1,3
Prosječan broj zaposlenih		946	925	967

Pokazatelji produktivnosti

Pokazatelj	2016.	2015.	2014.
Zaposleni (rtk/zaposlenom)	154.851	150.365	140.913
Zrakoplovi (BH/dan)	8,2	8,4	8,4
Gorivo (rtk/tona)	2.434	2.451	2.458

Croatia Airlines u 2016. godini – predstavlanje

U više od dvadeset pet godina postojanja i pružanja usluge prijevoza Croatia Airlines povezoao je hrvatske gradove s najvažnijim europskim metropolama, a u suradnji sa zrakoplovnim partnerima i s cijelim svijetom. Croatia Airlines, kao član najvećeg svjetskog udruženja zrakoplovnih kompanija Star Alliance, svojim putnicima omogućuje pristup globalnoj mreži letova uz korištenje mnogobrojnih pogodnosti.

Struktura vlasništva

Croatia Airlines je dioničko društvo.

Temeljni kapital Društva iznosi 277.879.530 kn i podijeljen je na 27.787.953 redovnih dionica nominalne vrijednosti 10 kn.

Pregled deset najvećih dioničara i njihovih udjela u temeljnom kapitalu	broj dionica	%
CENTAR ZA RESTRUKTURIRANJE I PRODAJU (CERP) ZA REPUBLIKU HRVATSKU	26.971.437	97,0616
ZRAČNA LUKA ZAGREB D.O.O.	477.121	1,7170
CENTAR ZA RESTRUKTURIRANJE I PRODAJU (CERP) ZA DRŽAVNU AGENCIJU ZA OSIG. ŠTEDNIH ULOGA I SANACIJU BANAKA	213.152	0,7671
JANAF D.D.	22.000	0,0792
CROATIA LLOYD D.D.	10.270	0,0370
HRVATSKA LUTRIJA D.O.O.	4.000	0,0144
ASTRA INTERNATIONAL D.D. U STEČAJU	3.682	0,0133
HP D.D.	2.750	0,0099
TURISTHOTEL D.D.	2.090	0,0075
TANKERKOMERC D.D.	2.090	0,0075

Povezana društva koja su u 2016. godini bila u vlasništvu Croatia Airlinesa d.d. su Amadeus Croatia d.d. te Obzor putovanja d.o.o. koji su samostalni poslovni subjekti.

Amadeus Croatia d.d. osnovali su Croatia Airlines (95 posto vlasništva) i Amadeus GDS, globalni distribucijski sustav sa sjedištem u Madridu. Osnovna djelatnost društva je organizacija svih aktivnosti i pružanje tehničke potpore vezane uz korištenje rezervacijskog sustava Amadeus na području Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Amadeus je globalni rezervacijski sustav putem kojeg se obavlja distribucija i rezervacija prijevoznih i smještajnih kapaciteta preko putničkih agencija i prodajnih mjesta samih zrakoplovnih kompanija.

Obzor putovanja d.o.o. je turistička agencija u stopostotnom vlasništvu Croatia Airlinesa koja se bavi organizacijom službenih i turističkih putovanja, savjetovanja, konferencija, kongresa i *incentive* putovanja.

Upravljačka struktura Društva i organizacija

Rad Društva tijekom 2016. godine organiziran je preko poslovnih funkcija grupiranih u poslovne cjeline i preko zajedničkih funkcija kompanije organiziranih unutar Tajništva uprave, Ureda za upravljanje kvalitetom i sigurnošću, Sektora kontrolinga i interne revizije te korporativnih funkcija koje uključuju Sektor financija i računovodstva, Sektor pravnih poslova, upravljanja ljudskim resursima i imovinom i Sektor upravljanja informacijskim tehnologijama.

Poslovno područje prometa obuhvaća letačke i kabinske operacije, prometni školski centar, operativni centar s planom posada, operativni inženjering, službu zemaljskih operacija, poslove administracije prometa te upravljanje kvalitetom u prometu i sigurnost operacija.

Poslovno područje tehnike objedinjava inženjering i tehničku podršku, upravljanje materijalima, pripremu i kontrolu radova, bazno i linijsko održavanje, održavanje zrakoplovnih dijelova i opreme, tehnički školski centar te upravljanje kvalitetom i

sigurnošću za tehniku.

Prodaja i marketing te upravljanje mrežom i prihodima dio su trećeg poslovnog područja.

Prema Statutu Društva Upravu čini najmanje jedan član, a najviše tri člana, dok članstvo Nadzornog odbora broji pet članova. Na mjestu Predsjednika Uprave Društva je Krešimir Kučko, član Uprave je Zlatko Širac, a predsjednik Nadzornog odbora je dipl.jur. Zlatko Mateša.

Poslovnice u inozemstvu

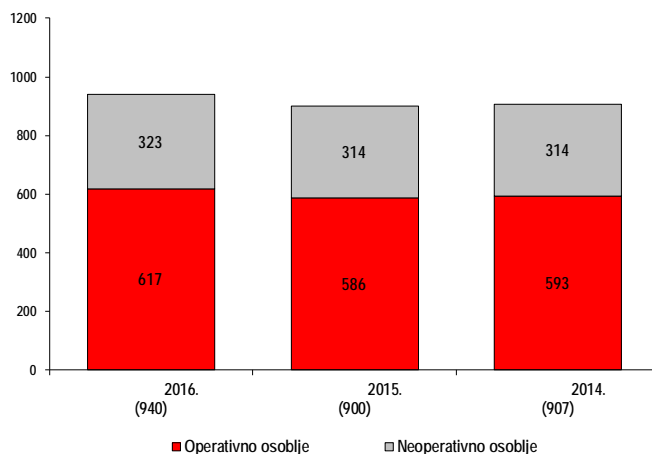
Croatia Airlines ima osam poslovnica u inozemstvu: Poslovnica Bruxelles - Benelux, Poslovnica Frankfurt - Njemačka, Poslovnica London – Velika Britanija, Poslovnica Paris - Francuska, Poslovnica Rim - Italija, Poslovnica Sarajevo - Bosna i Hercegovina, Poslovnica Skopje - Makedonija i Poslovnica Zürich - Švicarska.

Bruxelles	Benelux	Pariz	Francuska	Sarajevo	Bosna i Hercegovina
Adresa:	Brussels Airport, Box 31 1930 Zaventem	Adresa:	Roissypôle Le Dôme, 1 Rue de la Haye, BP 18913 Tremblay en France 95731 Roissy CDG Cedex	Adresa:	Zračna luka Sarajevo Ul. Khurta Schorka 36, 71 210 Sarajevo
Frankfurt	Njemačka	Rim	Italija	Skopje	Makedonija
Adresa:	FAC 1, Gebäude 234, HBK 49, Hugo-Eckener-Ring 60549 Frankfurt a.M.	Adresa:	Aeroporto Leonardo Da Vinci Torre Uffici 2, room 518 00054 Fiumicino	Adresa:	Alexander the Great Airport 1043 Petrovec - Skopje
London	Velika Britanija	Zürich	Švicarska	Adresa:	Letzigraben 154 8047 Zurich
Adresa:	Concorde North Wing Gatwick Airport Room 332 West Sussex RH6 ODW				

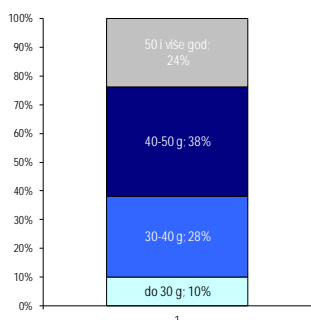
Ljudski potencijali

Na dan 31. prosinca 2016. godine u Društvu je bio zaposleno 940 radnika uključujući i 38 radnika u inozemnim predstavništvima. Broj radnika je veći za 4,4 posto u odnosu na kraj 2015. godine.

Broj zaposlenih na kraju godine

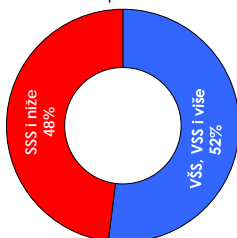
Struktura po dobi 2016.

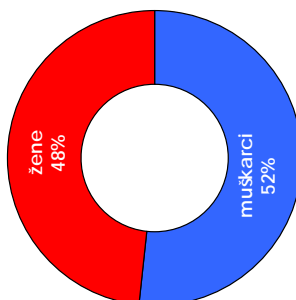
Na kraju 2016. godine broj operativnih radnika je za 5 posto veći u odnosu na kraj prethodne godine, a broj neoperativnog osoblja je 3 posto veći u odnosu na kraj 2015. godine. Zbog potreba pokrivanja ljetnog reda letenja Društvo je sezonski zaposlilo 62 člana kabinske posade zrakoplova.

Zastupljenost operativnog osoblja¹ u Društvu iznosi 65,6 posto (617), a neoperativnog 34,4 posto (323).

Struktura po stručnoj spremi

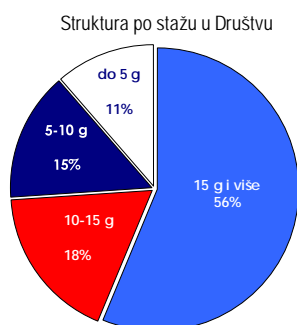

Struktura po spolu

¹ Uključuje sljedeća operativna radna mjesta u Društvu: promet (piloti, kabinsko osoblje, operativni centar, snabdjevanje zrakoplova, zemaljske usluge, voditelji stanica, asistenti voditelja stanica); tehnika (sva radna mjesta) te prodaja (voditelji poslovnica na ZL i predstavnici prodaje i skrbi o putnicima)

Obrazovna struktura pokazuje da 52 posto zaposlenih ima više i visoko obrazovanje te da je prosječna životna dob zaposlenih 42,3 godine. U spolnoj strukturi nešto su zastupljeniji muškarci (52 posto).

Prosječni ukupan kumulativni staž operativnog osoblja iznosio je 16,2 godina, neoperativnog 18,6 godina, a prosječan ukupni staž svih zaposlenika iznosio je 17 godina.

Prosječan staž u Croatia Airlines za operativno osoblje iznosio je 13,2 godina, neoperativno osoblje 15,5 godine, a prosječan staž svih zaposlenika u Croatia Airlines iznosio je 14 godina, što pokazuje visoki stupanj lojalnosti zaposlenika kompaniji od kojih je veliki dio čitav svoj dosadašnji radni vijek proveo radeći u Croatia Airlines.

Udio žena u strukturi visokoga i srednjeg *managementa* iznosio je 38 posto.

Ulaganja i programi

Croatia Airlines kontinuiranim ulaganjem u školovanja razvija i jača ljudske potencijale, prepoznavši od prvog dana svoju djelatnost kao istodobno i kapitalno i radno intenzivnu.

Zbog izrazite sofisticiranosti tehnologije i zahtjevnosti poslovnih procesa, značajna financijska sredstva svake se godine ulažu u osposobljavanje radnika, a osobito u specijalističko osposobljavanje i održavanje standarda educiranosti letaćkoga, kabinskog, tehničkog i zemaljskog operativnog osoblja.

Ulaganja u školovanja (kn)	2016.	2015.	2014.
Operativno osoblje	5.728.993	6.500.959	6.668.434
Stopa promjene	-12%	-3%	10%
Neoperativno osoblje	700.000	668.861	589.220
Stopa promjene	5%	14%	0,2%
Ukupno	6.428.993	7.169.820	7.257.654
Stopa promjene	-10%	-1%	9%

Školovanje zaposlenika Croatia Airlinesa odvija se kroz tri školska centra: Prometni školski centar, Tehnički školski centar te Školski centar za zaposlenike neoperativnih sektora.

U 2016. godini Tehnički školski centar Croatia Airlines je nastavio aktivnu suradnju s Hrvatskom agencijom za civilno zrakoplovstvo u segmentu izdavanja PART 66² dozvola, te usklađivanja s EASA³ regulativom.

² PART 66 – Aircraft Maintenance Licences

³ EASA – European Aviation Safety Agency

Iako je krajem 2015. godine dovršen projekt certificiranja Tehničkog školskog centra kao ovlaštene organizacije za provođenje osnovnog školovanja za aviomehaničare, kao uvjet za stjecanje PART 66 dozvola mehaničara održavanja, u 2016. godini je nastavljeno s poboljšanjem i unaprjeđenjem standarda školovanja, što je rezultiralo izmjenama MTOE-a⁴ i izradom dodatnih materijala za školovanje. Također, tijekom 2016. godine provodilo se školovanje osnovnog osposobljavanja za prvu grupu polaznika koji su školovanje započeli krajem 2015. godine.

Obzirom na povećanje opsega radnih aktivnosti ukazala se potreba povećanja broja instruktora u Tehničkom školskom centru (TŠC). Zbog nemogućnosti održavanja instruktorskih edukacija tijekom 2016. godine, planovi školovanja novih instruktora prebačeni su za 2017. godinu.

U dijelu PART 147⁵ *Type-training* školovanja, održana su dva teorijska i dva praktična školovanja za tipove zrakoplova A319/A320. Školovanja su održana za zaposlenike Sektora tehnike, ali i za polaznike koji su na komercijalnim osnovama pristupili tečaju.

U dijelu školovanja propisanih PART 145 regulativom, održano je 95 školovanja, u koja spadaju sva planirana školovanja za produženje internih autorizacija inženjera i mehaničara PART 145⁶ Croatia Airlines.

Nastavljeno je školovanje Limited Certification Authorisation to the Commander za oba tipa zrakoplova A319/A320 i Q400. Program školovanja je krajem 2016. godine izmijenjen sukladno novim procedurama održavanja, pa će nova grupa školovanja tijekom 2017. godine biti provedena po revidiranom programu školovanja kao sastavnom dijelu TTM-a (Technical Training Manuala), odnosno priručnika TŠC-a u kome su definirana PART-145 školovanja.

U 2016. godini Prometni školski centar organizirao je obvezne obnove znanja kao i potrebne provjere na zrakoplovu, simulatoru te na zemlji, koje su omogućile produljenja svih ovlaštenja i dozvola za obavljanje poslovnih aktivnosti zaposlenika.

Na tipu zrakoplova A319/A320 provedeno je školovanje svih pilota za RNP⁷ prilaze, te su certificirane sve posade na tipu zrakoplova A319/A320.

Provedena su sva školovanja predviđena planom poslovanja za 2016. godinu, kao i komercijalno školovanje pilota na tipovima A319/A320 i Q400 na simulatoru i u zrakoplovu. U suradnji s partnerima, proveden je i veći broj *Base traininga* za upis tipa A319/A320 i Q400.

Provedeno je komercijalno školovanje kabinskog osoblja, te niz školovanja vezanih za postupak rukovanja opasnim robama (DGR⁸), CRM⁹ školovanje za vanjske korisnike, kao i Base training za partnere Croatia Airlines.

Tijekom 2016. godine Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo je provela nekoliko audita i inspekcija u cilju kontinuiranog nadzora aktivnosti Prometnoga školskog centra u prostorijama Croatia Airlines, na simulatorima u Beču, te na letovima zrakoplova Croatia Airlinesa. Ostvareni rezultati pokazali su zavidnu razinu usklađenosti s propisanim standardima. Obavljene su također i inspekcije simulatora te rada instruktora

⁴ MTOE – Maintenance Training Organisation Exposition

⁵ PART 147 - Maintenance Training Organizations

⁶ PART 145 - Maintenance Organisation

⁷ RNP – Required navigation performance

⁸ DGR - Dangerous Goods Regulations

⁹ CRM – Crew Resource Management

TRI/TRE¹⁰ na njima, u skladu s odredbama OM-D11 & Quality Inspection Orders sustava kvalitete, radi praćenja te podizanja kvalitete rada TRI/TRE instruktora. Provedena je i postignuta standardizacija rada TRE/TRI instruktora na oba tipa zrakoplova u segmentu *Normal & Abnormal Procedures*.

Inkorporirane su i mjere štednje u svakom segmentu poslovanja kao i racionalizacija u radu zaposlenika Prometnoga školskog centra.

Sukladno izmjeni regulative i pojedinih programa školovanja izvršene su revizije OM-D i ATO¹² priručnika.

Svi djelatnici, sukladno svojim ovlastima, prisustvovali su radionicama i obnovama znanja u Hrvatskoj agenciji za civilno zrakoplovstvo u cilju usavršavanja i poboljšanja relevantnih procesa u okviru njihovih odgovornosti.

Razni programi školovanja namijenjeni vanjskim korisnicima realizirani su putem WEB ponude.

Proces edukacije zaposlenika Croatia Airlinesa oslanja se u prvom redu na interne resurse koji podrazumijevaju korištenje vlastitih ovlaštenih instruktorskih kadrova. Osim financijskih ušteda koje se tako ostvaruju, njegovanjem vlastitog *know-how* postiže se manja ovisnost o vanjskim resursima te promiče kompanijska kultura i poslovna strategija.

U 2016. godini provedena su brojna interna školovanja za neoperativno osoblje, kojima je cilj bio zaposlenicima omogućiti dodatna stručna znanja vezana za tehnološke promjene u industriji, kao i stjecanje poslovnih vještina nužnih za svakodnevno poslovanje.

Tijekom 2016. godine organizirane su tri serije redovnih školovanja namijenjenih zaposlenicima prodaje, zemaljskih operacija te putničkih agencija, vezanih za rezervacije, putničke tarife i automatsko ispisivanje dokumenata, na kojima su, pored zaposlenika Croatia Airlines, sudjelovali i vanjski korisnici iz raznih institucija direktno ili indirektno uključenih u zrakoplovnu industriju, kao što su zaposlenici zračnih luka i putničkih agencija.

Organizirane su i serije edukacija namijenjene zaposlenicima u direktnom kontaktu s korisnicima usluga Croatia Airlines. Ova su školovanja bila organizirana prije početka glavne sezone s ciljem opsežne pripreme zaposlenika za intenzivnije prodajne aktivnosti, suočavanje s neregularnostima u poslovanju i njihovo brzo prevladavanje, kao i utvrđivanje općih poslovnih standarda nužnih u održavanju i poboljšanju visoke razine zadovoljstva putnika.

Ured za upravljanje kriznim situacijama i izvanrednim događajima organizirao je školovanje za svoje članove čija je svrha bila osposobiti zaposlenike kompanije za postupanje u kriznim situacijama, te ih uputiti u način postupanja, odlučivanja i komuniciranja u situacijama koje za posljedicu mogu imati ljudske i materijalne gubitke, a potencijalno mogu ugroziti ugled i opstanak kompanije. Poseban naglasak školovanje stavlja na način komuniciranja kojem je svrha prevencija ili smanjenja štete, kao i pružanje aktivne podrške zaposlenicima i kompaniji u efikasnijem nošenju s krizom.

Kao i svake godine, i 2016. godini, zaposlenici koji se nalaze u direktnom kontaktu s putnicima prošli su sve potrebne edukacije propisane standardima Star Alliance.

¹⁰ TRI/TRE - Type Rating Instructor and Type Rating Examiner

¹¹ OM-D – Operational Manual Part D

¹² ATO - Approved Training Organisations

Naglasak je bio na školovanjima koja u prvi plan stavljaju tretman povlašćenih kategorija Star Alliance putnika, te standardne procedure u neregularnim situacijama. Održana je serija internih edukacija usmjerena na prepoznavanje putnika s posebnim Star Alliance statusima, u cilju primjerenog tretmana te kategorije putnika, održavanja visokog standarda usluge kao i općeg poboljšanja razine zadovoljstva putnika.

Tijekom 2016. godine nastavljen je postupak procjenjivanja kompetencija zaposlenika. Odgovorne osobe zadužene za procjenu kompetencija pojedinog radnika, provele su i godišnje razgovore o radu. Svrha razgovora bila je iznošenje zapažanja i procjena, analiza ostvarenih rezultata, kao i detekcija područja na kojima su moguća poboljšanja. Rad radnika pratili su i procjenjivali u pravilu neposredni rukovoditelji, ali su dodatni procjenjivači imenovani za velike grupe zaposlenika s jednim formalnim kako bi se procjenjivanje i godišnje povratne informacije o radu raspodijelile na više izvršitelja.

U cilju postizanja pune svrhovitosti praćenja radnog učinka, u 2016. godini je, paralelno s godišnjim razgovorima i procjenama kompetencija, pokrenut i postupak procjene učinka putem upravljanja ciljevima, pri čemu su se ciljevi poslovanja, do razine svih organizacijskih jedinica, postavljali u skladu s novom metodologijom i razlagali se na individualne ciljeve svakog radnika. Cjelokupni rukovodeći kadar Croatia Airlines prošao je školovanje vezano za upravljanje ciljevima, unapređenje timskog rada i organizacijske kohezije s ciljem jednoznačnijeg i učinkovitijeg definiranja i vrednovanja pokazatelja radne uspješnosti te spuštanjem strateških i sektorskih ciljeva na niže organizacijske razine. Polaznici su podučeni i kako unaprijediti timski rad i koheziju vlastitih timova, te na koji način otkloniti barijere koje onemogućuju kvalitetnu suradnju između pojedinih organizacijskih cjelina u cilju što bolje sektorske sinergije u postizanju kompanijskih ciljeva.

Specijalizirana školovanja za koja ne postoje interni resursi, realizirani se većinom u Školskom centru IATA (Međunarodne udruge zračnih prijevoznika) te drugim, međunarodnim specijaliziranim, edukacijskim centrima, a za određene kategorije školovanja angažirani se vanjski stručnjaci koji provode in-house programe, kojima je prisustvovalo više ciljanih skupina zaposlenika. Zaposlenici kompanije redovno sudjeluju i u radu raznih tematskih konferencija, simpozija i radnih grupa, u cilju što boljeg upoznavanja s operativnim i komercijalnim inovacijama unutar industrije.

Croatia Airlines, kao nacionalni prijevoznik Republike Hrvatske, unutar svoga Školskog centra organizira razna školovanja potrebna putničkim i robnim agencijama za stjecanje IATA licencije, školovanja namijenjena zaposlenicima zračnih luka, špediterskih organizacija te zrakoplovnim kompanijama. U 2016. godini Školski centar Croatia Airlines školovao je znatan broj zaposlenika IATA akreditiranih putničkih agencija na području rezervacija, tarifa i izdavanja prijevoznih dokumenata, te zaposlenika robnih agencija i špediterskih organizacija iz područja rukovanja opasnim robama.

**Odgovornost
prema
zaposlenima**

Radnici Društva se u pravilu zapošljavaju na neodređeno vrijeme. Na određeno vrijeme se u pravilu zapošljava dodatno operativno osoblje tijekom ljetne sezone (kabinsko osoblje, piloti) odnosno tijekom zime privremeno za potrebe sezone održavanja zrakoplova (pomoćno tehničko osoblje). Zapošljavanjem na određeno vrijeme rješavaju se samo zamjene privremeno odsutnih osoba ili popune za razdoblja velikih vršnih opterećenja ljudskih resursa na pojedinim područjima rada i procesima.

Naknade i potpore

Uz redovita primanja Društvo pruža radnicima različite naknade i potpore. One se očituju preko naknade troškova za prijevoz na posao, isplate otpremnine prilikom odlaska radnika u mirovinu, potpore u slučaju smrti člana uže obitelji, potpore za neprekinuto bolovanje dulje od 90 dana, pravo na plaćeni dopust u slučajevima rođenja djeteta, selidbe, sklapanja braka, školovanja i sl.

U slučajevima duljih bolovanja, teških bolesti i teškoga materijalnog stanja, Društvo nastoji pomoći radniku i njegovoj obitelji potporom za nabavu lijekova i troškove liječenja. Redovito se pomaže i djeci preminulih radnika mjesečnom potporom za vrijeme njihova redovitog školovanja.

Zaštita na radu, zaštita od požara i zaštita okoliša

Organizacija zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite okoliša propisana je zakonskom regulativom, kao i internim aktima Društva.

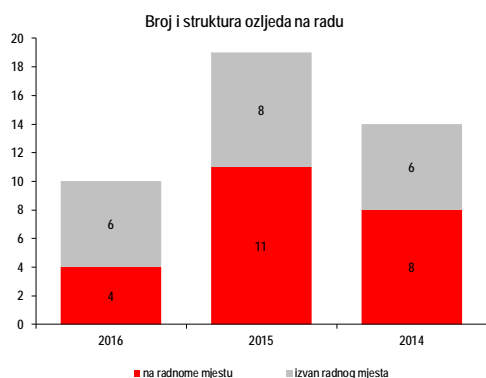
Redovito se organizira i provodi osposobljavanje radnika za rad na siguran način te osnovno osposobljavanje radnika za zaštitu od požara za sve novozaposlene radnike. Specijalistička osposobljavanja za rad na siguran način pri rukovanju strojevima i uređajima s povećanim opasnostima (hidrauličke podizne platforme, strojevima za obradu metala i nemetala, viličari, i sl.), kao i osposobljavanje za stjecanje znanja o zaštiti od opasnih kemikalija organiziraju se prema realnim potrebama Sektora tehničkih poslova. U 2016. godini specijalistički je osposobljeno 78 djelatnika za rukovanje hidrauličnim podiznim platformama i četiri za rukovanje viličarom.

Svi radnici koji rade na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada obavljaju redovite liječničke preglede.

Za svu radnu opremu (strojeve i uređaje, sredstva za rad, postrojenja i instalacije) u procesu rada, kao i za uređaje i instalacije koje služe za dojavu i gašenje požara, redovito se organiziraju i provode redoviti servisi i periodička ispitivanja.

Sav opasan otpad iz procesa rada redovito se i propisno uklanja te zbrinjava, o čemu se vodi evidencija (očevidnici), kao i pravovremeni izvješćaji u registar onečišćavanja okoliša pri ministarstvu zaštite okoliša.

U 2016. godini obavljena su četiri inspekcijska nadzora: tri iz područja zaštite na radu od strane državnog inspektorata i jedan iz područja zaštite okoliša od strane Inspektorata ministarstva zaštite okoliša. U 2016. godini nije bilo inspekcijskog nadzora nad provođenjem mjera zaštite od požara od strane inspektorata ministarstva unutarnjih poslova.

U 2016. godini prijavljeno je ukupno deset ozljeda na radu (četiri žena i šest muškaraca). Od toga, četiri ozljede su se dogodile na mjestu obavljanja poslova i radnih zadataka, a tri pri dolasku na radno mjesto i odlasku s radnog

mjesta do mjesta stanovanja, od čega dvije kao posljedica prometne nezgode. Tri su se

ozljede dogodile na službenom putu. Klasificirajući ozljede nastale samo na radnome mjestu, a prema metodi AUVA, u 2016. devet ozljeda je lakše prirode, a jedna teže. Zbog te teže ozljede, nadzoru je prisustvovao Državni inspektorat zaštite na radu. Od deset prijavljenih ozljeda, devet su priznate, a jedna je u procesu obrade HZZO-a. Smrtnih slučajeva u vezi s ozljedama na radu kao i profesionalnih bolesti nije bilo.

**Zaštita
dostojanstva
radnika**

Radi zaštite dostojanstva radnika, propisan je postupak „Zaprimanje i rješavanje pritužbi vezanih uz povredu dostojanstva radnika“ te imenovana osoba koja je ovlaštena primati i rješavati pritužbe u vezi sa zaštitom dostojanstva radnika. Kako bi se zaštitili osobni podaci, u Društvu postoji Odluka o imenovanju osobe za prikupljanje, obrađivanje, korištenje i dostavu trećim osobama, osobnih podataka radnika Društva.

U skladu s donesenim Planom djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova u Društvu se kontinuirano provodi analiza položaja muškaraca i žena. Tijekom proteklog razdoblja nije bilo potrebno uvoditi neke nove posebne mjere u vezi s uspostavom ravnopravnosti spolova, a redovito se donosi plan promicanja ravnopravnosti spolova sukladno zakonodavnim zahtjevima.

**Odnos radnika
i Uprave
Društva**

U Društvu djeluje pet sindikata - Hrvatski sindikat prometnih pilota, Sindikat inženjera i tehničara u zrakoplovstvu, Samostalni strukovni sindikat aviomehaničara Hrvatske, Sindikat kabinskog osoblja zrakoplova, Samostalni hrvatski sindikat zaposlenika u zrakoplovstvu te se tijekom 2016. godine ustrojio i još jedan novi sindikat Orca-Organizacija radnika Croatia Airlinesa.

U kompaniji djeluje i Radničko vijeće koje je u 2016. godini brojilo devet članova. Kroz Radničko vijeće, na način i po uvjetima kako to propisuje Zakon o radu, radnici Društva sudjeluju u odlučivanju o njihovim gospodarskim i socijalnim pravima i interesima.

Društvena odgovornost

Promet i turizam

Croatia Airlines kao nacionalni zračni prijevoznik prepoznaje svoju društvenu odgovornost u osiguranju optimalne zračne povezanosti Republike Hrvatske i svijeta s velikim naglaskom na doprinos razvoju hrvatskog turizma. Potrebama turističke privrede i turističkog razvoja Croatia Airlines se neprekidno prilagođava svojom mrežom izravnih letova za Zagreb kao glavnom gradu i za jadranska odredišta, a u suradnji sa svojim zrakoplovnim partnerima te usklađivanjem s drugim oblicima transporta gdje god je to moguće.

U cilju daljnjeg širenja mreže odredišta te povezivanja države, Croatia Airlines je 2016. godine uveo četiri nove sezonske linije iz Zagreba za Lisabon, Milano, Prag i Sankt Peterburg.

Važnost u povezivanju domaćih zračnih odredišta i održavanju prometa unutar Hrvatske kontinuirano prepoznaje i Vlada Republike Hrvatske. Slijedom Odluke o obvezi obavljanja domaćeg linijskog zračnog prometa za razdoblje 2016. - 2020. godine (rujan 2015.), Odluke o izboru ponuda za obavljanje usluge domaćeg linijskog zračnog prijevoza koju je Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture donijelo u siječnju 2016. godine, a po provedenom postupku Javnog natječaja, obvezu obavljanja redovitog zračnog prijevoza na određenim domaćim linijama Vlada RH dodijelila je Croatia Airlines. Temeljem navedenih odluka sklopljen je i Ugovor između Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture i Croatia Airlinesa kojim su definirana sva prava i obveze ugovorenih strana u obavljanju domaćeg linijskog zračnog prijevoza na slijedećim linijama: DBV-ZAG-DBV; SPU-ZAG-SPU; ZAG-ZAD-PUY-ZAD-ZAG, ZAG-BWK-ZAG; OSI-DBV-OSI; OSI-SPU-OSI u razdoblju od 27. ožujka 2016. godine do 28. ožujka 2020. godine, a u svrhu očuvanja prometne povezanosti regija te gospodarskog razvitka Republike Hrvatske.

Hrvatski brand

Croatia Airlines nastoji pridonijeti razvoju hrvatskog turizma i gospodarstva. Stoga je uveo novu ponudu kvalitetnih obroka u svoje zrakoplove kako bi se još snažnije predstavila hrvatska turistička i gastro ponuda. Putnici poslovnog razreda Croatia Airlinesa u sklopu projekta Inspirirani Hrvatskom mogu uživati u novim verzijama obroka, pripremljenih korištenjem autohtonih recepata i namirnica primorske i kontinentalne Hrvatske.

Hrvatske prirodne ljepote, povijesne vrednote i kulturna zbivanja približavaju se tijekom leta putnicima preko putnog časopisa Croatia. U sklopu suradnje s Hrvatskom turističkom zajednicom te ostalim turističkim zajednicama, u časopisu se objavljuju oglasi i članci. U zrakoplovima tipa Airbus prikazuju se turistički promotivni filmovi o prirodi i kulturnim znamenitostima različitih krajeva Hrvatske (podmorje i otoci, obala, kontinentalni dio).

Redovite su promidžbe i sponzorstva mnogih kulturnih događaja i institucija koji pridonose unapređivanju hrvatskog turizma (Dubrovačke ljetne igre, Uskršnja regata, Polo Beach Cup, Zagreb Dox...).

U 2016. godini Croatia Airlines je nastavio suradnju s Hrvatskim olimpijskim odborom (HOO) kao i Paraolimpijskim odborom. Croatia Airlines je službeni prijevoznik olimpijaca, a kao član HOO obitelji promovira naše sportaše i sport u Hrvatskoj.

Tijekom Olimpijade našim osvajačima olimpijskih medalja organizirali smo posebne dočeke na zrakoplovima te i na taj način promovirali Hrvatsku kao brand.

Pomoć zajednici

Croatia Airlines nastoji, kad je god to moguće, poduprijeti institucije kojima je potrebna humanitarna pomoć ili institucije koje organiziraju humanitarne projekte. Također, daje i izravnu humanitarnu pomoć putem besplatnog prijevoza teških bolesnika, djece ili osoba u nevolji te sudjeluje u dobrotvornim akcijama darivanjem usluge prijevoza. U želji da pridonese kvaliteti liječenja i zdravstvene zaštite u Hrvatskoj, a posebice najmlađih pacijenata, Croatia Airlines je 2016. godine donirao sredstva - Klinici za pedijatriju Opće bolnice u Osijeku za kupnju monitora za praćenje vitalnih funkcija i bifazičnog defibrilatora s monitorom.

Croatia Airlines se uključila i u projekt Velika Gorica – grad zrakoplovstva. Potpisana je Povelja prijateljstva između predstavnika Grada Velike Gorice i zrakoplovnih subjekata koji djeluju na području grada. Potpisivanjem Povelje prijateljstva omogućena je još bolja povezanost i suradnja poslovnih subjekata koji se bave različitim oblicima zrakoplovnih djelatnosti.

Etičnost u poslovanju

Od 2002. godine u Croatia Airlinesu djeluje Povjerenstvo za praćenje primjene etičkog kodeksa. Njegova je svrha praćenje primjene odredbi Etičkog kodeksa u radu Croatia Airlinesa te predlaganje načina rješavanja problema za svaku prijavu nepoštivanja ili kršenja prihvaćenih etičkih načela. Dužnost je Povjerenstva i unapređivanje etičnog ponašanja i djelovanja te poticanje promjena i poboljšanja promicanjem etičkih vrijednosti u poslovanju, svakodnevnom radu i međuljudskim odnosima. Članovi Povjerenstva biraju se iz redova zaposlenih u kompaniji.

Priznanja, obljetnice i zaštita okoliša

Prema istraživanju Air Helpa, tvrtke specijalizirane za ocjenu kvalitete civilnog zračnog prijevoza i pomoći putnicima u ostvarivanju njihovih prava, Croatia Airlines najbolje je ocijenjena zrakoplovna kompanija u svijetu po kriteriju ispunjavanja prava putnika. Na globalnoj rang-ljestvici po širem kriteriju zadovoljstva putnika kvalitetom usluge, točnosti letenja te ispunjavanja putničkih prava, kompanija je zauzela visoko osmo mjesto. Međunarodno istraživanje Air Helpa obuhvatilo je zračne prijevoznike iz cijelog svijeta, a prigodom rangiranja u obzir su uzeta tri kriterija – zadovoljstvo putnika kvalitetom usluge, točnost letenja te ispunjavanje putničkih prava.

U sklopu Farnborough Air Show u 2016. godini, na kojem su dodijeljene prestižne svjetske zrakoplovne nagrade – The World Airline Awards, Croatia Airlines proglašen je jednom od najboljih zrakoplovnih kompanija u istočnoj Europi. Unatoč veoma jakoj konkurenciji Croatia Airlines zauzeo je visoko četvrto mjesto. The World Airline Awards najprestižnije je globalno priznanje u zrakoplovnoj industriji, poznatije kao zrakoplovni Oscar.

Obilježili smo 20. obljetnicu kontinuiranog letenja na međunarodnoj redovitoj liniji Zagreb - Sarajevo. Prvi let Croatia Airlinesa na redovitoj međunarodnoj liniji Zagreb –Sarajevo obavljen je u kolovozu 1996. godine te je naša tvrtka bila prvi komercijalni zračni prijevoznik koji je sletio u obnovljenu sarajevsku zračnu luku poslije rata. Od tada pa sve do danas zrakoplovi hrvatskog nacionalnog prijevoznika povezuju glavne gradove Hrvatske i Bosne i Hercegovine svakodnevno tijekom cijele godine.

Zaštita okoliša

Tijekom 2016. godine ostvarene su brojne promjene u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti. Slijedom primjene Direktive o energetske učinkovitosti i Pravilnika o energetske učinkovitosti velikih poduzeća, te sve većeg interesa dionika, Croatia Airlines pokrenuo je projekt certificiranja prema ISO¹³ 50001 međunarodnom standardu upravljanja potrošnjom energije. Dodatno je identificirana i prilika da se kompanija certificira i po ISO 14001 međunarodnom standardu upravljanja zaštitom okoliša, što daje dodatnu vrijednost kompaniji te je ujedno i potvrda primjene principa održivog razvoja. Obje norme uspješno su usvojene krajem godine čime je Croatia Airlines postala jedna od rijetkih zrakoplovnih kompanija u svijetu s tako vrijednim certifikatima. Iako su mnogi parametri mjereni i do sada te su poduzimane aktivnosti za njihovo poboljšanje, uvođenjem ta dva značajna standarda broj parametara se povećao, a time i kvaliteta mjerenih podataka te njihova transparentnost. U sljedećim godinama očekuju se još bolji rezultati parametara zaštite okoliša i energetike.

Nužnost djelovanja vezanog uz pitanja okoliša i energije u zrakoplovstvu potvrđena je i na 39. ICAO¹⁴ skupu u Montrealu u jesen 2016. godine gdje je donesen plan o primjeni CORSIA¹⁵ regulative koja će osigurati globalni pristup nadzoru, izvješćivanju i kompenzaciji emisija stakleničkih plinova (poglavito CO₂), a prateći i COP21-Pariški sporazum o ograničavanju klimatskih promjena na ispod 2 stupnja celzija. Republika Hrvatska, pa tako i Croatia Airlines, sudjelovati će u svim fazama primjene CORSIA regulative od 2021. godine, nastavljajući dosadašnje uspjehe u primjeni europske EU ETS¹⁶ regulative. EU ETS predstavlja stalnu obvezu nadzora, verifikacije, izvješćivanja o emisijama CO₂ kao i kompenziranje kroz obvezni sustav trgovanja emisijama CO₂. Ulaganja Croatia Airlinesa u sustav trgovanja emisijama „oplemenjuje“ se kroz financiranje programa zaštite okoliša i energetske učinkovitosti, te je dio investiranja Croatia Airlines u „zeleniju“ budućnost Republike Hrvatske i EU.

Prema zahtjevima ISO 14001/50001 standarda u nastavku su prikazani odabrani podaci obzirom na učinak na okoliš.

Pokazatelji u administrativnom dijelu organizacije

Gorivo	mjerna jedinica	2016.	2015.	Indeks 2016/2015
Omjer potrošnje Eurosuper 95	(l/km)	0,096	0,091	105
Omjer potrošnje Eurodisela	(l/km)	0,085	0,101	84

Kod dizelskih vozila vidljivo je smanjenje u omjeru potrošnje, dok je kod vozila na benzinski pogon koja čine veći dio voznog parka, vidljivo manje povećanje što se može tumačiti i relativnom starošću voznog parka te pretežitom gradskoj vožnji. U odnosu na prethodnu godinu u 2016. godini je omogućeno preciznije mjerenje potrošnje goriva uvođenjem GPS¹⁷ praćenja vozila.

Energent	mjerna jedinica	2016.	2015.	Indeks 2016/2015
Električna energija	kWh/m ²	142,350	156,670	91
Plin	(m ³ /m ²)	9,240	8,790	105

¹³ ISO – International Organization for Standardization.

¹⁴ ICAO – International Civil Aviation Organization

¹⁵ CORSIA - Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation

¹⁶ EU ETS - The European Union Emissions Trading System

¹⁷ GPS - Global Positioning System

Dok se u segmentu potrošnje električne energije dogodio pad potrošnje, u segmentu potrošnje plina, koji se koristi za sustav grijanja, dogodio se porast zbog nižih prosječnih temperatura tijekom godine te većom potrebom za grijanjem. Prema podacima DHMZ¹⁸ u 2015. godini prosječna godišnja temperatura bila 13,7 stupanj Celzija dok je u 2016. godini prosječna godišnja temperatura bila 13,1 stupanj Celzija.

U općem dijelu organizacije uspostavljena je mjera racionalnije potrošnje uredske opreme i materijala. Kao temeljna postavka na svim unificiranim pisacima, gdje je to moguće, postavljen je obostrani ispis čime se očekuje ušteda od oko 100 000 listova papira godišnje. Dodatno su djelatnici upoznati s potrebom racionalnog korištenja ispisa čime se štede ulazni resursi (papir, toner, energija) ali i izlazni resursi (zbrinjavanje otpada, arhiviranje).

Pokazatelji u sektoru tehničkih poslova

Gorivo	mjerna jedinica	2016.	2015.	Indeks 2016/2015
Omjer potrošnje Eurosuper 95	(l/km)	0,150	0,160	94
Omjer potrošnje Eurodisela	(l/km)	0,180	0,190	95

Na oba tipa vozila je vidljivo smanjenje potrošnje u omjeru potrošnje po prijeđenom kilometru. Specifičnost upotrebe ovih vozila dodatno podliježe striktnim pravilima kretanja po površinama zračnih luka.

Energent	mjerna jedinica	2016.	2015.	Indeks 2016/2015
Električna energija po djelatniku	(kWh/radni sat)	2,853	2,571	111

Manjoj potrošnji energenta, uz smanjenje negativnog utjecaja na okoliš, pridonijeti će i prijelaz dijela objekata za održavanje zrakoplova na plinski sustav grijanja krajem 2016. godine umjesto dosadašnjeg sustava grijanja na lož ulje. Tijekom 2017. godine će se uspostaviti bazna vrijednost te se nastaviti s plinifikacijom ostalih objekata.

U sektoru tehničkih poslova osim radova na održavanju zrakoplova vlastite flote obavljaju se i radovi održavanja za potrebe drugih kompanija. Kako su radovi održavanja za druge kompanije u porastu za očekivati je povećano korištenje resursa kao i povećanje količine opasnog i neopasnog otpada. U obavljenim radovima, najveći porast je u segmentu baznog održavanja zrakoplova (veliki pregledi) kao i u širem spektru usluga održavanja. Croatia Airlines ima uspostavljen sustav zbrinjavanja otpada pri čemu se jednaka pažnja posvećuje opasnom i neopasnom otpadu. U tehničkom sektoru omogućeno je odvojeno skupljanje otpada, a pravilnim zbrinjavanjem istog eliminira se utjecaj na okoliš i osigurava održivi razvoj tehničkih poslova kompanije. U 2016. godini omogućeni su veći kapaciteti te preciznije razdvajanja otpada.

Otpad	mjerna jedinica	2016.	2015.	Indeks 2016/2015
Opasan otpad	kg/radni sat	0,0329	0,0235	140
Neopasan otpad	kg/radni sat	0,0088	0,0028	311

¹⁸ DHMZ – Državni hidrometeorološki zavod

Pokazatelji u sektoru letačkih operacija

Letačke operacije najintenzivniji su potrošač energije u Croatia Airlines, a propisi i procedure sigurnog odvijanja zračnog prometa imaju apsolutni prioritet. U uvjetima zagušenog zračnog prostora EU, prijevoznici su primorani djelovati u koordinaciji s mnogim faktorima zračnog prometa što ponekad otežava primjenu ekološkog pristupa poslovanju.

U 2016. godini uvedene su četiri nove linije te je unajmljen jedan zrakoplova tipa Fokker 100 tijekom ljetne sezone. To je značilo povećanje emisija CO₂ u apsolutnom iznosu. Prilikom prikupljanja podataka korištena je standardna EU ETS MRV metoda.

Tijekom 2016. godine kratkoročno je korišteno i sedam drugih zrakoplova različitih tipova čiji učinak u nastavku nije prikazan.

Airbus flota	mjerna jedinica	2016.	2015.	Indeks 2016/2015
Utrošeno gorivo unutar RH po RPK	kg	0,0599	0,0598	100
Utrošeno gorivo na međunarodnim letovima po RPK	kg	0,0377	0,0379	99
Količina emisije CO ₂ unutar RH po RPK	kg	0,1886	0,1883	100
Količina emisije CO ₂ na međunarodnim letovima po RPK	kg	0,1187	0,1193	99

Kod Airbus flote vidljive su male oscilacije na domaćim linijama dok je na međunarodnima postignuto poboljšanje.

Q400 flota	mjerna jedinica	2016.	2015.	Indeks 2016/2015
Utrošeno gorivo unutar RH po RPK	kg	0,0549	0,0556	99
Utrošeno gorivo na međunarodnim letovima po RPK	kg	0,0416	0,0415	100
Količina emisije CO ₂ unutar RH po RPK	kg	0,1729	0,1751	99
Količina emisije CO ₂ na međunarodnim letovima po RPK	kg	0,1310	0,1307	100

Kod Q400 flote je vidljivo poboljšanje na domaćim dionicama dok je na međunarodnima vidljivo manje povećanje u potrošnji goriva.

Za napomenuti je da na rezultate utječe i prosječan *Load Factor* koji je bio u razini prethodne godine uz manje oscilacije u međunarodnom i domaćem prometu.

Fokker 100	mjerna jedinica	2016.	2015.	Indeks 2016/2015
Utrošeno gorivo unutar RH po RPK	kg	0,0591	-	-
Utrošeno gorivo na međunarodnim letovima po RPK	kg	0,0486	-	-
Količina emisije CO ₂ unutar RH po RPK	kg	0,1862	-	-
Količina emisije CO ₂ na međunarodnim letovima po RPK	kg	0,1531	-	-

Akcijskim planovima, primjenama prijedloga djelatnika, razmatranjem prijedloga naših korisnika usluga i partnera te usvajajući sve regulatorne zahtjeve Croatia Airlines će aktivno djelovati na provođenju vlastite Politike zaštite okoliša i energetske učinkovitosti. Pri tome će poticati vlastitu izvrsnost ali i sudjelovati u poticanju izvrsnosti partnera i suradnika. Za te aktivnosti delegiran je i kompanijski tim stručnjaka koji surađuje na području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti.

U 2016. godini Croatia Airlines ponovno se opredijelio za korištenje električne energije iz obnovljivih izvora-HEP Zelen.

Croatia Airlines prvi je zračni prijevoznik u svijetu kojemu je dodijeljena Bijela zastava, međunarodno priznanje Svjetske udruge za očuvanje i zaštitu mora, rijeka i jezera (GUWAA¹⁹). Priznanje je dobiveno zbog sudjelovanja u čišćenju podmorja u mjestu Žaborić kraj Šibenika kao i zbog prikazivanja promotivnog filma Bijela zastava čija je svrha širenje svijesti o važnosti očuvanja vodenih sustava.

U budućem razdoblju, uz provođenje vlastitih akcija i sudjelovanjem u akcijskim planovima zainteresiranih strana, partnera i suradnika, Croatia Airlines će i dalje predano raditi na zaštiti okoliša i energetske učinkovitosti. U tu je svrhu na *web* stranicama kompanije otvoren komunikacijski kanal za korisnike.

Iako zrakoplovstvo kao grana prometa nije najintenzivnija po zagađenju, predstavlja lidera u pozitivnim promjenama kao i primjeni naprednih tehnologija koje su „čišće“ za planet. Croatia Airlines sudionik je pozitivnih promjenama koje planira provoditi i u budućnosti.

¹⁹ GUWAA – Global Under Water Awareness Association

Unapređenje poslovanja

Croatia Airlines je sa 31.12.2015. godine uspješno završio proces restrukturiranja dosljednom provedbom kompenzacijskih mjera, kao i mjera vlastitog doprinosa, sukladno pravilima Europske unije za državne potpore te prema Rješenju Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja Republike Hrvatske od 27.06.2013. godine. Završetkom procesa restrukturiranja prestala su ograničenja ponude kapaciteta iskazani u raspoloživim sjedalo-kilometrima. U skladu s time od 30. travnja 2016. godine Croatia Airlines povećao je ponuđene kapacitete uvođenjem jednog dodatnog zrakoplova u najmu (wet lease) u razdoblju svibanj–listopad 2016. godine. U ovogodišnjem ljetnom redu letenja Croatia Airlines proširio je mrežu europskih odredišta uvođenjem četiri nove međunarodne linije te su u svibnju 2016. godine počeli letovi za Milano, Prag i Lisabon, a u lipnju 2016. godine i za Sankt Peterburg.

Uspješnim završetkom restrukturiranja stvorili su se novi poslovni uvjeti te su pokrenuti i novi projekti s ciljem dodatnog unapređenja poslovanja i učinkovitosti zaposlenih. Pokrenut je i projekt revizije poslovnih procesa u cilju pojednostavljenja i optimizacije unosa, obrade i analize poslovnih podataka kako bi se povećala učinkovitost poslovanja. Croatia Airlines je krenuo i u proces poslovnog izvještavanja na Cognos tehnologiji (BI). Cilj ovo projekta je centralizirano poslovno izvještavanje, a samim time i optimizacija poslovnih procesa unutar kompanije. Od ovog procesa se očekuje i da bude podrška managementu kompanije za brže i djelotvornije donošenje poslovnih odluka.

Tijekom 2016. godine na tržište je plasirana nova mobilna aplikacija koja putnicima omogućuje brži i jednostavniji način planiranja i organizacije putovanja putem mobitela. Pored kupovine zrakoplovnih karata, registracije za let te primanja ukrajne propusnice u vidu bar koda, ova aplikacija omogućava pristup i drugim važnim informacijama u vezi s putovanjem kao što su provjera reda letenja, statusa leta i sl.

U cilju osiguranja još kvalitetnije usluge putnicima, u tijeku godine završena je i izgradnja vlastitog *online check-ina*. U većini hrvatskih i europskih zračnih luka u koje lete zrakoplovi Croatia Airlinesa obavljen je proces migracije na novi sustav za registraciju putnika (DCS – *Departure Control System*) na koji se nadovezuje *online check-in*. Pri tome je dodatno unaprijeđena usluga *web check-ina* koja je osim za polazne letove sada dostupna i za transferne letove, a putnicima je omogućena prijava i preko mobilnih uređaja. Pored organizacije putovanja, usluga *mobile check-in* olakšava i proceduru odlaska na let u zračnoj luci.

Krajem 2016. godine provedena su prva testiranja prometnih procesa na novom terminalu Međunarodne zračne luke Zagreb. Svrha ovih testiranja je ispitivanje upravljanja operacijama zrakoplova te usklađivanje s regulatornim sigurnosnim standardima i standardima operativne učinkovitosti dogovorenih između Croatia Airlinesa i MZLZ. Navedeno je dio priprema za preseljenje službi i poslovnih procesa Sektora promet sa starog terminala na novi terminal Međunarodne zračne luke Zagreb od ožujka 2017. godine. Stanje novog terminala u ožujku 2017. godine je takvo da izaziva duboku zabrinutost i to prije svega u kontekstu održavanje kvalitete produkta, odnosno postojećeg reda letenja Croatia Airlinesa, s pripadajućim operativnim troškovima.

Poslovno okruženje i rizici poslovanja

Svjetsko gospodarstvo

Stanje gospodarstva je ključni čimbenik u razvoju zračnog prometa. Stoga su iz perspektive svih čimbenika civilnog zrakoplovstva prognoze gospodarskog rasta temeljne pretpostavke poslovnih i razvojnih planova. Prognoze gospodarskih kretanja za SAD i EU imaju izravne i neizravne učinke na ostala razvijena gospodarstva i tržišta u razvoju.

Svjetskom gospodarstvu i dalje ne polazi za rukom povratak snažnom, održivom i uravnoteženom rastu. Međunarodni monetarni fond (MMF) je u siječnju 2017. godine objavio revidirane Svjetske gospodarske prognoze (World Economic Outlook)²⁰, u kojima za globalno gospodarstvo nije bilo promjena u odnosu na redovne prognoze objavljene u listopadu 2016. godine. Rast globalnog gospodarstva u 2016. godini iznosio je 3,1 posto, a ubrzanje rasta očekuje u 2017. godini za koju se prognozira rast od 3,4 posto. Procijenjen je nešto brži rast u skupini gospodarstava u razvoju koji čini protutežu sporijem rastu u skupini razvijenih gospodarstava.

MMF ističe da su ove prognoze posebno neizvjesne u svjetlu mogućih promjena u politici nove američke administracije i njezinih posljedica za globalnu ekonomiju. Također upozoravaju na prisutnost brojnih rizika među kojima valja izdvojiti geopolitičke i ekonomske nestabilnosti, neučinkovitost monetarne politike, kretanje cijene nafte, slabost europskog bankarskog sektora, terorističke napade i prijetnje te migrantsku krizu.

Uz navedene rizike Europa se suočava i s političkim izazovima koji bi mogli utjecati na slabljenje gospodarskog rasta u 2017. godini, uključujući Brexit, rezultate referenduma u Italiji i rezultate izbora u Francuskoj, Njemačkoj i Nizozemskoj.

Prema revidiranim prognozama MMF-a gospodarstvo eurozone u 2016. godini ostvarilo je rast od 1,7 posto, a u 2017. godini predviđa se rast od 1,6 posto. Projekcije rasta za 2017. godinu revidirane su naviše za Njemačku, Španjolsku i Veliku Britaniju temeljem snažnijeg rasta u drugoj polovici 2016. godine. Za talijansko gospodarstvo smanjena je projekcija rasta, dok za francusko nije bilo promjena.

Budući da oporavak europskog gospodarstva nije ravnomjeran, kako u pogledu država članica, tako i u pogledu razlika između najslabijih i najjačih u društvu, nužno je ubrzati strukturne reforme kako bi se riješili dugogodišnji problemi u mnogim zemljama kao što su visoka razina javnog i privatnog duga, osjetljivost financijskog sektora i smanjena konkurentnost. Odlučno političko djelovanje radi reformiranja i moderniziranja europskih gospodarstava jedini je način da se osiguraju snažan i održiv rast, više radnih mjesta i dobri socijalni uvjeti.

Hrvatsko gospodarstvo

Nastavak ekonomskog oporavka u 2016. godini potvrđuju objavljeni makroekonomski pokazatelji koji su uglavnom znatno veći nego što se očekivalo.

Prema redovnim jesenjim prognozama MMF-a hrvatsko gospodarstvo u 2016. godini trebalo je porasti 1,9 posto i dodatno blago ubrzati u 2017. godini na 2,1 posto. Europska komisija je u prognozama iz veljače 2017. godine znatno podigla procjenu rasta hrvatskog gospodarstva, za 2016. godinu na 2,8 posto, a za 2017. godinu 3,1 posto.²¹

²⁰ IMF, World Economic Outlook update, January 2017

²¹ www.vlada.hr (preuzeto 16. veljače 2017.)

Prema prvim procjenama Državnog zavoda za statistiku (DZS) hrvatsko gospodarstvo poraslo je u četvrtom tromjesečju 2016. godine 3,4 posto na godišnjoj razini što je najbrži rast u posljednjih devet godina i veći od očekivanja.²² To je već deveto tromjesečje zaredom kako BDP raste. U cijeloj 2016. godini gospodarstvo je poraslo 2,9 posto, što je njegov najveći skok od 2007. godine kada je BDP porastao 5,2 posto.

Industrijska proizvodnja je u prosincu 2016. godine zabilježila rast od 14,9 posto na godišnjoj razini, što je najviše još od 2001. godine.²³ Kontinuiran rast na godišnjoj razini tijekom svih mjeseci 2016. rezultirao je ukupno 5-postotnim rastom u odnosu na 2015. godinu, čime je potvrđen trend rasta treću godinu zaredom.

U Hrvatskoj je u prosincu prošle godine potrošnja porasla 5,8 posto na godišnjoj razini, što je njezin najveći skok od rujna 2007. godine.²⁴ Rast u prosincu je već 28. mjesec zaredom kako potrošnja u Hrvatskoj raste, što nije zabilježeno otkada DZS vodi te podatke.

Potrošačke cijene su u prosincu 2016. godine porasle za 0,2 posto na godišnjoj razini. S izuzetkom prosinca 2016. godina bila je obilježena dezinflacijskim kretanjima, pa je i treću godinu za redom indeks potrošačkih cijena, na razini cijele godine, zabilježio pad u vrijednosti od -1,1 posto.²⁵

Podaci DZS-a pokazuju da je na razini cijele 2016. godine prosječna stopa nezaposlenosti iznosila je 15 posto, što je za 2 postotna boda niže u odnosu na 2015. godinu.

Ovaj podatak nije u potpunosti odraz strukturnih poboljšanja zbog rasta zapošljavanja, već je dijelom potpomognut i drugim čimbenicima, poput izlaza iz evidencije nezaposlenih radi zapošljavanja u inozemstvu. Na hrvatskom tržištu rada još uvijek su prisutne strukturne slabosti, poput neusklađenosti ponude i potražnje za radnom snagom te niska razina zaposlenosti.

Hrvatski robni izvoz je u 2016. godini porastao za 5,7 posto u odnosu na 2015. godinu, dosegnuvši 92,8 milijarde kuna, dok je uvoz porastao za 5,4 posto, na 148,3 milijarde kuna. Vanjskotrgovinski deficit iznosio je 55,5 milijardi kuna, što je za 4,7 posto više nego u 2015. godini. Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 62,6 posto.²⁶

Nakon osam godina rasta, 2016. bit će prva godina u kojoj je zabilježen pad javnoga duga, na što upućuje podatak da je na kraju trećeg tromjesečja njegov udio smanjen na oko 85 posto BDP-a, navodi se u analizi Hrvatske gospodarske komore (HGK).²⁷ Pad javnog duga rezultat je nižih potreba financiranja zbog uspješne provedbe fiskalne konsolidacije, odnosno smanjenja proračunskog manjka.

Podaci o kretanju fizičkih pokazatelja u turizmu u 2016. godini potvrdili su još jednu rekordnu turističku sezonu. Kontinuirani rast turističkog prometa dokazuje kako je Hrvatska sve privlačnija i popularnija turistička destinacija među turistima iz cijeloga svijeta.

²² www.dzs.hr; Bruto domaći proizvod u 2016. Priopćenje za javnost, 28. veljače 2017.

²³ www.dzs.hr; Indeks obujma industrijske proizvodnje te indeksi zaliha, zaposlenih osoba i proizvodnosti rada u industriji u prosincu 2016., prvi rezultati, 30. siječnja 2017.

²⁴ www.dzs.hr; Promet u trgovini na malo u prosincu 2016., prvi rezultati, 2. veljače 2017.

²⁵ www.dzs.hr; Indeksi potrošačkih cijena u prosincu 2016., 16. siječnja 2017.

²⁶ www.dzs.hr; Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom za razdoblje od siječnja do prosinca 2016., 10. ožujka 2017.

²⁷ www.poslovni.hr (preuzeto 16. veljače 2017.)

U 2016. godini zabilježeno je preko 15,5 milijuna dolazaka turista, što je za 8,7 posto više nego 2015. godine.²⁸ Dolasci domaćih turista veći su za 7,6 posto, a stranih za 8,9 posto u odnosu na 2015. godinu. Ukupno je ostvareno preko 78 milijuna noćenja, što je u odnosu na 2015. godinu porast od 9 posto. Domaći turisti ostvarili su rast noćenja od 2 posto, s strani od 9,6 posto. Najbrojniji su, kao i prijašnjih godina, bili turisti iz Njemačke, a slijede turisti iz Slovenije, Austrije, Italije, Poljske i Češke. Svakako treba istaknuti porast dolazaka turista iz Velike Britanije (+21 posto), Kanade (+17 posto) te SAD-a (+6 posto), što je utjecalo i na potražnju za uslugama zračnog prijevoza.

Usprkos recentnim pozitivnim makroekonomskim pokazateljima i dalje su prisutni visoki eksterni rizici, a na unutarnjem planu očekuje se provedba strukturnih reformi. Zahtjevno je i pitanje otplate javnog duga u uvjetima nepostojanih svjetskih financijskih tržišta. Analitičari smatraju da je kombinacijom monetarne, fiskalne i strukturne politike moguće izaći iz procedure prekomjernog proračunskog manjka, poboljšati položaj na ljestvici konkurentnosti, unaprijediti kreditni rejting zemlje i osigurati viši, stabilan i dugoročno održiv gospodarski rast. Sve navedeno bi stvorilo realan temelj za rješavanje visoke nezaposlenosti stanovništva, posebice mladih i problematike iseljavanja najvitalnijeg dijela stanovništva.

Svjetsko zrakoplovno tržište

Industrija zračnog prijevoza je ne samo pokretač globalnog društveno-ekonomskog rasta, već je također i od vitalne važnosti za gospodarski razvoj, stvaranje izravne i neizravne zaposlenosti, podupiranje turizma i poduzetništva te poticanje stranih ulaganja i međunarodne trgovine.

Prema podacima Međunarodne udruge zračnih prijevoznika (IATA) u 2016. godini obavljeno je oko 36,6 milijuna redovnih letova s flotom od skoro 28 tisuća zrakoplova, a prevezeno je 3,8 milijardi putnika i 53,9 milijuna tona tereta.²⁹

U 2016. godini zabilježen je snažan porast potražnje za uslugama zračnog prijevoza. IATA podaci iz veljače 2017. godine govore o porastu prometa putnika u 2016. izraženom u putničkim kilometrima (RPK) za 6,3 posto, a putnički faktor popunjenosti (PLF) dosegao je 80,5 posto.³⁰ Promet tereta u 2016. također je porastao u odnosu na 2015. godinu, tonski kilometri (RTK) veći su za 3,8 posto.³¹

IATA prognoze iz prosinca 2016. govore o značajnom porastu profitabilnosti u zrakoplovnoj industriji u 2016. godini, što je posebice značajno sa stajališta investitora, budući da je u 2015. i 2016. prosječni povrat na uloženi kapital (ROIC) na razini industije zračnog prijevoza veći u odnosu na prosječni trošak kapitala (WACC).

Prema posljednjim podacima globalna zrakoplovna industrija ostvarila je ukupnu neto dobit u iznosu od 35,6 milijardi USD, uz EBIT marginu od 8,3 posto. Ovaj rezultat je nešto veći u odnosu na 2015. godinu koja je završila s neto dobiti od 35,3 milijardi USD i jednakom EBIT marginom. Neto dobit po putniku u 2016. godini je iznosila 9,43 USD.

Regionalni pogled na procjenu neto dobiti u 2016. godini odražava različite gospodarske uvjete u pojedinim dijelovima svijeta. Prema prognozama najprofitabilnija područja bila su Sjeverna Amerika, Europa te Azija i Pacifik. Tržišta Bliskog istoka i Latinske Amerike također su generirala dobit, dok je Afrika ostvarila gubitak.

²⁸ www.dzs.hr; Dolasci i noćenja turista u 2016., 09. veljače 2017.

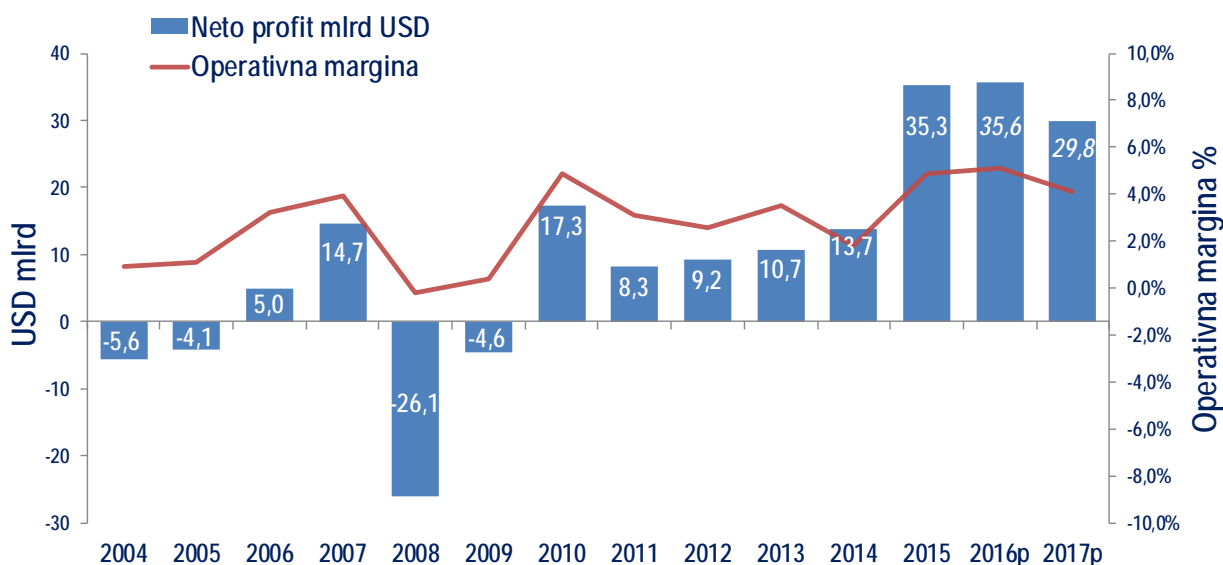
²⁹ IATA Economic Performance of the Airline Industry, December 2016

³⁰ IATA Air Passenger Market Analysis, February 2017

³¹ IATA Air Passenger Market Analysis, February 2017

Najveća EBIT margina ostvarena je na sjeverno-američkom području (14,2 posto), a slijede tržišta Azije i Pacifika (8,1 posto), Europe (5,7 posto), Latinske Amerike (3,4 posto) i Bliskog istoka (1,7 posto). Negativna EBIT margina ostvarena je na afričkom tržištu (-3,3 posto).

Profitabilnost svjetskog zrakoplovstva

Izvor: IATA, prosinac 2016.

Europsko zrakoplovno tržište

Europski mrežni zračni prijevoznici preko 60 godina bili su okupljeni u udruzi Association of European Airlines (AEA) koja je u studenom 2016. godine prestala s radom, a time i s publiciranjem statističkih izvješća o prometnim i financijskim rezultatima članica.

U siječnju 2016. godine osnovana je nova udruga Airlines for Europe (A4E) sa sjedištem u Bruxellesu koja u ožujku 2017. godine broji 14 članica (Aegean, airBaltic, Cargolux, Air France - KLM, easyJet, Finnair, International Airlines Group (IAG), Icelandair, Jet2.com, Lufthansa Group, Norwegian, Ryanair, TAP i Volotea). Croatia Airlines je u 2016. godini postala i članica Udruge regionalnih europskih zračnih prijevoznika (European Regions Airline Association – ERA).

Prema IATA podacima, europski zrakoplovni prijevoznici u 2016. godini ostvarili su neto dobit u iznosu od 7,5 milijardi USD, a neto profitna margina iznosila je 4 posto.

Većina europskih tradicionalnih mrežnih prijevoznika se nakon gospodarske krize našla u nezavidnoj financijskoj poziciji te su u potrazi za strateškim partnerom. Međutim, potrebno je voditi računa da investitor izvan Europske unije može maksimalno uložiti u bilo kojeg EU zračnog prijevoznika do 49 posto udjela u vlasništvu, a isto se odnosi i na upravljačka prava.

Europske zrakoplovne kompanije, a posebice tradicionalni mrežni prijevoznici i u 2016. godini nastavile su s procesom restrukturiranja i redefiniranja mreže letova na rutnom području unutar Europe u cilju unapređenja konkurentne pozicije, obzirom da su na tom rutnom području niskotarifni LCC prijevoznici u 2016. godini dosegli udio od 38 posto.

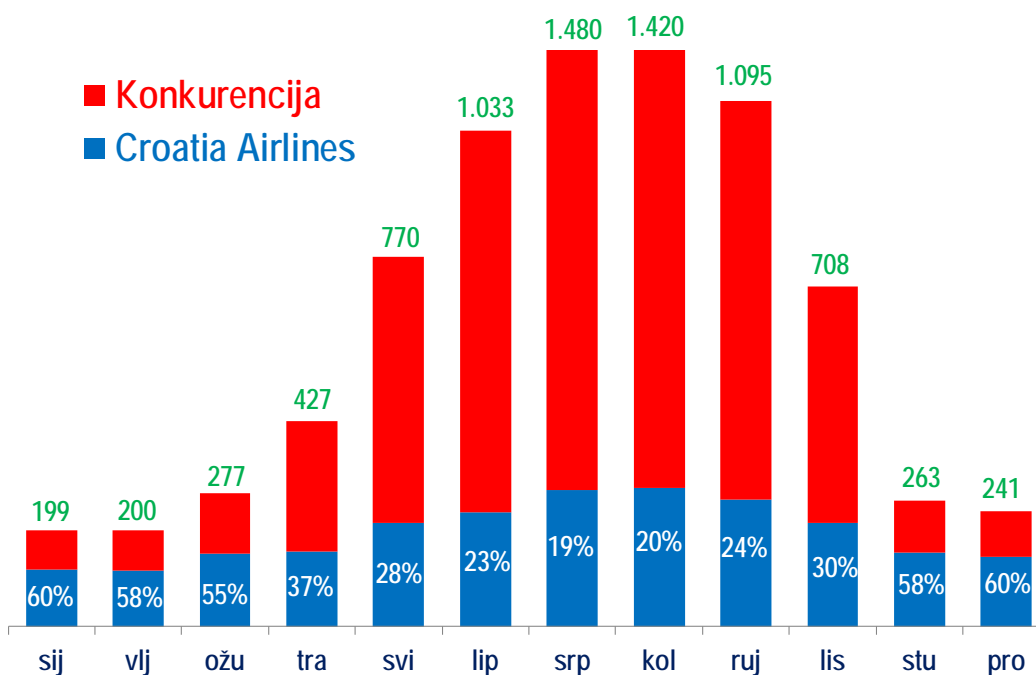
Hrvatsko zrakoplovno tržište

Stanje gospodarstva je ključni čimbenik u razvoju zračnog prometa, a poslovanje Croatia Airlinesa povezano je uz hrvatsku gospodarsku realnost i ovisno o stanju ekonomija zemalja koje su glavna emitivna tržišta za putovanja u Hrvatsku, posebice kada je u pitanju turizam.

Hrvatske zračne luke su u 2016. zabilježile povećanje broja putnika od 13 posto u odnosu na 2015. godinu, pokazuju podaci Državnog zavoda za statistiku.³² Kroz devet zračnih luka u Hrvatskoj prošlo je ukupno 8,1 milijun putnika, a tržišni udio Croatia Airlines iznosio je 29 posto. Broj operacija zrakoplova u hrvatskih zračnim lukama u 2016. godini iznosio je 108.174 i povećao se za 8,1 posto u odnosu na 2015. godinu. Ukupni prijevoz tereta kroz hrvatske zračne luke također je iskazao rast (+5,8 posto), odnosno prevezeno je 8.216 tona tereta.

Hrvatsko zrakoplovno tržište karakterizira izražena sezonalnost potražnje s visokim stupnjem konkurencije u ljetnim mjesecima. Tijekom ljetne sezone na hrvatskom tržištu operira gotovo 100 zrakoplovnih kompanija, više od polovine svih putnika preveze se u trećem kvartalu, dok je u zimskom razdoblju prisutnost konkurencije minimalna. Croatia Airlines prometuje tijekom cijele godine čime omogućava hrvatskim zračnim lukama cjelogodišnju otvorenost.

Putnici (000) po mjesecima + „Market share” Croatia Airlinesa

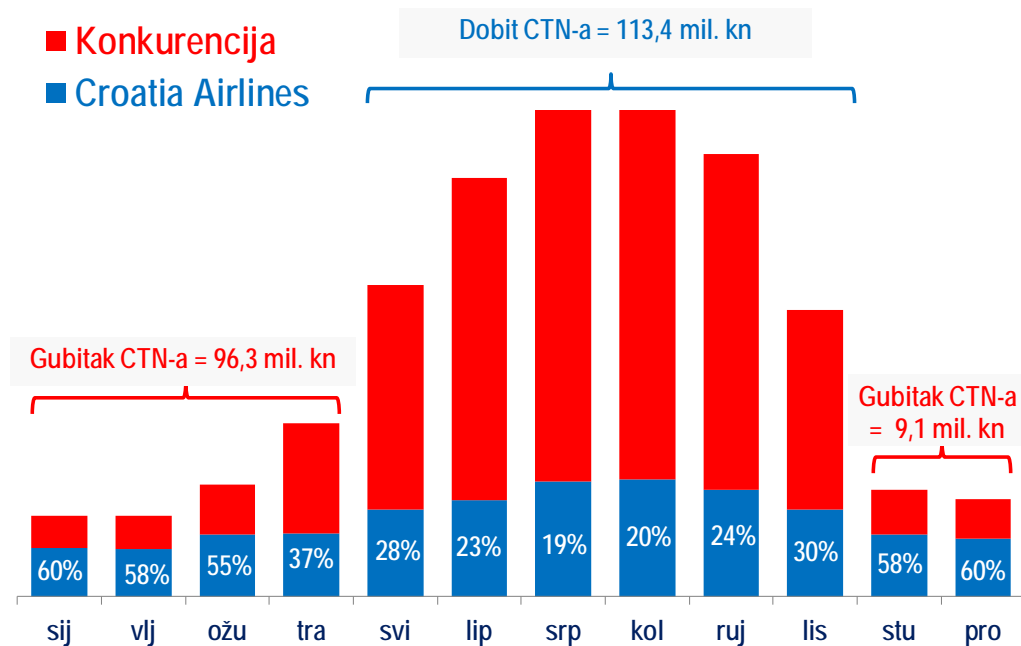
Izvor: DZS i interni podaci Croatia Airlinesa

Sve navedeno ukazuje na značajan utjecaj Croatia Airlinesa na poslovanje ostalih gospodarskih subjekata sustava zračnog prometa. Također je potrebno istaknuti da tijekom zimskog razdoblja u uvjetima niske potražnje Croatia Airlines kao nacionalni zrakoplovni prijevoznik omogućuje povezivanje Hrvatske sa svijetom.

Iz sljedećeg grafikona razvidno je da tijekom zimskog razdoblja, kada tržišni udio Croatia Airlinesa na hrvatskom zrakoplovnom tržištu doseže 60 posto, kompanija generira

³² DZS, Priopćenje - promet u zračnim lukama u prosincu 2016., 10.02.2017.

gubitak, dok tijekom ljetnog razdoblja ostvaruje dobit u uvjetima tržišnog udjela u rasponu od 19 do 30 posto. To ukazuje da je za profitabilno poslovanje na razini godine, ključno u zimskom razdoblju minimizirati troškove poslovanja uz optimiziranje mreže letova.

Izvor: DZS i interni podaci Croatia Airlinesa

Rizici poslovanja

U svjetlu industrijskih trendova zračnog prijevoza, razvidno je kako sustavno i integrirano upravljanje rizicima zrakoplovnih kompanija postaje kritična dimenzija korporativnog upravljanja.

Svi sudionici tržišne utakmice suočavaju se s nizom strateških, operativnih i financijskih rizika, a posebni proizlaze iz specifičnih karakteristika pojedinih tržišta ovisno o stupnju razvijenosti gospodarstva, obilježjima potražnje (sezonalnost, turizam...), postojećoj i budućoj razini konkurencije, te veličini i financijskoj snazi pojedinih prijevoznika. Stoga je potrebno tradicionalnu, široko postavljenu strategiju upravljanja rizicima u Croatia Airlinesu kontinuirano razmatrati na svim organizacijskim razinama, kako bi se na pravi način artikulirao pristup upravljanju rizicima podržan odgovarajućom proaktivnom infrastrukturom korporativnog upravljanja, što može biti dodatna konkurentna prednost. Uzimajući u obzir specifične zahtjeve industrije Croatia Airlines će kao podlogu za definiranje politike upravljanja rizicima u pravilu koristiti COSO³³ ERM okvir i ISO 31000: 2009 normu za upravljanje rizicima. COSO ERM je kontinuirani proces u kojem se kontinuirano prate rizici sukladno njihovoj vjerojatnosti nastanka i njihovu utjecaju na ostvarivanje ciljeva.

U provedbi procesa upravljanja rizicima Croatia Airlinesa prepoznati su najvažniji rizici prema mogućem utjecaju na poslovanje kompanije čije praćenje treba osigurati ublažavanje mogućih negativnih posljedica gdje god je to moguće.

³³ COSO - Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission.

Dosljedna primjena integriranog pristupa upravljanja vanjskim i unutarnjim rizicima u Croatia Airlinesu, omogućava shvaćanje prave prirode pojedinih rizika i povećava sposobnost za pravovremene akcije. Sustavnim upravljanjem svim navedenim rizicima unapređuje se stupanj organizacijske učinkovitosti kompanije, što istovremeno znači smanjenje troškova i povećanje konkurentnosti. Daljnje širenje svijesti i usvajanje kulture rizika na svim razinama u kompaniji predstavlja jedan od najvažnijih čimbenika budućeg održivog poslovanja.

Gospodarsko okruženje

Na stanje gospodarskog okruženja utječe i promjena potražnje za uslugama zračnog prometa. Generator prometa u Hrvatskoj najvećim su dijelom stranci (88 posto), a ne hrvatski državljani, što je također jedan od rizika u poslovanju Croatia Airlinesa, s obzirom na ovisnost o gospodarskim kretanjima u okruženju te potrebu unapređenja tržišne pozicije na inozemnim tržištima. Udio hrvatskih državljana u međunarodnom putničkom prometu Croatia Airlinesa (oko 35 posto) veći je nego kod konkurencije tako da je izloženost rizicima hrvatskog gospodarskog okruženja razmjerno veći.

Gorivo

Najznačajniji trošak za zrakoplovne kompanije predstavljaju troškovi goriva. Tržište nafte u 2016. godini obilježio je pad cijena. Prosječna cijena brenta nafte iznosila je 44,6 \$/b, odnosno 17 posto manje u odnosu na 2015. godinu, dok je prosječna cijena avio goriva iznosila 52,1 \$/b, što je 22 posto manje u odnosu na 2015. godinu.

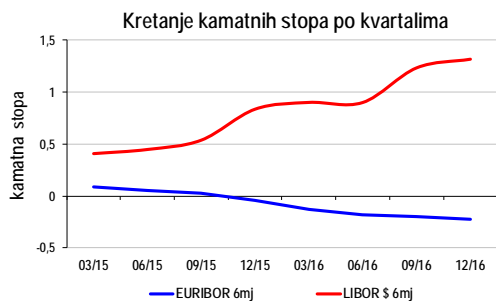
IATA podaci govore da su troškovi goriva na razini industrije u 2016. iznosili 124 milijarde USD, što je 31 posto manje u odnosu na 2015. godinu. Udio troškova goriva u operativnim troškovima smanjio se sa 27,3 posto u 2015. na 19,2 posto u 2016. godini.

Upravljanje potrošnjom i troškovima goriva u Croatia Airlines je kontinuirano u fokusu operativnih i financijskih menadžment aktivnosti.

Kamatni rizik

Društvo je preko dugoročnih kredita s varijabilnom kamatnom stopom izloženo i kamatnom riziku, zbog čega se redovito prati kretanje kamatnih stopa na svjetskom tržištu i njihov utjecaj na poslovanje kompanije. Izloženost Croatia Airlines kamatnom riziku trenutno nije značajna obzirom da ostatak glavnice po dugoročnom deviznom kreditu iznosi 46,9 milijuna kn.

Trend pada Euribora nastavio se u godini. Zabilježene su negativne stope Euribora koji je pao na povijesno najnižu razinu otkad postoji euro. Za razliku od Euribora, Libor je zabilježio što nije utjecalo na poslovanje Croatia Airlinesa obzirom da nema zaduženja kreditima vezanim uz Libor.

2016.

rast

po

Rizici novčanog tijeka

Društvo upravlja rizikom likvidnosti planiranjem i redovitim praćenjem dospijea obveza te održavanjem odgovarajućih i dostatnih iznosa gotova novca i pologa za pokriće dospjelih novčanih izdataka, uzimajući u obzir izraženo sezonalni karakter priljeva.

Za financiranje tekućih obveza tijekom 2016. godine korištena su sredstva četiri kratkoročnih kredita HPB-a, PBZ-a i Erste Banke u ukupnom iznosu od 29,9 milijuna kn. Revolving kredit domaće banke djelomično je otplaćen u iznosu od 300 tisuća EUR te je po istoj osnovi realiziran novi kratkoročni kredit.

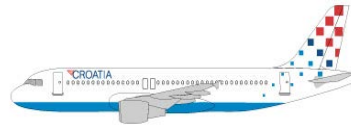
Valutni rizik

Izloženost rizicima negativnog utjecaja promjene valutnih tečajeva u odnosu na kunu očituje se kroz otplatu kredita i *leasing* rata denominiranima u inozemnim valutama. Devizni priljevi od prodaje karata u inozemstvu značajno ublažavaju navedene rizike. Izloženost aktualnoj volatilnosti USD kompenzira se prodajnim učincima na tržištu SAD. Dodatni rizik u 2016. godini predstavljao je snažan pad tečaja britanske funte, kao posljedica Brexita, čiji se efekti negativno odražavaju na prihodovne potencijale Croatia Airlinesa na britanskom tržištu. Pad tečaja posebice je izražen u mjesecima nakon Brexit-a, pa je tako vrijednost GBP u srpnju 2016. godine u odnosu na srpanj 2015. smanjila se za 17 posto, dok je u prosincu taj pad iznosio 15 posto.

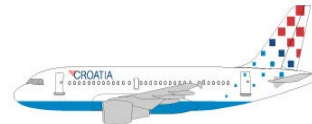
Flota i kapaciteti

Croatia Airlines je u 2016. godini raspolagao s flotom od 12 zrakoplova: šest zrakoplova Airbus: dva tipa A320 od kojih je jedan u operativnom najmu i četiri zrakoplova tipa A319, te šest zrakoplova Q400 u operativnom najmu. Ukupan broj raspoloživih sjedala na kraju 2016. godine iznosio je 1.380 sjedala.

A 320 – 2 zrakoplova
zrakoplov ima 174 sjedala – ukupno 348 sjedala

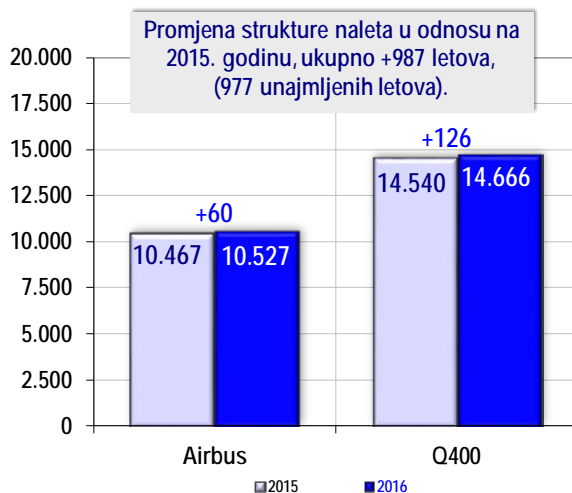
A 319 – 4 zrakoplova
zrakoplov ima 144 sjedala – ukupno 576 sjedala

Q 400 – 6 zrakoplova
zrakoplov ima 76 sjedala – ukupno 456 sjedala

Od 30. travnja 2016. godine Croatia Airlines povećao je ponuđene kapacitete uvođenjem jednog dodatnog zrakoplova (Fokker 100, kapaciteta od 109 sjedala) u najam (*Wet lease*) u razdoblju svibanj – listopad 2016. godine kao što je bilo planirano.

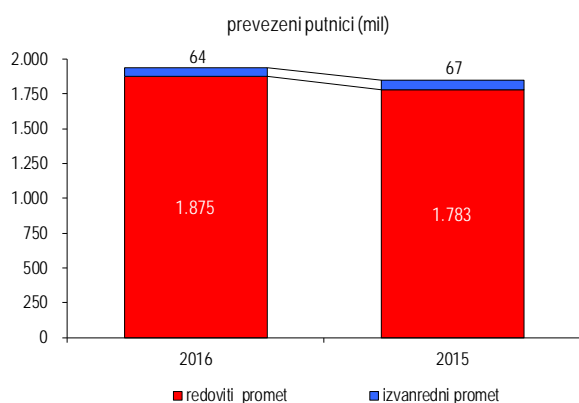

U 2016. godini zrakoplovi Croatia Airlinesa ostvarili su nalet od 37.890 blok sati, što je 2 posto povećanje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareno je 26.848 letova, što je 4 posto više nego prethodne godine. S ciljem prilagođavanja ponude kapaciteta zahtjevima tržišta zadržana je struktura naleta u korist manjih zrakoplova Q400.

Ad hoc unajmljeni zrakoplovi korišteni su na ukupno 45 leta u cilju anuliranja poremećaja u prometu.

Tržište

U 2016. godini kapaciteti (ASK) su povećani za 5 posto što se pozitivno odrazilo i na opseg putničkog prometa. Sustavno su provođene mjere u svrhu povećanja putničkog prometa. Croatia Airlines povećao je ponuđene kapacitete uvođenjem jednog dodatnog zrakoplova u najam (*Wet lease*) u razdoblju svibanj – listopad 2016. godine te je proširio mrežu europskih odredišta uvođenjem četiri nove međunarodne linije: Zagreb-Milano-Zagreb, Zagreb-Prag-Zagreb, Zagreb-Lisabon-Zagreb te Zagreb- Sankt Peterburg-Zagreb.

Broj putnika porastao je za 5 posto u odnosu na ostvarenje 2015. godine. U **domaćem redovitom prometu** broj putnika veći je za 4 posto u odnosu na 2015. godinu dok je u **međunarodnom redovitom putničkom prometu** veći za 5 posto u odnosu na 2015. godinu.

U izvanrednome, **charter prometu**, prevezeno je 63,8 tisuća putnika, što je 5 posto manje u odnosu na 2015. godinu. Udio charter prometa iznosi tek 3 posto ukupnog prometa.

Ostvareni prijevoz tereta u 2016. godini 2.591 tone što je za 5 posto manje u odnosu na ostvarenje 2015. godine.

Povećanjem broja prevezenih putnika ostvaren je **putnički faktor popunjenosti (PLF) od 70 posto** koji je za 0,3 pp veći od ostvarenja 2015. godine.

Ostvareni **težinski faktor popunjenosti (WLF) iznosi 68,1 posto** (+0,2 pp).

Tijekom 2016. godine Croatia Airlines izravno je povezivao osam odredišta u domaćem redovitom prometu te 25 odredište u međunarodnom euromediteranskom prometu.

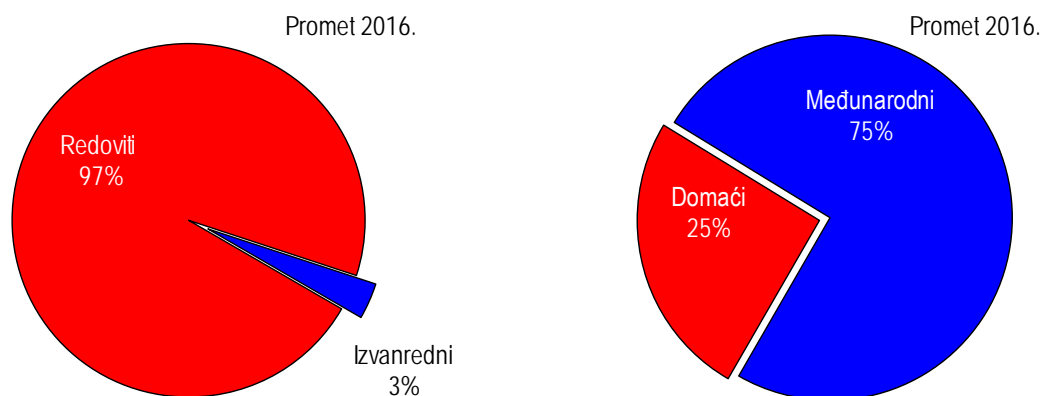
Od 27. ožujka do 29. listopada 2016. godine zrakoplovi Croatia Airlinesa letjeli su prema ljetnom redu letenja, u kojem su letovi prilagođeni potrebama putnika, osobito tijekom turističke sezone te kapacitetu flote. Croatia Airlines je u ovogodišnjem ljetnom redu letenja proširio mrežu europskih odredišta uvođenjem četiri nove međunarodne linije. Od 20. svibnja zrakoplovi Croatia Airlinesa, prvi put u povijesti tvrtke, počeli su izravno povezivati Zagreb i Lisabon, triput na tjedan - ponedjeljkom, srijedom i petkom. Istoga dana, 20. svibnja, Croatia Airlines uveo je i izravne međunarodne letove na liniji Zagreb – Milano na kojoj se leti utorkom, petkom i nedjeljom. Od 21. svibnja izravnim letovima počelo se povezivati Zagreb i Prag. Zrakoplovi Croatia Airlinesa izravno su letjeli između hrvatskoga i češkoga glavnoga grada četiri puta na tjedan - utorkom, četvrtkom, subotom i nedjeljom. Novost su i izravni međunarodni letovi između Zagreba i Sankt Peterburga, također prvi put u povijesti tvrtke. Letovi na ovoj liniji započeli su od 2. lipnja i to četvrtkom i nedjeljom. Od 30. listopada 2016. godine zrakoplovi su prometovali prema zimskom redu letenja.

Širenje mreže odredišta omogućeno je uspješnim završetkom programa restrukturiranja Croatia Airlines u 2015. godini, čime je prestala i obveza kompanije da posluje sa smanjenim tržišnim kapacitetom.

U 2016. godinu Croatia Airlines je ušao sa 14 *code share* partnera, među kojima su i tri člana Sky Team alijanse – Air France, Alitalia i KLM. Početkom 2016. godine Croatia Airlines i Turkish Airlines proširili su *code share* suradnju i to na letove Croatia Airlines ZAG-ZAD i ZAG-PUY kroz cijelu godinu te na letove Turkish Airlinesa IST-DBV u sezoni. Cilj ovakvih suradnji je ostvarivanje dostupnosti na tržištu na kojima zrakoplovna kompanija fizički ne obavlja letove ili povećanje kapaciteta na postojećim rutama.

U 2016. godini prevezeno je ukupno 1.939.220 putnika što je za 89.544 putnika više u odnosu na 2015. godinu (5 posto). Dana 15. srpnja 2016. godine, najranije u povijesti tvrtke, Croatia Airlines zabilježio je milijuntog putnika.

Od ukupnog broja prevezenih putnika 491.978 putnika ostvareno je u domaćemu redovitom prometu, 1.383.430 putnika u međunarodnome redovitom prometu i 63.812 putnika u *charter* prometu.

U međunarodnome redovitom prometu broj prevezenih putnika u 2016. godini veći je za 5,5 posto, odnosno prevezeno je 71.694 putnika više u odnosu na 2015. godinu.

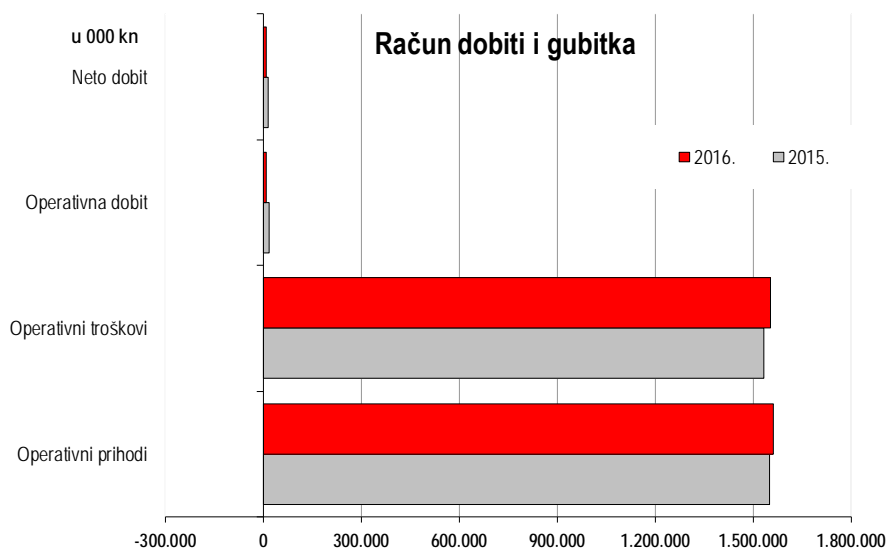
Marketinške aktivnosti Croatia Airlinesa u 2016. godine bile su ponajprije usmjerene na promociju ljetnog reda letenja te uvođenja četiri nove linije: Prag, Milano, Lisabon i Sankt Peterburg. Također su promovirani domaći letovi. Tijekom promatranog razdoblja velik dio promocije letova Croatia Airlines odvijao se na vanjskim tržištima. Croatia Airlines je u suradnji s Hrvatskom turističkom zajednicom sudjelovao na sajmovima turisticke u Milanu, Beču, Pragu, ITB Berlin, Lisabon, a samostalno je nastupio i na sajmu Place2go u Zagrebu u cilju predstavljanja novih linija. U promatranom razdoblju Croatia Airlines je predstavio i nove mobilne usluge kroz novu mobilnu aplikaciju. Na temelju suradnje Croatia Airlinesa i Međunarodne zračne luke Zagreb putnicima s *premium statusom* omogućeno je korištenje uslugom Star Gold Track. Riječ je o usluzi kojom se putnicima poslovnoga i prvog razreda te vlasnicima Star Gold kartice omogućuje brži i jednostavniji prolazak putničkih dokumenata u zračnoj luci. Svoje ponude Croatia Airlines redovito promovira na Google tražilicama. S korisnicima usluga konstantno se komunicira preko Facebooka, gdje se objavljuju sve promotivne ponude i akcije. Na kraju 2016. Croatia Airlines je imao 127.003 Facebook *fanova*. Osim putem Facebook-a Croatia Airlines s korisnicima sve više komunicira putem društvenih mreža Twitter, Instagram, LinkedIn, Google+ i YouTube.

Financijsko poslovanje

Račun dobiti i gubitka

(000 kn)	2016.	2015.	Indeks 16./15.	2014.
Putnički promet	1.351.736	1.319.619	102	1.290.829
Prijevoz tereta	14.275	15.069	95	16.478
Ostali prihodi	195.173	216.101	90	236.750
PRIHODI IZ POSLOVANJA	1.561.184	1.550.790	101	1.544.058
Troškovi letenja	453.963	464.502	98	532.825
Održavanje	244.973	220.886	111	164.480
Usluge putnicima	85.320	84.659	101	78.581
Usluge u zračnom prometu	379.503	375.367	101	357.659
Promidžba i prodaja	216.377	217.595	99	203.431
Opći i administrativni poslovi	80.124	85.345	94	91.327
Amortizacija	85.450	73.200	117	71.509
Ostali rashodi	7.704	12.504	62	30.574
TROŠKOVI IZ POSLOVANJA	1.553.415	1.534.057	101	1.530.386
DOBIT/GUBITAK IZ POSLOVANJA	7.770	16.733	46	13.672
Rashodi od kamata	-7.553	-10.348	73	-11.585
Prihodi od kamata	426	462	92	794
Tečajne razlike (neto)	6.804	5.969	114	6.143
Ostali financijski rashodi	-261	-359	73	-2.198
Ostali financijski prihodi	857	1.372	62	721
NETO REZULTAT FINANCIRANJA	273	-2.904	-	-6.124
NETO DOBIT/GUBITAK (bez jednokratnih stavaka)	8.042	13.829	58	7.548

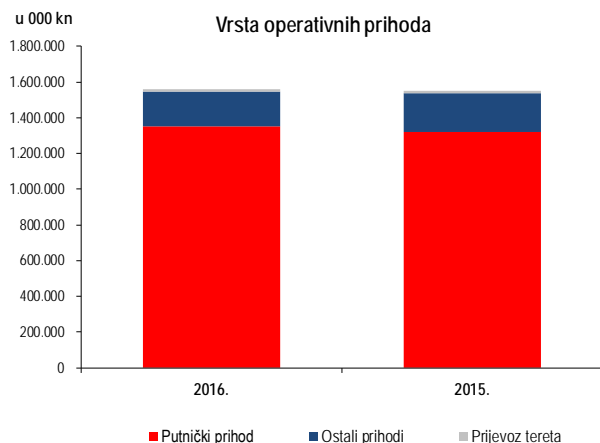
U 2016. godini Croatia Airlines ostvario je **pozitivan neto rezultat u visini od 8 milijuna kn**. Ostvarena je i **operativna dobit** u visini od 7,7 milijuna kn.

Operativni prihodi su 1 posto veći u odnosu na 2015. godinu.

Putnički prihodi su rasli 2 posto dok povećanje broja putnika iznosi 5 posto. Manji rast putničkih prihoda u odnosu na rast broja prevezenih putnika rezultat je smanjenja

prosječne vrijednosti tarifa u uvjetima znatnog povećanja konkurencije na hrvatskom zrakoplovnom tržištu, posebno u razdoblju visoke sezone (lipanj – rujn).

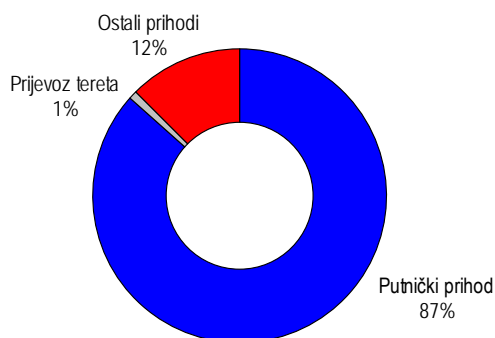
Udio putničkih prihoda u operativnim prihodima iznosi 87 posto te je viši za 2 posto u odnosu na udio iz 2015. godine.

Prihodi od prijevoza tereta manji su za 5 posto u odnosu na 2015. godinu i rezultat su pada prijevoza tereta u tonama za 5 posto.

Ostali prihodi iz poslovanja manji su za 10 posto u odnosu na 2015. godinu prvenstveno zbog manjih prihoda od prodaje dugotrajne imovine (u svibnju 2015. godine

prodan je jedan motor kao dio mjera vlastite kontribucije iz programa restrukturiranja, a u prosincu 2015. godine realizirana je i prodaja poslovnog prostora na Autobusnom kolodvoru, te prodaja udjela u povezanom poduzeću Pleso prijevoz).

Struktura operativnih prihoda 2016.

Operativni troškovi su veći za 1 posto u odnosu na 2015. godinu.

Najznačajnije smanjenje u 2016. godini ostvareno je na troškovima goriva koji su 13 posto manji zbog niže prosječne cijene goriva (USD/t). Ostvareni troškovi općih i administrativnih poslova niži su u odnosu na 2015. godinu zbog nižeg nivoa troškova intelektualnih usluga, režijskih troškova te troškova po sporovima. Troškovi promidžbe i prodaje niži su zbog prvenstveno nižih troškova predstavništva u inozemstvu. Ostali rashodi su manji u odnosu na isto razdoblje 2015. godine zbog manjih rashoda prethodne godine.

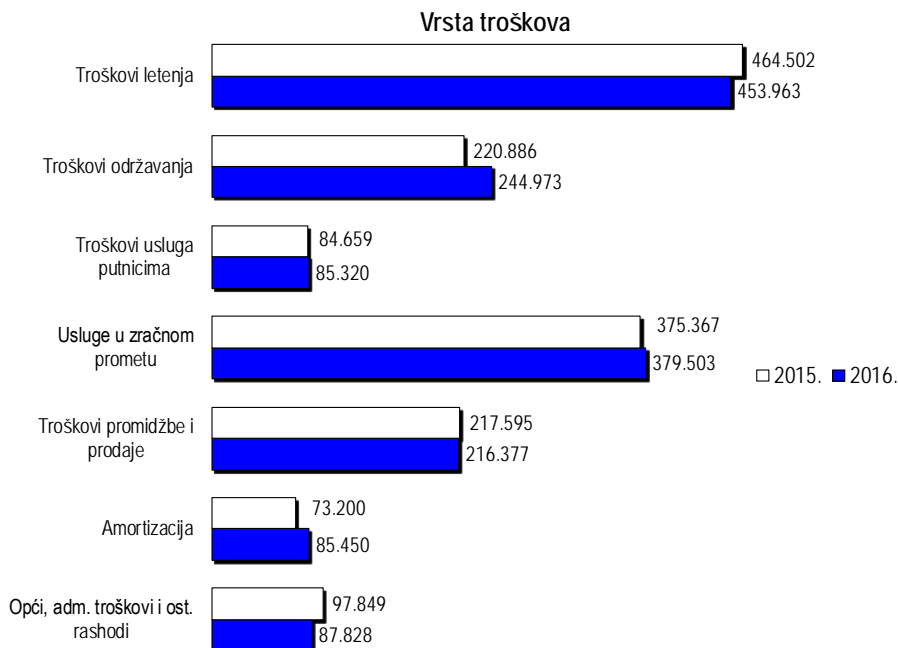
Najznačajniji porast u odnosu na 2015. godinu ostvarili su troškovi održavanja te troškovi amortizacije. Troškovi održavanja veći su za 11 posto, odnosno 24 milijuna kn zbog većih troškova održavanja i zamjene dijelova, najma motora te većih troškova usluga za druge kompanije uslijed većeg broja radova, a rezultat toga su i veći prihodi od tehnike.

Troškovi amortizacije veći su za 17 posto, odnosno 12,3 milijuna kn zbog većih ulaganja u zrakoplove i motore u odnosu na 2015. godinu.

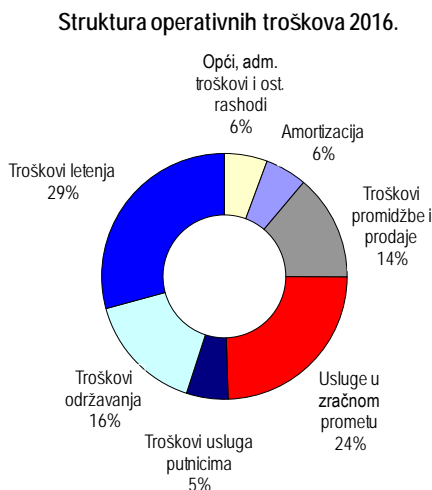
U okviru operativnih troškova porasli su i troškovi usluga putnicima te troškovi usluga u zračnom prometu.

Troškovi usluga putnicima veći su zbog većih troškova podvorbe putnika nastalih zbog porasta broja putnika za 5 posto u odnosu na 2015. godinu.

Troškovi usluga u zračnom prometu veći su zbog porasta troškova zračnih luka te troškova kontrole leta uslijed otvaranja četiri nove linije u ljetnom redu letenja te većih cijena pojedinih zračnih luka.

Najveći udio u operativnim troškovima ostvaruju troškovi letenja te troškovi usluga u zračnom prometu. U 2016. godini udio troškova letenja u ukupnim operativnim troškovima pao je za 1 postotni bod, dok je udio troškova usluga u zračnom prometu ostao na razini 2015. godine.

Imovina, financiranje i investicije

Bilanca stanja

(000 kn)	Kraj 2016.	Kraj 2015.	Indeks 16./15.	Kraj 2014.	Indeks 15./14.
AKTIVA					
Dugotrajna imovina	644.138	634.375	102	657.933	96
Kratkotrajna imovina	218.274	212.632	103	195.994	108
UKUPNO AKTIVA	862.412	847.007	102	853.928	99
PASIVA					
Kapital i rezerve	379.064	370.632	102	356.175	104
Rezerviranja	3.336	2.718	123	23.315	12
Dugoročne obveze	31.825	47.406	67	67.472	70
Kratkoročne obveze	448.187	426.251	105	406.966	105
UKUPNO PASIVA	862.412	847.007	102	853.928	99

Vrijednost imovine na kraju godine veća je 2 posto u odnosu na 2015. godinu. Dugotrajna imovina veća je za 2 posto zbog redovitog investicijskog održavanja flote. Vrijednost kratkotrajne imovine porasla je za 3 posto u odnosu na kraj 2015. godine. U vrijednosti kratkotrajne imovine najznačajniji porast imaju financijska imovina zbog veće razine depozita te zalihe posebice zalihe potrošnih dijelova potrebnih za održavanje zrakoplova i motora.

Kapital i rezerve na kraju 2016. godine iznose 379,1 milijun kn te su za 2 posto veći od kraja 2015. godine kao posljedica većeg nivoa rezervi.

Rezerviranja za otpremnine, dokup staža, sporove i štete te ostala rezerviranja povećana su za 23 posto zbog novog rezerviranja za spor s prodajnim agentom.

Dugoročne obveze smanjene su 33 posto kroz redovite otplate kredita. Kratkoročne obveze više su za 5 posto zbog većeg duga prema dobavljačima.

Obveze Croatia Airlinesa na kraju 2016. godine po kreditima kod domaćih banaka iznose 80 milijuna kn, od čega se 46,9 milijuna kn odnosi na dugoročne (srednjoročne), a 33,1 milijun kn iznose kratkoročni krediti. Prema stranim bankama ostatak glavnice s osnove dugoročnih obveza na dan 31.12.2016. iznosi 51,8 tisuća kn.

Investicije u 2016. godini

Investicije	2016.	2015.	2014.
Ulaganja u zrakoplove	36.424.517	46.674.700	34.606.919
Ulaganja u rezervne dijelove, alate i opremu	10.150.536	16.197.434	16.173.828
Građevinski objekti	1.946.870	2.584.788	11.488.189
Nematerijalna imovina (ulaganja u tuđe zrakoplove)	62.254.320	8.679.518	11.360.509
Nematerijalna imovina - ostalo	4.332.776	3.070.181	4.738.825
Ostala oprema	1.111.565	3.326.641	3.188.173
Ukupno	116.220.583	80.533.262	81.556.443

U 2016. godini ostvarena su ulaganja koja su izravno vezana uz letenje, održavanje i operiranje zrakoplova odnosno održavanje zajamčene razine sigurnosti. U odnosu na 2015. godinu investicije su veće za 44 posto.

Prioritetna i najznačajnija ulaganja odnose se na **ulaganja u zrakoplove** i to u visini od 36,4 milijuna kn, a odnose se na izvođenje planiranih *overhuala* na dva motora CFM56-5B kao i na šestogodišnji pregled zrakoplova tipa Airbus (CTI). Ulaganja na zrakoplovima i motorima u **operativnom leasingu** iznosila su 62,3 milijuna kn i također su se odnosila na izvođenje planiranih *overhuala* na dva motora CFM56-5B, šestogodišnji pregled Airbus zrakoplova u najmu (CTJ) te zamjene nosnih nogu na dva zrakoplova Q400 flote. Pored toga u **internoj izvedbi** napravljena su dva C pregleda na zrakoplovima Airbus (CTL i CTK) te četiri C pregleda na zrakoplovima Q400 (CQC, CQD, CQE i CQF).

Ulaganja u **rezervne dijelove** iznose 10,2 milijuna kn, a investicije u **građevinske objekte** iznose 1,9 milijun kn, a odnose se na infrastrukturu tehnike (radionice i hangari). Ukupna ulaganja u zrakoplove i tehniku čine oko 95 posto ukupnih ulaganja u 2016. godini.

Ulaganja u ostalu nematerijalnu imovinu odnose se na ulaganja u *software* u visini od 4,3 milijuna kn, dok se od 1,1 milijun kn **ostalnih ulaganja** najveći iznos odnosi na nabavku i zamjenu informatičke opreme (0,8 milijun kn).

Novčani tijek

(u 000 kn)	2016.	2015.	Indeks
Stanje sredstava 1. siječnja	31.938	47.209	68
priljev iz poslovanja	1.677.936	1.625.431	103
prodaja imovine	118	48.807	-
kredit	29.850	29.800	100
Priljev ukupno	1.707.904	1.704.038	100
obveze iz poslovanja	1.613.800	1.615.582	100
investicije	44.299	51.870	85
kredit	51.650	51.857	100
Odljev ukupno	1.709.749	1.719.309	99
Neto promjena u razdoblju	-1.845	-15.271	12
Stanje sredstava 31. prosinca	30.092	31.938	94

Stanje novčanih sredstava na kraju 2016. godine ostvareno je na nižoj razini od stanja 2015. godine.

Iako su priljevi iz poslovanja povećani za 3 posto, ukupni priljevi zadržani su na razini prethodne godine na što je utjecao manji priljev od prodaje imovine u odnosu na isto razdoblje 2015. godine. U 2015. godini je radi dostizanja iznosa vlastite kontribucije prodan motor CFM56-5B, a krajem godine realizirana je i prodaja poslovnih prostora na Autobusnom kolodvoru, te prodaja udjela u povezanom poduzeću Pleso prijevoz.

U 2016. godine realizirana su četiri kratkoročna kredita od PBZ-a, Erste banke i HPB-a u ukupnoj visini od 29,9 milijuna kn. *Revolving* kredit domaće banke djelomično je otplaćen u iznosu od 300 tisuća EUR te je po istoj osnovi realiziran novi kratkoročni kredit. U promatranom razdoblju u cijelosti je vraćeno pet kratkoročnih kredita te je u potpunosti otplaćen dugoročni kredit za restrukturiranje.

Ukupni odljev manji je za 1 posto zbog prolongiranja plaćanja radova te završetka istih na motorima na prva dva mjeseca 2017. godine. Dio investicija u motore plaćen je iz prikupljene *maintenance* rezerve u ranijim godinama.

Konsolidirani rezultat poslovanja

tisuće kn	Croatia Airlines		Obzor putovanja		Amadeus Croatia		Croatia Airlines Grupa*	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Prihodi od prodaje	1.435.118	1.398.714	3.639	4.729	6.414	6.902	1.445.046	1.410.332
Ostali prihodi	126.066	152.076	82	25	3	17	126.109	151.930
Troškovi iz poslovanja	1.553.415	1.534.057	3.320	3.757	6.275	6.779	1.562.843	1.544.392
Dobit/gubitak iz poslovanja	7.769	16.733	401	997	142	140	8.312	17.870
Neto financijski rezultat	273	(2.904)	(34)	(32)	(31)	(46)	(604)	(5.093)
Dobit/gubitak prije oporezivanja	8.042	13.829	367	965	111	94	7.708	12.777
Neto rezultat poslovanja	8.042	13.829	289	763	46	49	7.565	12.530

* Podaci Croatia Airlines Grupe ne uključuju međusobne transakcije (eliminirani su međusobni prihodi i rashodi)

Konsolidirani rezultat grupe obuhvaća rezultat Društva te njegovih ovisnih društava. Sve transakcije unutar grupe u potpunosti su eliminirane, a konsolidirani rezultat za 2016. godinu na razini Grupe iznosi 7,6 milijuna kn dobiti što je 477 tisuća kn manje u odnosu na ostvareni rezultat Croatia Airlinesa, te 40 posto manje od ostvarenja na kraju 2015. godine. Ukupni prihodi i rashodi ovisnih društava u konsolidiranim prihodima i rashodima sudjeluju s manje od jedan posto, što pokazuje neznatan utjecaj poslovanja ovisnih društava na poslovanje Croatia Airlinesa.

Kao zrakoplovni prijevoznik Grupa je izložena promjenama cijenama kamatnih i valutnih tečajeva. Iz tog razloga Grupa primjenjuje politiku analiziranja i aktivnog upravljanja postojećim rizičnim pozicijama i tržišnim trendovima kao i internog prijeboja rizičnih pozicija u mjeri u kojoj je to moguće.

Područje revizijskog djelovanja Croatia Airlines obuhvaća i internu reviziju ovisnih društava što je definirano Strateškim planom rada interne revizije Croatia Airlines.

Planske smjernice i ciljevi 2017. godine

Croatia Airlines je sa 31.12.2015. godine uspješno završio proces restrukturiranja, dosljednom provedbom kompenzacijskih i mjera vlastite kontribucije sukladno pravilima Europske unije za državne potpore te prema Rješenju Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja Republike Hrvatske od 27.06.2013. godine. U poslovnoj 2017. nastavit će se dvogodišnji monitoring provedenog Programa restrukturiranja zaključno sa 31.12.2017. godine.

Ispunjenjem mjera restrukturiranja prestale su restrikcije vezane uz rast kapaciteta te će u 2017. godini tijekom ljetnog reda letenja operirati dva dodatna zrakoplova u najmu.

Plan poslovanja za 2017. godinu usmjeren je ka potvrdi održivosti poslovanja uz valoriziranje provedbe svih mjera strateškog, operativnog i financijskog restrukturiranja. Naglasak je i dalje na maksimalnoj sigurnosti operacija uz praćenje i poštivanje zakonske regulative i novih trendova u zrakoplovnoj industriji. Cilj je zadržati tehničku pouzdanost flote uz izvođenje svih redovno planiranih pregleda i modifikacija i ostalih radova na zrakoplovima i motorima u floti prema važećim standardima te zadržanje nivoa kvalitete, sigurnosti i točnosti. U svrhu ostvarenja visokih tržišnih zahtjeva te povećanja udjela na tržištu teži se kontinuiranom praćenju zadovoljstva korisnika te razvoju mreže odredišta radi kojeg je u tijeku ljetne sezone planom predviđen jedan dodatni zrakoplov u najmu. U 2017. godini Croatia Airlines planira obavljanje PSO programa za 2017. godinu sukladno preuzetim obvezama iz Ugovora za razdoblje od 27. ožujka 2016. godine do 28. ožujka 2020. godine. Croatia Airlines također planira preseljenje službi i poslovnih procesa Sektora promet sa starog terminala na novi terminal Međunarodne zračne luke Zagreb.

Croatia Airlines za 2017. godinu planira pozitivan rezultat zasnovan na projekciji prihoda i troškova koji se temelje na sljedećim pretpostavkama:

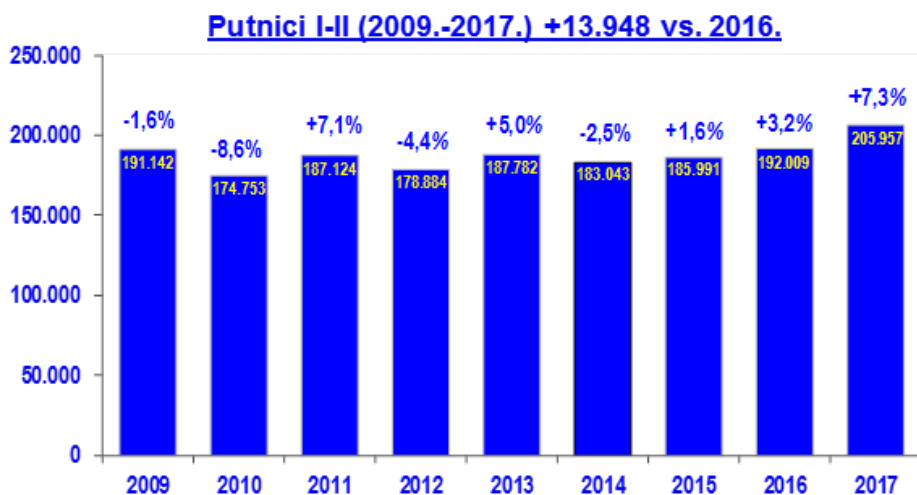
- Uvođenje u promet dvije dodatne jedinice zrakoplova u razdoblju od svibnja do listopada 2017. godine (wet lease);
- Otvaranje novih linija za Stockholm, Helsinki; Oslo, Bukurešt u ljetnom redu letenja za 2017. godinu;
- 27.881 - ostvarenje naleta u letovima;
- 39.837 - ostvarenje naleta u blok satima;
- Godišnji promet od oko 2.069.254 putnika (7 posto više u odnosu na 2016. godinu), od čega u redovnom prometu 2.005.752 putnika i u izvanrednom prometu 63.502 putnika;
- PLF na razini 71,8 posto.

Današnje poslovanje – Prometni učinci I.-II. 2017.

OPIS		I.-II. 2017.	I.-II. 2016.
nalet (km)	DIST 000	2.016	1.927
broj uzlijetanja	FLTS	3.295	3.277
stopa promjene	%	1	1
operativno vrijeme	BH	4.561	4.494
stopa promjene	%	1	1
prevezeni putnici	RPAX 000	206	192
stopa promjene	%	7	5
prevezena roba i pošta	CGO T	326	406
stopa promjene	%	-20	-8
ostvareni putnički km	RPK mil.	141	128
raspoloživa sjedala - km	ASK mil.	225	209
putnički faktor popunjenosti	PLF %	62,9	61,0
ostvareni tonski km	RTK mil.	14	13
raspoloživi tonski km	ATK mil.	24	22
težinski faktor popunjenosti	WLF %	60,0	58,6

Broj putnika u prva dva mjeseca 2017. godine veći je za sedam posto u odnosu na isto razdoblje 2016. godine.

Domaći redoviti promet bilježi smanjenje broja putnika za jedan posto u odnosu na ostvarenje istog razdoblja 2015. godine, a međunarodni redoviti putnički promet bilježi rast od 10 posto. Putnički faktor popunjenosti (PLF) za dva mjeseca 2017. godine iznosi 62,9 posto i veći je za 1,9 postotna boda u odnosu na isto razdoblje 2016. godine.

Krešimir Kučko
Predsjednik Uprave
Krešimir Kučko

Temeljem članka 272.p.,a u vezi čl.250.a.st.4. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj111/93., 34/99., 52/00., 118/03., 107/07., i 148/08., dalje u tekstu ZTD) Uprava Društva CROATIA AIRLINES d.d. (dalje u tekstu: Društvo), zastupana po Predsjedniku Uprave Krešimiru Kučku, daje sljedeću

IZJAVU

o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja

Društvo dobrovoljno primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja (dalje u tekstu: Kodeks) kojega su zajednički izradile Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga i Zagrebačka burza.

Društvo je pratilo i primjenjivalo preporuke utvrđene Kodeksom objavljujući sve informacije čija je objava predviđena pozitivnim propisima, te informacije koje su u interesu dioničara Društva.

Detaljna obrazloženja vezana uz manja odstupanja od pojedinih preporuka Kodeksa, Društvo je iznijelo u Godišnjem upitniku Kodeksa korporativnog upravljanja.

Društvo Zagrebačkoj burzi dostavlja popunjen godišnji upitnik o korporativnom upravljanju, a Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga podatke za izradu godišnjeg izvještaja o korporativnom upravljanju izdavatelja koji su uvršteni na uređeno tržište Zagrebačke burze.

Upravu Društva predstavljaju članovi Društva, i to:

Predsjednik Uprave Krešimir Kučko, OIB: 97892302433 iz Zagreba, Ulica Grada Gualdo Tadino 24 i

Član Uprave Zlatko Širac, OIB: 79115036293 iz Zagreba, Gradišćanska 30

Upravu imenuje i opoziva Nadzorni odbor. Uprava vodi poslove Društva sukladno Statutu Društva i zakonskim propisima. Društvo zastupaju samostalno i pojedinačno Predsjednik i Član Uprave Društva.

Uprava je pratila da poslovne i druge knjige i poslovna dokumentacija budu u skladu sa Zakonom, sastavljala knjigovodstvene dokumente, realno procjenjivala imovinu i obveze, sastavljala financijska i druga izvješća u skladu s računovodstvenim propisima i standardima i važećim propisima.

Nadzorni odbor je sukladno zahtjevima Kodeksa proveo unutarnji nadzor Društva redovitim Kontrolama predloženih izvješća. Na sjednicama Nadzornog odbora raspravljalo se i odlučivalo o svim pitanjima iz nadležnosti tog tijela propisanim ZTD-om i Statutom Društva. Izvješće Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru vođenja poslova dio je Godišnjeg izvješća Društva koje se podnosi Glavnoj skupštini.

Nadzorni odbor je sastavljen od pet članova od kojih su se četiri promijenila tokom godine, i to:

Siniša Petrović, OIB: 69590126082 iz Zagreba, Zvonarnička 5/A

- predsjednik nadzornog odbora
- od 13.07.2012. godine do 13.7.2016.,

Darko Prebežac, OIB: 43070941768 iz Zagreba, Rokov Perivoj 1

- zamjenik predsjednika nadzornog odbora
- od 13.07.2012. godine do 13.7.2016.,

Berislav Matijević, OIB: 32886223789 iz Rijeke, Vukovarska 43

- član nadzornog odbora
- od 13.07.2012. godine do 13.7.2016.,

Marko Lesić, OIB: 13575321884 iz Zagreba, Tuškanac 56/b

- član nadzornog odbora
- od 07.10.2014. do 13.7.2016. i

Vjekoslav Jelić, OIB: 88996137465 iz Zadra, Ulica Franje Petrića 1/e

- član nadzornog odbora
- postao član Nadzornog odbora dana 07.07.2015. godine.

Novi članovi nadzornog odbora su:

Zlatko Mateša, OIB: 12803757524 iz Zagreba, Orehovečki brijeg 31

- predsjednik nadzornog odbora
- od 13.7.2016. godine

Nataša Munitić, OIB: 47123768841 iz Zagreba, Prisavlje 6

- zamjenik predsjednika nadzornog odbora
- od 13.7.2016. godine

Darija Jurica Vuković, OIB: 06358508986 iz Zagreba, L. Ružičke 32

- član nadzornog odbora
- od 13.7.2016. godine

Zoran Barac, OIB: 61164266801 iz Zagreba, Petrova 133

- član nadzornog odbora
- od 13.7.2016. godine

Nadzorni odbor je podržao Antikorupcijski program Vlade RH i zadužio odgovorne osobe za provođenje odgovarajućih aktivnosti i u tom smislu imenovao:

- Revizorski odbor- tijelo koje pruža podršku Upravi i Nadzornom odboru u učinkovitom izvršavanju obveza korporativnog upravljanja, financijskom izvješćivanju i kontrole Društva.

Članovi su : Nataša Munitić, Darija Jurica Vuković i Jasnica Lozo.

- Službenik za informiranje - osoba koja obavlja poslove rješavanja pojedinačnih Zahtjeva i osigurava neophodnu pomoć podnositeljima zahtjeva u vezi s ostvarivanjem prava utvrđenih Zakonom, vodi katalog informacija koje posjeduje ili nadzire, a koji sadrži sistematizirani pregled informacija s opisom sadržaja, namjenom, načinom osiguravanja i vremenom ostvarivanja prava na pristup. Službenik za informiranje je gosp Davor Janušić.

- Povjerenik za etiku - osoba koja prati primjenu Etičkog kodeksa, promovira etičko ponašanje u međusobnim odnosima radnika i poslovnih partnera, zaprima pritužbe radnika i poslovnih partnera na neetičko i moguće koruptivno postupanje, samostalno izvodi dokaze i prikuplja pisane izjave svjedoka, a Povjerenik za etiku je Đurđica Topić.

Pravo glasa dioničara nije ograničeno Statutom Društva na određeni postotak ili broj glasova, niti postoje vremenska ograničenja za ostvarivanje prava glasa. Svaka redovna dionica daje pravo na jedan glas na Glavnoj skupštini.

Tijekom protekle godine Društvo nije stjecalo vlastite dionice.

Temeljni kapital Društva iznosi 277.879.530,00 kn i podijeljen je na 27.787.953 redovnih dionica nominalne vrijednosti 10,00 kn.

prezime i ime / tvrtka	br.dionica	%udjela u temeljnom kapitalu
CENTAR ZA RESTRUKTURIRANJE I PRODAJU (CERP) ZA REPUBLIKU HRVATSKU	26.971.437	97,0616
ZRAČNA LUKA ZAGREB D.O.O.	477.121	1,7170
CENTAR ZA RESTRUKTURIRANJE I PRODAJU (CERP) ZA DRŽAVNU AGENCIJU ZA OSIG. ŠTEDNIH ULOGA I SANACIJU BANAKA	213.152	0,7671
JANAF D.D.	22.000	0,0792
CROATIA LLOYD D.D.	10.270	0,0370
HRVATSKA LUTRIJA D.O.O.	4.000	0,0144
ASTRA INTERNATIONAL D.D. U STEČAJU	3.682	0,0133
HP D.D.	2.750	0,0099
TURISTHOTEL D.D.	2.090	0,0075
TANKERKOMERC D.D.	2.090	0,0075

Sukladno odredbama čl.250. st.4. i čl.272.p ZTD-a, ova Izjava je poseban odjeljak i sastavni dio godišnjeg izvješća o stanju Društva za 2016.godinu.

Zagreb, 27.2.2017.

Krešimir Kučko, Predsjednik Uprave

Na temelju Zakona o tržištu kapitala (NN 88/08, 146/08, 74/09, 54/13, 159/13, 18/15, 110/15), ovime dajemo sljedeću:

IZJAVU UPRAVE

Da su pojedinačni i konsolidirani revidirani financijski izvještaji izdavatelja Croatia Airlines d.d. za razdoblje 1. siječnja do 31. prosinca 2016. godine sastavljeni uz primjenu odgovarajućih standarda financijskog izvještavanja, te daju cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobitaka, financijskog položaja i poslovanja izdavatelja i društava uključenih u konsolidaciju kao cjelinu.

Da izvještaj posloводства Croatia Airlines d.d. sadrži istinit prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja izdavatelja i društava uključenih u konsolidaciju, uz opis najznačajnijih rizika i neizvjesnosti kojima su izdavatelj i društva izloženi kao cjelina.

Ova Izjava daje se kao prilog godišnjeg izvješća izdavatelja Croatia Airlines d.d.

Osoba odgovorna za sastavljanje izvješća izdavatelja:

Predsjednik Uprave

Krešimir Kučko

U Zagrebu, 31. ožujka 2017.

CROATIA AIRLINES d.d.

**Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji
za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.
zajedno s Izvješćem neovisnog revizora**

	<i>Stranica</i>
Odgovornost za financijske izvještaje	49
Izvešće neovisnog revizora dioničarima Croatia Airlines d.d.	50-56
Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti Grupe Croatia Airlines	57
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti društva Croatia Airlines d.d.	58
Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju Grupe Croatia Airlines	59
Izveštaj o financijskom položaju društva Croatia Airlines d.d.	60
Konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala Grupe Croatia Airlines	61
Izveštaj o promjenama kapitala društva Croatia Airlines d.d.	62
Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima Grupe Croatia Airlines	63
Izveštaj o novčanim tokovima društva Croatia Airlines d.d	64
Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje	65-118

Odgovornost za financijske izvještaje

Uprava društva Croatia Airlines d.d., Buzin, Bani 75/b (dalje u tekstu Društvo) je dužna osigurati da godišnji konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji za godinu koja je završila 31. prosinca 2016. budu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su na snazi u Europskoj uniji te u skladu s Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, tako da pružaju istinit i fer prikaz financijskog stanja, rezultata poslovanja, promjena kapitala i novčanih tokova Društva za to razdoblje.

Na temelju provedenih istraživanja, Uprava opravdano očekuje da Društvo ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Sukladno tomu, Uprava je izradila konsolidirane i odvojene financijske izvještaje pod pretpostavkom neograničenosti vremena poslovanja Društva.

Pri izradi konsolidiranih i odvojenih financijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- za odabir i potom dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- za davanje razumnih i razboritih prosudbi i procjena;
- za primjenu važećih standarda financijskog izvještavanja i za objavu i objašnjenje u financijskim izvještajima svakog odstupanja koje je od materijalnog značaja; te
- izradu financijskih izvještaja uz pretpostavku o neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka neprimjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj i rezultate poslovanja Društva, kao i njihovu usklađenost sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su na snazi u Europskoj uniji. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Društva, pa stoga i za poduzimanje opravdanih mjera da bi se spriječile i otkrile prijevare i ostale nezakonitosti.

Potpisano u ime Uprave:

Krešimir Kučko

Predsjednik Uprave

Croatia Airlines d.d.

Bani 75/b, Buzin

10000 Zagreb

Republika Hrvatska

31. ožujka 2017. godine

Izvešće neovisnog revizora dioničarima Croatia Airlines d.d.

Mišljenje

Obavili smo reviziju odvojenih financijskih izvještaja Croatia Airlines d.d. („Društvo“) i konsolidiranih financijskih izvještaja Croatia Airlines d.d. i ovisnih društava („Grupa“), koji obuhvaćaju odvojeni i konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na 31. prosinca 2016., odvojeni i konsolidirani izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, odvojeni i konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima i odvojeni i konsolidirani izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama za tada završenu godinu, kao i bilješke koje sadrže sažetak značajnih računovodstvenih politika i ostala objašnjenja.

Prema našem mišljenju, priloženi odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji istinito i fer prikazuju nekonsolidirani i konsolidirani financijski položaj Društva i Grupe na dan 31. prosinca 2016., njihovu nekonsolidiranu i konsolidiranu financijsku uspješnost i njihove nekonsolidirane i konsolidirane novčane tokove za tada završenu godinu, u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije („MSFI-jevi usvojeni od EU).

Osnova za izražavanje mišljenja

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti, u skladu s tim standardima, detaljnije su opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju* odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja. Neovisni smo od Društva i Grupe u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju financijskih izvještaja u Hrvatskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima. Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni i prikladni te da čine odgovarajuću osnovu za potrebe izražavanja našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Ta smo pitanja razmatrali u kontekstu naše revizije odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Izvešće neovisnog revizora dioničarima Croatia Airlines d.d. (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Priznavanje prihoda od putničkog prometa u redovnim letovima	
<p><i>Prihod od putničkog prometa u redovnim letovima</i> priznat u dobiti i gubitku u 2016. godini iznosi 1.282.710 tisuća kuna; knjigovodstvena vrijednost obveza za usluge u zračnom prometu na 31. prosinca 2016. iznosi 122.702 tisuće kuna.</p> <p>Pogledati Bilješku 2 a) unutar <i>Sažetka temeljnih računovodstvenih politika</i>, Bilješku 4 <i>Prihodi od putničkog prometa</i> i bilješku 31 <i>Ostale kratkoročne obveze</i> unutar financijskih izvještaja.</p>	
Ključno revizijsko pitanje	Revizijski pristup
<p>Prihod od putničkog prihoda se mjeri temeljem prodajnih cijena koje se zaračunavaju kupcima. Dok odgovarajuća usluga prijevoza nije pružena, prodani dokumenti leta se priznaju kao obveza za usluge u zračnom prometu. U trenutku kada se putnički kupon iskoristi, odgovarajući prihod od leta se priznaje u dobiti i gubitku.</p> <p>Određivanje iznosa prihoda koji se priznaju u razdoblju temelji se na složenim internim IT sustavima, uključujući, između ostalog, sustav računovodstva prihoda i sustav upravljanja reda letenja, a također uključuje razmjenu informacija sa sustavima unutar industrije (kao što su rezervacijski sustavi aviokompanija) i partnerima u zrakoplovnim kompanijama za veliki volumen transakcija.</p> <p>Zbog značajne ovisnosti o različitim sustavima i kompleksnosti određivanja cijene karte (tarifna struktura, naknade, takse, popusti i slično), smatramo da je ovo područje ključno revizijsko pitanje.</p>	<p>Naše revizijske procedure uključivale su, između ostalog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • procjenu usklađenosti politike priznavanja prihoda s relevantnim standardima financijskog izvještavanja; • uključivanje vlastitih IT stručnjaka, testiranje dizajna, implementacije i operativne učinkovitosti kontrola na prihodima od putničkog prometa, uključujući i one kontrole u informacijskim sustavima koji podržavaju priznavanje prihoda od putničkog prometa; naši testovi tih pregleda su dizajnirani kako bi se ustanovilo funkcioniraju li ključni sustavi kako su dizajnirani te jesu li zaštićeni od manipulacije podacima ili logike softvera koji bi mogli dovesti do neispravnog evidentiranja računovodstvenih podataka koji se odnose na prihode od putničkog prometa; • provođenje analitičkih postupaka procjene razvijajući očekivanje prihoda od putničkog prometa za godinu na temelju javno dostupnih podataka o obavljenom putničkom prometu i prosječnih cijena karata na letovima; • testiranja, na uzorku, obveze u zračnom prometu i prihoda od putničkog prometa povezivanjem iznosa priznatih u financijskim izvještajima s temeljnim podlogama i pratećom dokumentacijom (dokument leta (karta) i kupon ostvarenog leta); • za različite kategorije prihoda, povezivanje odabranih unosa visokog rizika obavljenih od strane Grupe tijekom godine i prateće dokumentacije kako bi se identificirala neobična i neispravna knjiženja.

Izvešće neovisnog revizora dioničarima Croatia Airlines d.d. (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Računovodstveni tretman imovine vezane uz zrakoplove te održavanje zrakoplova	
<p>Knjigovodstvena vrijednost zrakoplova na 31 prosinca 2016. iznosi 291.878 tisuća kuna; amortizacija zrakoplova za godinu: 51.132 tisuće kuna.</p> <p>Pogledati Bilješku 2 k) unutar <i>Sažetka temeljnih računovodstvenih politika</i>, Bilješku 13 <i>Nekretnine, postrojenja i oprema</i>.</p>	
Ključno revizijsko pitanje	Revizijski pristup
<p>Računovodstveni tretman zrakoplova ima značajan utjecaj na odvojene i konsolidirane financijske izvještaje zbog veličine iznosa iskazanih u imovini i dugog vijeka trajanja.</p> <p>Ključni aspekti koji zahtijevaju prosudbu uključuju određivanje korisnog vijeka i rezidualne vrijednosti zrakoplova te određivanje njihovih komponenti. Uprava pregledava amortizacijske stope svake godine, uzimajući u obzir ključne čimbenike koji utječu na vijek trajanja svake značajne komponente, interval održavanja i obavezne velike remonte.</p> <p>Troškovi velikih zahvata održavanja trupa kao i motora i podvozja se kapitaliziraju kao zasebne komponente zrakoplova i amortiziraju tijekom prosječnog očekivanog vijeka između dva velika remonta. Istovremeno, troškovi povezani s rutinskim popravcima i održavanjem priznaju se kao rashod u trenutku nastanka.</p> <p>Zbog gore navedenih faktora i složenosti, smatramo ovo područje ključnim revizijskim pitanjem.</p>	<p>Naše revizijske procedure uključivale su, između ostalog:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● procjenu usklađenosti politike Društva za priznavanje i mjerenje zrakoplovne flote s relevantnim standardima financijskog izvještavanja; ● kritičku procjenu vijeka trajanja i rezidualne vrijednosti pozivanjem na plan Društva za zrakoplove, nedavne transakcije vezane uz zrakoplove i praksu zrakoplovne industrije, kao i kroz razgovore s tehničkim osobljem; ● procjenu politike Društva vezano uz određivanje značajnih komponenti imovine zrakoplova temeljem razumijevanja značajnih komponenti kako je identificirano na razini zrakoplovne industrije; ● ocjena razumnosti godišnjeg troška amortizacije uzimajući u obzir različite vjekove trajanja značajnih komponenti, održavanje i veće remonte koji su kapitalizirani; ● razumijevanje i ocjenu postavljenih ključnih kontrola vezanih uz računovodstveni tretman troškova održavanja zrakoplova, bilo kao priznavanje zasebne komponente zrakoplova ili kao trošak u računu dobiti i gubitka; ● ispitivanje, na uzorku, cjelovitosti, postojanja i točnosti troškova održavanja te primjerenosti odluke Uprave vezano uz kapitalizaciju ili priznavanje u račun dobiti i gubitka ovih troškova, uvidom u originalne račune i popratnu dokumentaciju (izvješća o obavljenim radovima, korištenim materijalima i utrošenim radnim satima).

Izvešće neovisnog revizora dioničarima Croatia Airlines d.d. (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Neograničenost vremena poslovanja	
Pogledati Bilješku 2 u) (v) <i>Neograničenost vremena poslovanja</i> , Bilješku 33 <i>Preuzete i nepredvidene obveze</i> , Bilješku 36 <i>Upravljanje rizicima</i> i Bilješku 38 <i>Događaji nakon datuma izvještavanja</i> .	
Ključno revizijsko pitanje	Revizijski pristup
<p>Financijski izvještaji pripremljeni su na načelu neograničenosti vremena poslovanja. Na datum izvještavanja Društvo ima negativna neto obrtna sredstva. Osim obveza priznatih u izvještaju o financijskom položaju na dan izvještavanja, Društvo ima značajne kapitalne obveze i ugovorne obveze koje proizlaze iz ugovora o operativnom najmu.</p> <p>Procjena neograničenosti vremena poslovanja utemeljena je na prognozi novčanih tokova koje prema procjeni Uprave podupiru tvrdnju da će Društvo imati dovoljno sredstava za nastavak poslovanja u trajanju od najmanje 12 mjeseci od datuma izvještavanja. U pripremu ovih prognoza ugrađen je niz pretpostavki i značajnih prosudbi. Uprava je zaključila da raspon mogućih ishoda koji su razmotreni u postupku procjene ne dovode do značajne neizvjesnosti u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu dovesti do značajne sumnje u sposobnost Društva da nastavi poslovati po načelu vremenske neograničenosti poslovanja. Bilješka 2 u) (v) uz konsolidirane financijske izvještaje dalje objašnjava kako je procjena bila formirana od strane Uprave.</p> <p>Korištenje pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja je ključno revizijsko pitanje zbog povezane neizvjesnosti, a time i visokog stupnja prosudbe potrebne za ocjenu planova Društva za buduće korake i njihov financijski utjecaj.</p>	<p>Naše revizijske procedure uključivale su, između ostalog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pregled zapisnika sastanaka Uprave i Direktora te Nadzornog odbora, s ciljem da se identificiraju mjere koje Uprava namjerava provesti kako bi se osigurala dostatna sredstava za tekuće aktivnosti; • rasprava s Upravom oko planova za buduće aktivnosti u vezi s pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, je li vjerojatno da će ishod tih planova poboljšati stanje i jesu li planovi Uprave mogući u danim okolnostima; • analizu pozicije neto radnog kapitala Društva na dan 31. prosinca 2016. kako bi procijenili dostupnost likvidnih sredstava za podmirenje kratkoročnih financijskih obveza; • vrednovanje pouzdanosti prognoze novčanih tokova koje koristi Društvo u svojoj ocjeni vremenske neograničenosti poslovanja, uspoređujući, među ostalim, budžetirane troškove s povijesno nastalima, uvid u uvjete ugovora s kupcima i dobavljačima, te preispitivanje ključnih pretpostavki (kao što su novčani tijek iz poslovnih aktivnosti, zahtjevi kapitalnih ulaganja i izvori financiranja) i povezanih pretpostavki; • uzimanje u obzir jesu li dodatne činjenice ili informacije postale dostupne od datuma kada je Društvo napravilo procjenu; • praćenje odredbi raspoloživih kreditnih aranžmana, kako je objašnjeno u Bilješci 2 u) (v) i Bilješci 38; • procjenjivanje pružaju li, s obzirom na zahtjeve primjenjivog okvira financijskog izvještavanja, financijski izvještaji odgovarajuće objave o događajima ili okolnostima za koje je utvrđeno da mogu izazvati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem

Izvešće neovisnog revizora dioničarima Croatia Airlines d.d. (nastavak)

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvešće posloводства i Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, koji su sastavni dio Godišnjeg izvješća, ali ne uključuju financijske izvještaje niti naše izvješće neovisnog revizora o reviziji odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja.

Naše mišljenje na odvojene i konsolidirane financijske izvještaje ne odnosi se na ostale informacije.

U vezi s našom revizijom odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, odgovornost nam je pročitati ostale informacije te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno nekonzistentne s odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima ili saznanjima koja smo prikupili tijekom revizije, kao i čine li se, na neki drugi način, značajno krivo iskazane. Ukoliko, na osnovi posla koji smo obavili, zaključimo da postoji značajno krivi iskaz ostalih informacija, dužnost nam je izvijestiti o tome. U vezi s tim, nemamo ništa za izvijestiti.

Vezano za Izvešće posloводства te za Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, također smo proveli procedure koje su zahtijevane člankom 20. hrvatskog Zakona o računovodstvu. Ove procedure uključuju razmatranje uključuju li Izvešće posloводства i Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja objave u skladu s člancima 21., 22. i 24. hrvatskog Zakona o računovodstvu te prikupljanje dokaza u vezi određenih informacija koje su uključene u Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja.

Na osnovi procedura, čije je provođenje zahtijevano kao dio naše revizije odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja te gore navedenih procedura, prema našem mišljenju:

- Informacije sadržane u Izvešču posloводства te dijelovima Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, koji sadrže informacije iz članka 22. stavak 1. točke 3. i 4. i članka 24. stavak 2. hrvatskog Zakona o računovodstvu (izvadak Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja) za financijsku godinu za koji su pripremljeni financijski izvještaji, konzistentne su, u svim značajnim odrednicama, s odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima.
- Informacije sadržane u Izvešču posloводства i izvatku Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, pripremljene su, u svim značajnim odrednicama, u skladu s primjenjivim zahtjevima hrvatskog Zakona o računovodstvu.
- Izjava o primjeni koda korporativnog upravljanja sadrži informacije koje su zahtijevane člankom 22. stavak 1. točke 2., 5., 6. i 7. hrvatskog Zakona o računovodstvu.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za odvojene i konsolidirane financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI-jevima usvojenim od EU te za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne, kako bi se omogućilo sastavljanje odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijave ili pogreške.

Izvešće neovisnog revizora dioničarima Croatia Airlines d.d. (nastavak)

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za odvojene i konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

U sastavljanju odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem te objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim u onim slučajevima kada Uprava namjerava likvidirati Društvo, prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor, odgovorni su za nadziranje procesa financijskog izvještavanja, uspostavljenog od strane Društva i Grupe.

Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji, kao cjelina, bez značajno pogrešnog iskaza uslijed prijevare ili pogreške te izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima uvijek otkriti postojanje značajno pogrešnih iskaza. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške, a smatraju se značajnim, ako se razumno može očekivati da bi, pojedinačno ili zbrojeni s drugim pogrešnim iskazima, utjecali na ekonomske odluke korisnika financijskih izvještaja, donesene na osnovi tih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima, donosimo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog iskaza odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni kako bi osigurali osnovu za donošenje našeg mišljenja. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog iskaza nastalog uslijed prijevare, veći je od rizika neotkrivanja onog nastalog uslijed pogreške, budući da prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva i Grupe.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava od strane Uprave.
- donosimo zaključak o primjerenosti korištenja pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja od strane Uprave te, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva i Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izdavanja našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.

Izvešće neovisnog revizora dioničarima Croatia Airlines d.d. (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja (nastavak)

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i razmatramo odražavaju li odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kao bi se postigla fer prezentacija.
- pribavljamo dovoljno prikladnih revizijskih dokaza u vezi financijskih informacija subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar grupe, kako bismo mogli izraziti mišljenja o konsolidiranim financijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadzor i provedbu grupne revizije. Jedini smo odgovorni za izražavanje našeg mišljenja.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor u vezi s, između ostalog, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi, također, dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupali u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima vezanim za neovisnost i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, tamo gdje je to primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona koja su od najveće važnosti za reviziju odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Ta pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ukoliko zakon ili propisi sprječavaju javno objavljivanje tih pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da ta pitanja ne trebamo komunicirati u našem izvješću neovisnog revizora, s obzirom da se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobiti javnog interesa.

Angažirani partner u reviziji koja je rezultirala ovim izvješćem neovisnog revizora je Domagoj Hrkać.

KPMG Croatia d.o.o.

KPMG Croatia d.o.o. za reviziju

Hrvatski ovlašteni revizori
Eurotower, 17. kat
Ivana Lučića 2a
10000 Zagreb
Hrvatska

Zagreb, 31. ožujka 2017.

U ime i za KPMG Croatia d.o.o. za reviziju:

KPMG Croatia
d.o.o. za reviziju
Eurotower, 17. kat
Ivana Lučića 2a, 10000 Zagreb

Domagoj Hrkać

Direktor, Hrvatski ovlašteni revizor

Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti Grupe Croatia Airlines

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

	Bilješka	2016.		2015.	
		tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Poslovni prihodi					
Prihodi od putničkog prometa	4	1.351.736	179.511	1.319.619	173.412
Prihodi od prijevoza tereta		14.275	1.896	15.069	1.980
Ostali prihodi od prodaje	5	97.718	12.977	82.803	10.881
Ukupni poslovni prihodi		1.463.729	194.384	1.417.491	186.273
Ostali prihodi	6	107.426	14.266	144.771	19.024
Poslovni troškovi					
Troškovi letenja		(453.963)	(60.287)	(464.502)	(61.040)
Održavanje		(244.973)	(32.533)	(220.886)	(29.027)
Usluge putnicima		(85.320)	(11.331)	(84.659)	(11.125)
Usluge u zračnom prometu		(379.503)	(50.398)	(375.367)	(49.327)
Promocija i prodaja		(216.377)	(28.735)	(217.595)	(28.594)
Opći i administrativni troškovi		(89.363)	(11.867)	(95.483)	(12.547)
Amortizacija	12, 13	(85.535)	(11.359)	(73.303)	(9.633)
Ostali troškovi poslovanja		(7.809)	(1.036)	(12.597)	(1.655)
Ukupni troškovi poslovanja		(1.562.843)	(207.546)	(1.544.392)	(202.948)
Dobit iz redovnog poslovanja		8.312	1.104	17.870	2.349
Financijski prihodi	9	48.015	6.377	56.391	7.410
Financijski rashodi	10	(48.619)	(6.457)	(61.484)	(8.080)
Neto financijski prihodi/(rashodi)		(604)	(80)	(5.093)	(670)
Dobit prije oporezivanja		7.708	1.024	12.777	1.679
Porez na dobit	11	(143)	(19)	(247)	(32)
Dobit za godinu		7.565	1.005	12.530	1.647
Ostala sveobuhvatna dobit					
Odgođene tečajne razlike		218	29	675	87
Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju		172	23	(46)	(5)
Tečajne razlike preračunavanja		-	499	-	128
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit		390	551	629	210
Ukupna sveobuhvatna dobit		7.955	1.556	13.159	1.857
Dobitak po dionici u HRK / EUR	26	0,27	0,04	0,45	0,06

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja.

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti društva Croatia Airlines d.d.

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

	Bilješka	2016.		2015.	
		tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Poslovni prihodi					
Prihodi od putničkog prometa	4	1.351.736	179.511	1.319.619	173.412
Prihodi od prijevoza tereta		14.275	1.896	15.069	1.980
Ostali prihodi od prodaje	5	87.832	11.664	71.373	9.378
Ukupni poslovni prihodi		1.453.843	193.071	1.406.061	184.770
Ostali prihodi	6	107.341	14.255	144.729	19.020
Poslovni troškovi					
Troškovi letenja		(453.963)	(60.287)	(464.502)	(61.040)
Održavanje		(244.973)	(32.532)	(220.886)	(29.027)
Usluge putnicima		(85.320)	(11.331)	(84.659)	(11.125)
Usluge u zračnom prometu		(379.503)	(50.398)	(375.367)	(49.327)
Promocija i prodaja		(216.377)	(28.734)	(217.595)	(28.594)
Opći i administrativni troškovi		(80.124)	(10.641)	(85.345)	(11.215)
Amortizacija	12, 13	(85.450)	(11.348)	(73.199)	(9.620)
Ostali troškovi poslovanja		(7.705)	(1.023)	(12.504)	(1.643)
Ukupni troškovi poslovanja		(1.553.415)	(206.294)	(1.534.057)	(201.591)
Dobit iz redovnog poslovanja		7.769	1.032	16.733	2.199
Financijski prihodi	9	48.804	6.481	57.728	7.586
Financijski rashodi	10	(48.531)	(6.445)	(60.632)	(7.968)
Neto financijski prihodi/(rashodi)		273	36	(2.904)	(382)
Dobit prije oporezivanja		8.042	1.068	13.829	1.817
Porez na dobit	11	-	-	-	-
Dobit za godinu		8.042	1.068	13.829	1.817
Ostala sveobuhvatna dobit					
Odgođene tečajne razlike		218	29	675	87
Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju		172	23	(46)	(5)
Tečajne razlike preračunavanja		-	490	-	141
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit		390	542	629	223
Ukupna sveobuhvatna dobit		8.432	1.610	14.458	2.040
Dobitak po dionici u HRK / EUR	26	0,29	0,04	0,50	0,07

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju Grupe Croatia Airlines

na dan 31. prosinca 2016.

	Bilješka	2016.		2015.	
		tisúće kuna	tisúće eura	tisúće kuna	tisúće eura
IMOVINA					
Dugotrajna imovina					
Nematerijalna imovina	12	67.442	8.924	24.990	3.273
Nekretnine, postrojenja i oprema	13	529.926	70.117	546.933	71.635
Ulaganja u ovisna i pridružena društva	14	-	-	-	-
Dugotrajni depoziti	15	44.013	5.824	59.808	7.833
Ulaganja raspoloživa za prodaju	16	1.352	179	1.180	155
Dugotrajna potraživanja	17	467	62	539	71
		643.200	85.106	633.450	82.967
Kratkotrajna imovina					
Zalihe	18	64.493	8.533	56.429	7.391
Potraživanja od kupaca	19	72.916	9.648	76.056	9.961
Ostala potraživanja	20	16.621	2.199	21.315	2.791
Potraživanja za plaćeni porez na dobit		885	117	955	125
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	21	26.335	3.484	26.916	3.526
Financijska imovina	22	9.937	1.315	1.538	201
Novac i novčani ekvivalenti	23	32.578	4.311	35.418	4.638
		223.765	29.607	218.627	28.633
UKUPNA IMOVINA		866.965	114.713	852.077	111.600
GLAVNICA I OBVEZE					
Glavnica i rezerve					
Dionički kapital	24	277.880	36.399	277.880	36.399
Rezerve	25	94.119	12.217	79.900	10.348
Prenešeni gubitak / zadržana dobit		2.206	322	3.505	492
Neto dobit tekuće godine		7.565	1.005	12.530	1.647
Rezerve iz preračuna tečaja		-	571	-	72
		381.770	50.514	373.815	48.958
Dugoročne obveze					
Rezerviranja	27	3.336	442	2.718	356
Dugoročni krediti	28	31.743	4.200	47.337	6.200
Dugoročni financijski najam		37	5	-	-
Ostale dugoročne obveze		45	6	68	9
		35.161	4.653	50.123	6.565
Kratkoročne obveze					
Kratkoročni krediti	29	33.146	4.386	43.150	5.652
Kratkoročni dio dugoročnih kredita	28	15.116	2.000	19.833	2.598
Kratkoročni dio financijskih najmova		15	2	12	2
Obveze prema dobavljačima	30	203.831	26.970	151.510	19.844
Ostale kratkoročne obveze	31	172.633	22.841	182.579	23.913
Obveza za porez na dobit		20	3	89	12
Odgodeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja	32	25.273	3.344	30.966	4.056
		450.034	59.546	428.139	56.077
UKUPNO GLAVNICA I OBVEZE		866.965	114.713	852.077	111.600

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja.

Izveštaj o financijskom položaju društva Croatia Airlines d.d.

na dan 31. prosinca 2016.

	Bilješka	2016.		2015.	
		tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
IMOVINA					
Dugotrajna imovina					
Nematerijalna imovina	12	67.379	8.915	24.872	3.258
Nekretnine, postrojenja i oprema	13	529.765	70.095	546.791	71.616
Ulaganja u ovisna i pridružena društva	14	1.210	160	1.210	158
Dugotrajni depoziti	15	43.965	5.817	59.783	7.830
Ulaganja raspoloživa za prodaju	16	1.352	179	1.180	155
Dugotrajna potraživanja	17	467	62	539	71
		644.138	85.228	634.375	83.088
Kratkotrajna imovina					
Zalihe	18	64.493	8.533	56.429	7.391
Potraživanja od kupaca	19	70.260	9.296	73.736	9.658
Ostala potraživanja	20	16.718	2.212	21.608	2.830
Potraživanja za plaćeni porez na dobit		812	107	942	123
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	21	25.982	3.438	26.443	3.464
Financijska imovina	22	9.917	1.312	1.536	201
Novac i novčani ekvivalenti	23	30.092	3.982	31.938	4.182
		218.274	28.880	212.632	27.849
UKUPNA IMOVINA		862.412	114.108	847.007	110.937
GLAVNICA I OBVEZE					
Glavnica i rezerve					
Dionički kapital	24	277.880	36.399	277.880	36.399
Rezerve	25	93.142	12.089	78.923	10.220
Preneseni gubitak / zadržana dobit		-	-	-	-
Neto dobit tekuće godine		8.042	1.068	13.829	1.817
Rezerve iz preračuna tečaja		-	597	-	107
		379.064	50.153	370.632	48.543
Dugoročne obveze					
Rezerviranja	27	3.336	442	2.718	356
Dugoročni krediti	28	31.743	4.200	47.337	6.200
Dugoročni financijski najam		37	5	-	-
Ostale dugoročne obveze		45	6	68	9
		35.161	4.653	50.123	6.565
Kratkoročne obveze					
Kratkoročni krediti	29	33.146	4.386	43.150	5.652
Kratkoročni dio dugoročnih kredita	28	15.116	2.000	19.833	2.598
Kratkoročni dio financijskih najmova		15	2	12	2
Obveze prema dobavljačima	30	202.767	26.829	150.362	19.693
Ostale kratkoročne obveze	31	172.137	22.776	182.253	23.871
Obveza za porez na dobit		-	-	-	-
Odgodeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja	32	25.006	3.309	30.642	4.013
		448.187	59.302	426.252	55.829
UKUPNO GLAVNICA I OBVEZE		862.412	114.108	847.007	110.937

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja

Konsolidirani izvještaj o promjenama glavnice Grupe Croatia Airlines

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

Croatia Airlines Grupa	Dionički kapital		Rezerve		(Akumulirani gubitak) / Zadržana dobit		Dobit tekuće godine		Rezerve iz preračuna tečaja	Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Stanje 1. siječnja 2015.	277.880	36.399	79.933	10.363	(5.155)	(653)	7.998	1.048	(56)	360.656	47.101
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	12.530	1.647	-	12.530	1.647
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	629	82	-	-	-	-	128	629	210
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	629	82	-	-	12.530	1.647	128	13.159	1.857
Transakcije s vlasnicima											
Pokrivanje gubitaka iz dobiti 2014. godine	-	-	-	-	7.998	1.048	(7.998)	(1.048)	-	-	-
Pokrivanje gubitaka iz ostalih kapitalnih rezervi	-	-	(662)	(97)	662	97	-	-	-	-	-
Ukupno transakcije s vlasnicima	-	-	(662)	(97)	8.660	1.145	(7.998)	(1.048)	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2015.	277.880	36.399	79.900	10.348	3.505	492	12.530	1.647	72	373.815	48.958
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	7.565	1.005	-	7.565	1.005
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	390	52	-	-	-	-	499	390	551
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	390	52	-	-	7.565	1.005	499	7.955	1.556
Transakcije s vlasnicima											
Prijenos dobiti 2015. godine na zakonske rezerve	-	-	12.530	1.647	-	-	(12.530)	(1.647)	-	-	-
Prijenos zadržane dobiti na zakonske rezerve	-	-	1.299	170	(1.299)	(170)	-	-	-	-	-
Ukupno transakcije s vlasnicima	-	-	13.829	1.817	(1.299)	(170)	(12.530)	(1.647)	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2016.	277.880	36.399	94.119	12.217	2.206	322	7.565	1.005	571	381.770	50.514

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja

Izveštaj o promjenama glavnice društva Croatia Airlines d.d.

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

Croatia Airlines d.d.	Dionički kapital		Rezerve		(Akumulirani gubitak) / Zadržana dobit		Dobit tekuće godine		Rezerve iz preračuna tečaja	Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Stanje 1. siječnja 2015.	277.880	36.399	78.956	10.235	(8.210)	(1.086)	7.548	989	(34)	356.174	46.503
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	13.829	1.817	-	13.829	1.817
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	629	82	-	-	-	-	141	629	223
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	629	82	-	-	13.829	1.817	141	14.458	2.040
Transakcije s vlasnicima											
Pokrivanje gubitaka iz dobiti 2014. godine	-	-	-	-	7.548	989	(7.548)	(989)	-	-	-
Pokrivanje gubitaka iz ostalih kapitalnih rezervi	-	-	(662)	(97)	662	97	-	-	-	-	-
Ukupno transakcije s vlasnicima	-	-	(662)	(97)	8.210	1.086	(7.548)	(989)	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2015.	277.880	36.399	78.923	10.220	-	-	13.829	1.817	107	370.632	48.543
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	8.042	1.068	-	8.042	1.068
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	390	52	-	-	-	-	490	390	542
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	390	52	-	-	8.042	1.068	490	8.432	1.610
Transakcije s vlasnicima											
Prijenos dobiti 2015. godine na zakonske rezerve	-	-	13.829	1.817	-	-	(13.829)	(1.817)	-	-	-
Ukupno transakcije s vlasnicima	-	-	13.829	1.817	-	-	(13.829)	(1.817)	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2016.	277.880	36.399	93.142	12.089	-	-	8.042	1.068	597	379.064	50.153

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja

Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima Grupe Croatia Airlines

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

	Bilješka	2016.		2015.	
		tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti					
Dobit za godinu		7.565	1.005	12.530	1.647
<i>Usklađivanja:</i>					
Amortizacija		85.535	11.359	73.303	9.633
Dobit od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(175)	(23)	(29.657)	(3.897)
Rashodovanje nekretnina, postrojenja i opreme		4.675	621	9.051	1.189
Korekcija ispravka vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		200	27	39	5
Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca		175	23	1.257	165
Naplaćena otpisana potraživanja		(267)	(35)	(213)	(28)
Neto promjena u rezerviranjima		618	82	(20.597)	(2.707)
Nerealizirane tečajne razlike		(3.150)	(418)	(5.017)	(659)
Troškovi kamata		7.553	1.003	10.367	1.362
Prihodi od kamata		(426)	(57)	(469)	(62)
Prihodi od udjela u dobiti		(45)	(6)	-	-
Gubitak od prodaje pridruženog društva		-	-	739	97
Porez na dobit		143	19	247	32
		102.401	13.600	51.580	6.777
<i>Promjene:</i>					
Zaliha		(8.064)	(1.071)	(6.625)	(871)
Potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja		1.487	197	(26.375)	(3.466)
Obveza prema dobavljačima i ostalih obveza		38.217	5.075	19.813	2.604
Novac generiran iz poslovnih aktivnosti		134.041	17.801	38.393	5.044
Plaćene kamate		(7.326)	(973)	(8.328)	(1.094)
Primljene kamate		68	9	477	63
Neto promjena danih depozita		7.396	982	4.577	601
Plaćeni porez na dobit		(1.014)	(135)	(666)	(88)
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		133.165	17.684	34.453	4.526
Novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti					
Nabava nematerijalne imovine		(58.570)	(7.778)	(8.696)	(1.143)
Nabava nekretnina, postrojenja i opreme		(56.352)	(7.484)	(70.179)	(9.222)
Primici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		666	88	47.280	6.213
Primici od prodaje ovisnih i pridruženih društava		-	-	4.101	539
Neto promjena ostale financijske imovine		-	-	3	-
Ulaganja u imovinu raspoloživu za prodaju		-	-	(189)	(25)
Primljene dividende		45	6	601	79
Neto novčani tokovi korišteni u investicijskim aktivnostima		(114.211)	(15.168)	(27.079)	(3.559)
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti					
Primljeni krediti		29.850	3.964	29.800	3.916
Otplata kredita		(51.598)	(6.852)	(52.183)	(6.857)
Otplate po financijskom najmu		(46)	(6)	(21)	(3)
Neto novčani tokovi korišteni u financijskim aktivnostima		(21.794)	(2.894)	(22.404)	(2.944)
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata		(2.840)	(378)	(15.030)	(1.977)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		35.418	4.638	50.448	6.585
Efekt preračuna tečaja		-	51	-	30
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	23	32.578	4.311	35.418	4.638

Popratne bilješke čine sastavi dio financijskih izvještaja.

Izveštaj o novčanim tokovima društva Croatia Airlines d.d.

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

	Bilješka	2016.		2015.	
		tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti					
Dobit za godinu		8.042	1.068	13.829	1.817
<i>Usklađivanja:</i>					
Amortizacija		85.450	11.348	73.199	9.620
Dobit od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(173)	(23)	(29.652)	(3.897)
Rashodovanje nekretnina, postrojenja i opreme		4.675	621	9.047	1.189
Korekcija ispravka vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		200	27	39	5
Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca		73	10	1.182	155
Naplaćena otpisana potraživanja		(267)	(35)	(196)	(26)
Neto promjena u rezerviranjima		618	82	(20.597)	(2.707)
Nerealizirane tečajne razlike		(3.150)	(418)	(5.017)	(659)
Troškovi kamata		7.553	1.003	10.348	1.360
Prihodi od kamata		(426)	(57)	(462)	(61)
Prihodi od udjela u dobiti		(857)	(114)	(1.171)	(154)
Dobit od prodaje udjela u ovisnim i pridruženim društvima		-	-	(201)	(26)
		101.738	13.512	50.348	6.616
<i>Promjene:</i>					
Zaliha		(8.064)	(1.071)	(6.914)	(909)
Potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja		1.873	249	(25.338)	(3.330)
Obveza prema dobavljačima i ostalih obveza		38.188	5.071	19.709	2.590
Novac generiran iz poslovnih aktivnosti		133.735	17.761	37.805	4.967
Plaćene kamate		(7.326)	(973)	(8.309)	(1.092)
Primljene kamate		68	9	61	8
Neto promjena danih depozita		7.437	988	4.538	596
Plaćeni porez na dobit		(896)	(119)	(379)	(50)
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		133.018	17.666	33.716	4.429
Novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti					
Nabava nematerijalne imovine		(58.560)	(7.777)	(8.696)	(1.143)
Nabava nekretnina, postrojenja i opreme		(56.310)	(7.478)	(70.152)	(9.219)
Primici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		661	88	47.275	6.212
Primici od prodaje ovisnih i pridruženih društava		-	-	4.101	539
Neto promjena ostale financijske imovine		-	-	3	-
Ulaganja u imovinu raspoloživu za prodaju		-	-	(189)	(25)
Primljene dividende		1.139	151	726	95
Neto novčani tokovi korišteni u investicijskim aktivnostima		(113.070)	(15.016)	(26.932)	(3.541)
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti					
Primljeni krediti		29.850	3.964	29.800	3.916
Otplata kredita		(51.598)	(6.852)	(51.833)	(6.811)
Otplate po financijskom najmu		(46)	(6)	(21)	(3)
Neto novčani tokovi korišteni u financijskim aktivnostima		(21.794)	(2.894)	(22.054)	(2.898)
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata		(1.846)	(244)	(15.270)	(2.010)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		31.938	4.182	47.208	6.161
Efekt preračuna tečaja		-	44	-	31
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	23	30.092	3.982	31.938	4.182

Popratne bilješke čine sastavi dio financijskih izvještaja.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

1. OPĆI PODACI

Osnovne djelatnosti društva Croatia Airlines d.d., Zagreb („Društvo“) obuhvaćaju pružanje usluga prijevoza putnika, pošte i robe u domaćem i međunarodnom zračnom prometu. Društvo je osnovano 7. kolovoza 1989. godine kao dioničko društvo pod nazivom Zagreb Airlines d.d., a od 23. srpnja 1990. godine mijenja naziv u Croatia Airlines d.d. Sjedište Društva je u Zagrebu, Bani 75/b, Buzin.

Ovisna društva su Obzor putovanja d.o.o. (u 100%-tnom vlasništvu) i Amadeus Croatia d.d. (u 95%-tnom vlasništvu).

Amadeus Croatia d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Ilica 150, osnovan je 19. listopada 1993. godine. Amadeus Croatia d.d. ili ACO Croatia (Amadeus Commercial Organisation) je međunarodna tvrtka, odnosno joint venture poduzeće koje su osnovali Društvo i Amadeus Global Travel Distribution iz Madrida sa svrhom da na teritoriju Republike Hrvatske zastupa interese Amadeus Global Distribution sustava i to na način da omogućuje spajanje putničkih i turističkih agencija na bazu Amadeusa smještenu u Erdingu pokraj Münchena, a za potrebe izdavanja putničkih karata u prijevozu zrakoplovima, brodovima i željeznicom te rezerviranja rent-a-car vozila i smještaja u hotelima. Također je zadužen za marketing na teritoriju Republike Hrvatske, oglašavanje i sponzoriranje te za organizaciju pomoći korisnicima koja je dostupna svakim radnim danom kao i za organizaciju i provođenje njihovog školovanja za potrebe učinkovitog korištenja Amadeus sustava.

Obzor putovanja d.o.o. je turistička agencija osnovana 28. listopada 1993. godine s registriranim sjedištem u Zagrebu, Marina Držića bb i poslovnom adresom u Tesloj 5. Osnovna djelatnost je izdavanje zrakoplovnih dokumenata svih zrakoplovnih kompanija, osiguravanje smještaja u hotelima tražene kategorije, organizacija transfera i rent a car usluge, putno osiguranje i slično.

Skupština dioničara Društva

Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP) za Republiku Hrvatsku	97,06 %
Zračna luka Zagreb d.o.o.	1,72 %
Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP) za Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	0,77 %
Ostali	0,45 %
Ukupno	100,00 %

Nadzorni odbor Društva

Članovi Nadzornog odbora od 13. srpnja 2016.

Članovi Nadzornog odbora do 13. srpnja 2016.

Zlatko Mateša	Predsjednik	Siniša Petrović	Predsjednik
Nataša Munitić	Zamjenik predsjednika	Darko Prebežac	Zamjenik predsjednika
Zoran Barac	Član	Berislav Matijević	Član
Darija Jurica Vuković	Član	Marko Lesić	Član
Vjekoslav Jelić	Član (od 7.7.2015.)	Hrvoje Kujundžić	Član (do 6.7.2015.)
		Vjekoslav Jelić	Član (od 7.7.2015.)

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Uprava Društva

Krešimir Kučko

Predsjednik Uprave

Zlatko Širac

Član Uprave, razriješen 1. ožujka 2017.

Uprava ovisnih društava

Eugen Šunde

Direktor Amadeusa Croatia d.d.

Jadranka Skelin-Hrvoj

Direktorica Obzor putovanja d.o.o. (do 31.10.2015.)

Silvana Turčić

Direktorica Obzor putovanja d.o.o. (od 1.11.2015.)

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe i odvojeni financijski izvještaji Društva sastavljeni su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije.

Funkcionalna valuta Društva i svih subjekata konsolidiranih na razini Grupe je hrvatska kuna (HRK). Društvo prezentira svoje financijske izvještaje u dvjema valutama, u hrvatskim kunama (HRK) i u eurima (EUR). Preračunavanje eura u kune, kao funkcionalne valute i valute u kojoj su evidentirani svi poslovni događaji, se odvija u skladu s relevantnim računovodstvenim politikama.

Sukladno navedenom, financijski izvještaji iskazani su u kunama i preračunati u eure na sljedeći način:

- Važeći tečaj na kraju poslovne godine korišten je za sve stavke aktive i pasive osim za pozicije dioničkog kapitala i rezervi, koje su iskazane po povijesnom trošku preračunatom u eure na dan transakcije.
- Za stavke izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti i izvještaja o novčanim tokovima korišten je prosječni godišnji tečaj.

Tečajne razlike nastale preračunavanjem su u financijskim izvještajima iskazanima u eurima evidentirane na teret, odnosno u korist kapitala.

Tečajevi primijenjeni za preračunavanje prezentiranih financijskih izvještaja iz kuna u eure bili su kako slijedi:

EUR / HRK	2016.	2015.
31. prosinca	7,557787	7,635047
prosječni tečaj	7,530091	7,609737

Iznosi u ovim financijskim izvještajima su zaokruženi na najbližu tisuću, osim ako nije drugačije napomenuto.

Financijski izvještaji sastavljeni su primjenom načela povijesnog troška, izuzev financijske imovine i financijskih obveza, koje su iskazane po fer vrijednosti u skladu s MRS-om 39 „Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“, te zrakoplova i rezervnih motora, koji su iskazani u okviru nekretnina, postrojenja i opreme u revaloriziranim iznosima. Računovodstvene politike primjenjuju se dosljedno, osim ako nije drukčije navedeno.

Financijski izvještaji su sastavljeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja Grupe i Društva.

Slijedi prikaz osnovnih usvojenih računovodstvenih politika.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

a) Prihodi od prodaje putničkih karata

Prihodi od prodaje putničkih karata knjiže se kao prihod u razdoblju obavljanja usluge prijevoza. Vrijednost prodanih važećih, ali još neiskorištenih karata uključena je u kratkoročne obveze iz zračnog prometa. Ove obveze se umanjuju po obavljanju usluge prijevoza ili povratom odgovarajućeg iznosa putniku za vraćene karte. Provizije prodajnim agentima priznaju se u troškove prodaje i marketinga u trenutku prodaje prijevoznih isprava. Putnički prihodi uključuju i prihode od code-share ugovora s određenim zračnim prijevoznicima. Prema tim ugovorima Društvo prodaje sjedala na letovima tih prijevoznika, a prijevoznici prodaju sjedala na letovima Društva. Prihod od prodaje drugih zračnih prijevoznika za letove Društva priznaje se u prihode od putničkog prometa u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti razdoblja u kojem je let ostvaren.

b) Prihodi od usluga charter prijevoza i prijevoza tereta

Prihodi od usluga prijevoza putnika u charter letovima i prijevoza tereta priznaju se u razdoblju u kojem su usluge prijevoza izvršene. Prihodi od usluga priznaju se prema stupnju dovršenosti transakcije na dan izvještavanja. Stupanj dovršenosti se ocjenjuje na temelju dokumentacije obavljenog posla. Porezi, takse, diskonti i popusti se isključuju iz prihoda.

c) Prihodi od ostalih usluga

Prihodi od usluga tehnike, odnosno prihodi od popravaka i održavanja zrakoplova priznaju se prema stupnju dovršenosti projekta na datum izvještavanja. Stupanj dovršenosti utvrđuje se temeljem odrađenih i planiranih sati rada potrebnih za određeni projekt.

Prihodi od usluga školovanja, propagande i ostalih usluga priznaju se u razdoblju u kojem su navedene usluge izvršene, umanjeni za porez na dodanu vrijednost, diskonte i popuste.

d) Prihodi od kamata

Prihodi od kamata priznaju se na vremenski proporcionalnoj osnovi koristeći metodu efektivne kamatne stope.

e) Prihodi od dividendi i udjela u dobiti

Prihodi od dividendi i udjela u dobiti priznaju se kada je ustanovljeno pravo na isplatu dividende i udjela u dobiti.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

f) Najmovi

Najmovi se svrstavaju kao financijski najmovi kad god se većim dijelom svi rizici i nagrade povezani s vlasništvom nad sredstvom prenose na najmoprimca tijekom trajanja najma. Svi drugi najmovi svrstani su u operativne najmove.

(i) Grupa i Društvo kao najmodavac

Prihodi od operativnog najma priznaju se ravnomjerno tijekom trajanja najma.

(ii) Grupa i Društvo kao najmoprimac

Najmovi nekretnina, postrojenja i opreme u kojima Grupa ili Društvo snosi sve rizike i koristi vlasništva klasificiraju se kao financijski najmovi. Financijski najmovi kapitaliziraju se na početku najma prema fer vrijednosti unajmljene nekretnine ili sadašnje vrijednosti minimalne najamnine, ovisno o tome što je niže. Svako plaćanje najma razvrstava se na obveze i financijske rashode kako bi se dobila konstantna stopa na preostalo financijsko stanje. Kamatna komponenta financijskog rashoda tereti račun dobiti i gubitka tijekom razdoblja najma. Nekretnine, postrojenja i oprema kupljeni pod financijskim najmom amortiziraju se po korisnom vijeku upotrebe sredstva ili trajanju najma, ovisno o tome što je kraće.

Najmovi u kojima Grupa ili Društvo ne snosi bitan udio rizika i koristi vlasništva klasificiraju se kao operativni najmovi. Plaćanja po osnovi operativnih najмова iskazuju se u računu dobiti i gubitka prema pravocrtnoj metodi u razdoblju trajanja najma.

g) Strane valute

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se po tečajevima koji su važeći na datum transakcije. Na kraju svakog izvještajnog razdoblja monetarna sredstva i obveze izraženi u stranoj valuti ponovno se preračunavaju u domaću valutu po tečaju važećem na taj datum. Nemonetarna sredstva prikazana po fer vrijednosti i denominirana u stranoj valuti preračunavaju se u domaću valutu po tečaju važećem na datum utvrđivanja fer vrijednosti. Nemonetarna sredstva koja se prikazuju po povijesnom trošku se ne preračunavaju ponovno. Tečajne razlike se priznaju u dobitak ili gubitak razdoblja na koje se odnose osim tečajnih razlika u transakcijama zaključenim radi zaštite od tečajnog rizika, ukoliko se radi o učinkovitoj zaštiti.

h) Troškovi posudbe

Troškovi posudbe koji se mogu izravno pripisati stjecanju, izgradnji ili izradi kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva značajno vrijeme da bi bilo spremno za svoju namjeravanu uporabu ili prodaju, dodaju se trošku navedenog sredstva sve dok sredstvo većim dijelom nije spremno za svoju namjeravanu uporabu ili prodaju. Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem namjenskih kreditnih sredstava tijekom njihovog trošenja za kvalificirano sredstvo oduzimaju se od troškova posudbe koji se mogu kapitalizirati.

Svi drugi troškovi posudbe priznaju se u dobit ili gubitak razdoblja u kojem su nastali.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

i) Državne potpore

Državne potpore u obliku izravne financijske potpore bez ikakvih dodatnih povezanih uvjeta priznaju se u sklopu ostalih dobitaka u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti razdoblja u kojem su primljene.

j) Porez na dobit

Trošak poreza na dobit predstavlja zbirni iznos tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazanoj u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili odbitne u drugim godinama, kao ni stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno važeće na datum izvještavanja.

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će biti plativ, odnosno nadoknativ na temelju razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u financijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti i obračunava se metodom bilančne obveze. Odgođene porezne obveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

k) Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema, osim zrakoplova, knjiže se po trošku nabave umanjenom za amortizaciju i eventualne priznate gubitke od umanjenja vrijednosti. Zrakoplovi i motori se iskazuju po njihovoj revaloriziranoj vrijednosti, koja predstavlja njihovu fer vrijednost na dan revalorizacije umanjenu za kasniju akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Revalorizacija se provodi dostatnom učestalošću kako knjigovodstvena vrijednost ne bi značajno odstupala od one koja bi bila utvrđena korištenjem fer vrijednosti na datum izvještavanja.

Izdaci nastali zamjenom većih dijelova nekretnina, postrojenja i opreme radi povećanja proizvodnog kapaciteta ili znatnog produženja njezina vijeka korištenja se kapitaliziraju.

Dio nabavne vrijednosti zrakoplova Airbus odnosi se na izdatke za redovite preglede zrakoplova. Ovako dobiveni iznosi amortiziraju se u razdoblju od trenutka kupnje zrakoplova do procijenjenog datuma prvog periodičnog pregleda. Troškovi redovitih pregleda kapitaliziraju se u trenutku nastanka i amortiziraju kroz razdoblje do sljedećeg pregleda ili kroz preostali vijek uporabe zrakoplova ako je kraći.

Rotirajući rezervni dijelovi koji se odnose na određene tipove zrakoplova, evidentiraju se na isti način kao i zrakoplovi na koje se odnose.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

k) Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Pri nabavi određenih zrakoplova i motora Društvu je odobren popust za čiji je iznos umanjena nabavna vrijednost zrakoplova i rezervnih motora. Vežano uz prethodno navedenu nabavu zrakoplova i motora Društvo je također dobilo rezervne dijelove bez naknade. Prihodi od rezervnih dijelova zaprimljenih bez naknade odgođeni su i knjiženi u korist izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti proporcionalno korisnom vijeku upotrebe zrakoplova.

U nabavnu vrijednost zrakoplova uključen je ostatak vrijednosti za svaku vrstu zrakoplova. Amortizacija se obračunava pravocrtnom metodom počevši od prvog dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je sredstvo spremno za uporabu. Oprema i rezervni dijelovi vijeka uporabe duljeg od godinu dana i pojedinačne nabavne vrijednosti više od 3,5 tisuća kuna se knjiže kao nekretnine, postrojenja i oprema. Pogonski i poslovni inventar vode se kao nekretnine, postrojenja i oprema bez obzira na njihovu nabavnu vrijednost.

Društvo je angažiralo profesionalno društvo neovisnih procjenitelja koje je na dan 30. studenog 2012. godine obavilo stručnu i nezavisnu procjenu vrijednosti zrakoplova primjenom statičke metode procjene tržišne vrijednosti. Rezultat procjene vrijednosti, odnosno, gubitak od umanjenja vrijednosti zrakoplova knjižen je na teret revalorizacijskih pričuva u iznosu revalorizacijskih viškova za odnosnu imovinu. Gubitak iznad iznosa revalorizacijskih pričuva knjižen je na teret dobiti i gubitka. Uprava Društva je procijenila da u 2016. i 2015. godini nema značajnih odstupanja između tržišne i knjigovodstvene vrijednosti te nije evidentirana nova procjena vrijednosti zrakoplova.

Razlika između sadašnje knjigovodstvene vrijednosti rashodovane, prodane ili na drugi način otuđene materijalne i nematerijalne imovine u odnosu na vrijednost postignutu prilikom prodaje knjiži se po neto principu neposredno u korist ostalih prihoda ili ostalih rashoda (dobit / gubitak od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme).

Zrakoplovi tipa Airbus amortiziraju se pravocrtno tijekom razdoblja od 20 godina. Trošak amortizacije dvanaestogodišnjeg pregleda obračunava se po stopi od 8,33%, a šestogodišnjeg pregleda po stopi od 16,67%.

Rezervni dijelovi zrakoplova tipa Airbus i Dash iskazuju se u nabavnoj vrijednosti i amortiziraju tijekom očekivanog vijeka uporabe zrakoplova kojem pripadaju (20 godina). Oprema za zemaljske usluge (GSE) i alati iskazani su po nabavnoj vrijednosti i amortiziraju se tijekom 16,6 godina.

Zgrade se amortiziraju tijekom vijeka uporabe koji je procijenjen na 20 godina, dok je vijek uporabe ostale imovine procijenjen na 4 – 10 godina.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

l) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina obuhvaća software i početno se priznaju po trošku nabave te amortizira pravocrtno tijekom procijenjenog korisnog vijeka u trajanju od dvije godine. Izuzetak je SAP ERP software koji se amortizira pravocrtno tijekom korisnog vijeka u trajanju od 8 godina.

Nematerijalna imovina obuhvaća i ulaganja u tuđu imovinu. Ulaganja u tuđu imovinu se odnose na ulaganja odnosno održavanja koja povećavaju vrijednost imovine (zrakoplova, motora i građevinskih objekata) i redovne velike preglede koje Društvo ima na imovini koju koristi temeljem ugovora o operativnom najmu. Ulaganja se priznaju po trošku nabave te amortiziraju kroz preostali period trajanja ugovora o najmu predmetne imovine koja se nadograđuje ili očekivanog sljedećeg redovnog pregleda, ovisno o tome koji je kraći.

m) Ulaganja u ovisna i pridružena društva

Ovisna društva su društva u kojima Društvo ima kontrolu. Kontrola se ostvaruje ako Društvo ima moć upravljanja financijskim i poslovnim politikama društva u kojem ima svoj udio kako bi ostvarilo koristi iz aktivnosti društva. Pridruženo društvo je društvo u kojem Društvo ima značajan utjecaj, ali ne i kontrolu, sudjelovanjem u donošenju odluka o financijskim i poslovnim politikama pridruženog društva.

Ulaganja u ovisna i pridružena društva u odvojenim financijskim izvještajima iskazana su metodom troška odnosno po trošku stjecanja korigiranom za umanjenje vrijednosti. Godišnje se provjerava postojanje mogućeg umanjenja troška ulaganja kada događaji ili promjene u okolnostima ukazuju da knjigovodstvena vrijednost udjela možda nije nadoknadiva. Ulaganja za koja je iskazan gubitak od umanjenja vrijednosti provjerava se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti.

Konsolidirani financijski izvještaji obuhvaćaju financijske izvještaje Društva i njegovih ovisnih društava. Sve transakcije unutar Grupe, stanja, prihodi i troškovi eliminirani su u konsolidaciji u potpunosti. Računovodstvene politike ovisnih društava usklađene su računovodstvenim politikama Društva.

Ulaganja u pridružena društva u konsolidiranim izvještajima iskazuju se prema metodi udjela. Udio Grupe u dobitima ili gubicima pridruženih društava priznaje se u računu dobiti i gubitka, a udio promjena u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti priznaje se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Knjigovodstvena vrijednost ulaganja usklađuje se za kumulativne promjene nastale nakon stjecanja.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

n) Zalihe

Zalihe su iskazane po trošku nabave ili neto ostvarivoj vrijednosti, ovisno o tome koja je niža. Trošak obuhvaća direktno utrošeni materijal i troškove direktnog rada, kao i indirektno troškove koji su nastali dovođenjem zaliha na njihovu sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Utrošak navedenih zaliha evidentira se po metodi prosječnih ponderiranih cijena (zalihe uredskog materijala, cateringa i službene odjeće) i FIFO metodi (zalihe rezervnih dijelova). Neto ostvariva vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu cijenu umanjenu za sve procijenjene troškove dovršenja i troškove marketinga, prodaje i distribucije.

o) Financijski instrumenti

Financijski instrumenti sastoje se od ugovorenih obveza i financijske imovine. Financijski instrumenti obuhvaćaju potraživanja od kupaca i obveze prema dobavljačima, ulaganja te preuzete financijske obveze i derivativne financijske instrumente, koji se koriste kao zaštita od rizika promjene valutnih tečajeva ili kamatnih stopa.

Informacije o fer vrijednosti i upravljanju rizicima vezano za financijske instrumente navedene su u nastavku.

Financijska imovina i financijske obveze priznaju se u izvještaju o financijskom položaju Grupe i Društva kad ovisno društvo, odnosno Društvo postane strana ugovornih odredbi financijskog instrumenta.

Ugovoreni derivativni financijski instrumenti početno se priznaju po trošku, a kasnije se iskazuju po fer vrijednosti. Na datum sklapanja derivativnog ugovora svrstava se derivativne instrumente kao:

- 1) zaštitu fer vrijednosti priznate imovine ili obveze (zaštita fer vrijednosti),
- 2) zaštitu prognozirane transakcije ili čvrste preuzete obveze (zaštita novčanog tijeka).

Promjene u fer vrijednosti derivativnih instrumenata koji se označavaju i svrstavaju kao zaštita i koji su visoko učinkoviti, iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti zajedno sa svim promjenama u fer vrijednosti imovine ili obveza koje su predmetom zaštite. Dobit ili gubitak od derivativnog financijskog instrumenta koji se koristi kao instrument zaštite priznaje se ovisno o prirodi stavke koja se štiti. Društvo formalno dokumentira odnose između instrumenta zaštite i predmeta zaštite, kao i ciljeve upravljanja rizicima te strategiju provođenja različitih zaštitnih transakcija. Proces uključuje povezivanje svih instrumenata zaštite sa specifičnim preuzetim obvezama Društva ili očekivanim transakcijama.

Politika Društva trenutno ne dopušta držanje derivativnih instrumenata za trgovanje ili u špekulativne svrhe. Sljedeći financijski instrumenti iskazani su u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju Grupe i odvojenom izvještaju o financijskom položaju Društva:

(i) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novac u blagajni, sredstva na računima kod banaka i depozite oročene do 90 dana (od datuma oročenja).

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

o) Financijski instrumenti (nastavak)

(ii) Ulaganja raspoloživa za prodaju

Financijska imovina raspoloživa za prodaju je ona nederivativna financijska imovina koja je predodređena kao raspoloživa za prodaju ili nije klasificirana kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti ili u zajmove i potraživanja. Financijski instrumenti uključeni u financijsku imovinu raspoloživu za prodaju početno su priznati po trošku, a naknadno mjereni po fer vrijednosti. Dobitak i gubitak koji proizlazi iz promjena fer vrijednosti priznaje se direktno u kapital u rezerve fer vrijednosti.

(iii) Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja iskazani su po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope umanjenom za iznos rezerviranja za eventualno umanjenje vrijednosti. Povezana vrijednosna usklađenja priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

(iv) Financijske obveze

Financijske obveze namiruju se periodično u novcu ili drugoj financijskoj imovini. To osobito uključuje obveze prema dobavljačima, obveze prema bankama i obveze iz financijskog leasinga. Te su financijske obveze početno mjerene po fer vrijednosti umanjenoj za transakcijske troškove, a kasnije prema amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

p) Zaštitna rezerva

Zaštitne rezerve, koje se odnose na još neotplaćeni dio dugoročnih financijskih obveza, tretiraju se kao zaštita samo u iznosu koji se odnosi na plaćanja koja dospijevaju u roku 3 godine od datuma izvještavanja, dok tečajne razlike na neotplaćeni dio glavnice direktno terete rezultat poslovanja.

Promjene u fer vrijednosti derivativnih instrumenata koji se označavaju i svrstavaju kao zaštita novčanog toka i koji su vrlo učinkoviti, priznaju se u okviru glavnice. Iznosi odgođeni u glavnici prenose se u izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti i prikazuju kao prihod ili rashod u istim razdobljima tijekom kojih zaštićena ugovorena obveza ili planirana transakcija utječu na izvještaj o dobiti. Neučinkoviti dio dobiti ili gubitka se priznaje odmah u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

p) Zaštitna rezerva (nastavak)

Na početku transakcije dokumentira se odnos između instrumenata zaštite i zaštićenih stavki, kao i svoj cilj upravljanja rizikom i strategiju ulaganja u razne transakcije zaštite. Taj proces uključuje povezivanje svih derivativa koji su označeni kao zaštita s određenom imovinom i obvezama ili određenim čvrsto preuzetim obvezama ili prognoziranim transakcijama. Na početku zaštite i tijekom trajanja zaštite, također se procjenjuje i dokumentira u kojoj mjeri su derivativi korišteni u zaštitnim transakcijama visoko učinkoviti u neutraliziranju promjena fer vrijednosti ili novčanih tokova zaštićenih stavki. Krediti i financijski najmovi za kupnju zrakoplova su denominirani u stranim valutama, te je Društvo i Grupa izloženo riziku promjene valutnih tečajeva. Društvo i Grupa su svoje devizne prihode procijenile i utvrdile da su visoko učinkoviti kao zaštita odljeva novca po osnovi otplate glavnice i kamata u stranoj valuti. Sukladno navedenom, Društvo i Grupa nerealiziranu dobit i gubitke proizašle iz preračunavanja namjenskih zaduženja u stranoj valuti iskazuju kao zasebnu komponentu glavnice. Uprava prati učinkovitost zaštite redovito tijekom cijelog razdoblja.

q) Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju ako Grupa i Društvo imaju sadašnju zakonsku ili izvedenu obvezu kao posljedicu prošlog događaja, ako je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa radi podmirivanja obveze te ako se iznos obveze može pouzdano procijeniti.

Rezerviranja se mjere po sadašnjoj vrijednosti troškova za koje se očekuje da će biti potrebni za podmirenje obveze, korištenjem diskontne stope prije poreza, koja odražava tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca kao i rizike koji su specifični za navedenu obvezu. Potreba za rezerviranjima i procjena iznosa rezerviranja preispituju se na svaki datum izvještavanja uzimajući u obzir i saznanja nakon datuma izvještavanja, a do trenutka odobravanja financijskih izvještaja. Rezerviranja u stranoj valuti preračunavaju se prema tečaju na datum izvještavanja.

r) Raspodjela dividendi

Raspodjela dividendi dioničarima Društva priznaje se kao obveza u financijskim izvještajima u razdoblju u kojem su odobrene od strane Glavne skupštine dioničara Društva.

s) Zarada po dionici

Zarada po dionici se obračunava dijeljenjem dobiti ili gubitka koji pripada dioničarima Društva s prosječnim ponderiranim brojem redovitih dionica u izdanju tijekom godine.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

t) Novi standardi i tumačenja objavljenih standarda koji još nisu usvojeni

Objavljeni su određeni standardi, izmjene i tumačenja postojećih standarda koji se mogu primjenjivati, ali nisu obvezni za razdoblje koje završava 31. prosinca 2016. godine i/ili nisu usvojeni od strane Europske unije te kao takvi nisu primijenjeni u pripremi ovih financijskih izvještaja. Slijedi pregled:

MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima

MSFI 15 uspostavlja sveobuhvatan okvir za utvrđivanje načina i vremena priznavanja prihoda. On zamjenjuje postojeće smjernice priznavanje prihoda, uključujući i MRS 18 Prihodi i MRS 11 Ugovori o izgradnji. MSFI 15 biti će na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018., s dozvoljenom ranijom primjenom. Društvo u ovom trenutku nije procijenilo utjecaj svih pravila novog MSFI 15 te će u budućim razdobljima provesti detaljniji pregled.

MSFI 9 Financijski instrumenti

U srpnju 2014. godine Odbor za međunarodne računovodstvene standarde izdao je konačnu verziju MSFI 9 Financijski instrumenti. MSFI 9 biti će na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine s dozvoljenom ranijom primjenom. Društvo planira primijeniti MSFI 9 od 1. siječnja 2018. godine. Ne očekuje se da će ovaj novi standard imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe i Društva.

Inicijative pri objavi (izmjene i dopune MRS-a 7)

Izmjene i dopune zahtijevaju objavljanja koja omogućuju korisnicima financijskih izvještaja da procjene promjene u obvezama koje proizlaze iz financijskih aktivnosti, uključujući promjene koje proizlaze kako iz novčanih tokova tako i nenovčanih promjena. Dodaci će biti na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2017. godine s dozvoljenom ranijom primjenom. Ne očekuje se da će ova nova inicijativa imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe i Društva.

MSFI 16 Najmovi

MSFI 16 uvodi jedinstven bilančni model za računovodstvo najmova kod najmoprimaca. Najmoprimac priznaje pravo korištenja imovine koja predstavlja pravo na korištenje predmetne imovine te obvezu najma koji predstavlja obvezu plaćanja najma. Postoji mogućnost iznimke za kratkoročne najmove i najmove predmeta male vrijednosti. Računovodstvo najmodavca ostaje slično postojećem standardu - to jest najmodavci i dalje klasificiraju najmove kao financijski ili operativni najam. Standard će biti na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine. Ranija primjena dozvoljena je za subjekte koji primjenjuju MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima na datum ili prije datuma prve primjene MSFI-a 16. Za sada, najznačajniji identificirani utjecaj je da će Grupa i Društvo priznati novu imovine i obveze po operativnim najmovima.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

u) Korištenje procjena pri sastavljanju financijskih izvještaja

Sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije zahtijeva od Uprave da daje procjene i pretpostavke koje utječu na iskazane iznose imovine, obveza, prihoda i rashoda te objavu potencijalnih obveza.

Slijedi opis prosudbi i ključnih pretpostavki Društva u primjeni računovodstvenih politika, kao i drugih glavnih izvora neizvjesnosti procjena na datum izvještavanja koji nose značajan rizik materijalnog usklađenja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u idućoj financijskoj godini ili značajno utječu na iznose priznate u financijskim izvještajima.

(i) Financijska imovina i obveze

Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza utvrđuje se primjenom općeprihvaćenih metoda. S obzirom da tržišne cijene za veći dio financijske imovine i financijskih obveza Društva nisu dostupne, fer vrijednost tih stavki izvedena je iz pretpostavki Uprave vezano za buduće gospodarske uvjete, iznose i vrijeme nastanka budućih novčanih tijekova i procijenjenih diskontnih stopa. Po mišljenju Uprave, fer vrijednosti sve financijske imovine i svih financijskih obveza iskazanih u bilanci Grupe i Društva ne razlikuju se značajno od njihovih knjigovodstvenih vrijednosti.

Mogući su događaji u budućnosti koji će uzrokovati promjene u pretpostavkama na temelju kojih su dane procjene, a time i promjene u samim procjenama. Učinak bilo koje promjene u procjeni iskazat će se u financijskim izvještajima kad ga bude moguće utvrditi.

(ii) Operativni segmenti

Budući da putnički promet u redovnim letovima čini najveći dio poslovanja Društva, Uprava Društva smatra da izvještavanje prema zahtjevima MSFI-ja 8 u vezi operativne segmentacije nije materijalno.

(iii) Revalorizacija nekretnina, postrojenja i opreme

Zrakoplovi se priznaju u revaloriziranim iznosima u skladu s revalorizacijskom računovodstvenom metodom iz MRS-a 16, koja je prvi puta primijenjena 31. prosinca 2001. godine. Na dan 30. studenog 2012. godine Društvo je utvrdilo potrebu za ponovnom revalorizacijom. Revalorizaciju zrakoplova proveo je nezavisni procjenitelj korištenjem statičke metode procjene tržišne vrijednosti.

(iv) Gubici od umanjenja nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo je na temelju procjene sadašnjeg korištenja i očekivanih budućih prihoda pretpostavilo da ne postoje značajni gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

u) Korištenje procjena pri sastavljanju financijskih izvještaja (nastavak)

(v) Neograničenost vremena poslovanja

Croatia Airlines je s 31. prosinca 2015. godine uspješno završila proces restrukturiranja započet u 2011. godini, dosljednom provedbom kompenzacijskih mjera i mjera vlastite kontribucije u skladu s pravilima europske regulative i prakse te prema rješenju Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja od 27. lipnja 2013. godine. Provedba restrukturiranja kompanije odnosno postavljenih strateških, financijskih i operativnih ciljeva restrukturiranja bila je nužna kako bi se Društvo pripremilo za dugoročno održivo poslovanje.

U 2017. godini nastavit će se dvogodišnji monitoring provedenog restrukturiranja te se očekuje nastavak pozitivnog trenda u poslovanju Društva. Društvo očekuje porast broja putnika od 7% u odnosu na 2016. godinu, prvenstveno utvaranjem četiri nove linije.

U 2017 godini planira se visoka razina investicijskih ulaganja od čega se 244 milijuna kn odnosi na neophodna ulaganja u zrakoplove.

Obzirom da se iz planiranih redovitih priljeva iz poslovanja ne mogu pokriti svi troškovi i rashodi poslovanja i planirane investicije, razlika se planira pokriti kroz:

- o ugovaranje tri kratkoročna kredita u visini od 45 milijuna kuna;
- o revolving kredit s bankom u visini od 25,5 milijuna kuna;
- o prodaju slotova na zračnoj luci London Heathrow za 138,5 milijuna kuna;
- o uplatu iznosa PSO naknada od strane države u visini od 80,5 milijuna kuna koje se obračunavaju kao razlika između ostvaranih prihoda i direktnih troškova letenja na pojedinim domaćim linijama.

Društvo razmatra izvore financiranja potrebne za ispunjavanje ugovorenih obveza za nabavku četiri zrakoplova A320NEO. U tijeku su pregovori s potencijalnim najmodavateljima koji će financirati predujmove za nove zrakoplove u razdoblju od 2017. godine do isporuke.

Važno je naglasiti kako Društvo upravlja rizikom likvidnosti planiranjem i redovitim praćenjem dospijuća obveza te održavanjem odgovarajućih i dostatnih iznosa gotova novca i pologa za pokriće dospjelih novčanih izdataka, uzimajući u obzir izraženo sezonalni karakter priljeva.

Uzevši u obzir sve prethodno spomenute činjenice, Uprava Društva zaključuje da će Društvo biti sposobno na vrijeme podmiriti tekuće obveze te udovoljiti zahtjevima ugovora o kreditima i najmovima. Uprava Društva je uvjerenja da je primjereno financijske izvještaje sastaviti po načelu vremenske neograničenosti poslovanja.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

3. PREPRAVAK USPOREDNIH STANJA

Društvo je tijekom godine reklasificiralo određene stavke kako bi podaci u financijskim izvještajima iskazani za 2016. godinu bili usporedivi s podacima za 2015. godinu:

Reklasifikacije u izvještaju o financijskom položaju su kako slijedi:

	Prethodno objavljeno 2015.		Reklasifikacija danih predujmova 2015.		Reklasifikacija depozita danih dobavljačima 2015.		Prepravljeno 2015.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Nekretnine, postrojenja i oprema	494.050	64.709	52.883	6.926	-	-	546.933	71.635
Dugotrajni depoziti	6.988	915	-	-	52.820	6.918	59.808	7.833
Dugotrajna potraživanja	106.242	13.915	(52.883)	(6.926)	(52.820)	(6.918)	539	71
Ukupno	607.280	79.539	-	-	-	-	607.280	79.539

	Prethodno objavljeno 2015.		Reklasifikacija danih predujmova 2015.		Reklasifikacija depozita danih dobavljačima 2015.		Prepravljeno 2015.	
	Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Nekretnine, postrojenja i oprema	493.908	64.690	52.883	6.926	-	-	546.791	71.616
Dugotrajni depoziti	6.963	912	-	-	52.820	6.918	59.783	7.830
Dugotrajna potraživanja	106.242	13.915	(52.883)	(6.926)	(52.820)	(6.918)	539	71
Ukupno	607.113	79.517	-	-	-	-	607.113	79.517

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

3. PREPRAVAK USPOREDNIH STANJA (nastavak)

Nadalje, u konsolidiranim financijskim izvještajima korigirana je i evidencija eliminacije prihoda od udjela u dobiti i prodaje Pleso prijevoza, koji su u financijskim izvještajima za 2015. bili eliminirani kroz kretanje glavnice, a ne kroz izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti. Navedena korekcija ne utječe na stanje glavnice iskazane na datum 31. prosinca 2015. s obzirom da je eliminacija provedena kroz glavicu kao umanjene zadržane dobiti.

Utjecaj korekcije na izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti je kako slijedi:

	Prethodno objavljeno 2015.		Reklasifikacija eliminacije udjela u dobiti 2015.		Reklasifikacija evidencije prodaje Pleso prijevoza 2015.		Prepravljeno 2015.	
	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura
Financijski prihodi	57.763	7.590	(1.171)	(154)	(201)	(26)	56.391	7.410
Financijski rashodi	(60.745)	(7.983)	-	-	(739)	(97)	(61.484)	(8.080)
Neto financijski rashodi	(2.982)	(393)	(1.171)	(154)	(940)	(123)	(5.093)	(670)
Dobit za godinu	14.641	1.924	(1.171)	(154)	(940)	(123)	12.530	1.647
Dobitak po dionici u HRK / EUR	0,53	0,07					0,45	0,06

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

4. PRIHODI OD PUTNIČKOG PROMETA

	2016.		2015.	
	Croatia Airlines d.d. i Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. i Grupa tisuće kuna	tisuće eura
Redovni letovi	1.282.710	170.345	1.246.133	163.755
Charter letovi	69.026	9.166	73.486	9.657
	1.351.736	179.511	1.319.619	173.412

Prihodi po zemljopisnoj podjeli temeljem mjesta kupnje:

	2016.		2015.	
	Croatia Airlines d.d. i Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. i Grupa tisuće kuna	tisuće eura
Hrvatska	396.059	52.597	384.009	50.463
Njemačka	155.450	20.644	143.838	18.902
SAD	137.877	18.310	146.478	19.249
Francuska	87.863	11.668	81.816	10.751
Velika Britanija	67.587	8.976	73.899	9.711
Ostale zemlje	506.900	67.316	489.579	64.336
	1.351.736	179.511	1.319.619	173.412

5. OSTALI PRIHODI OD PRODAJE

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Prihodi od usluga tehnike	55.363	7.352	35.747	4.698	55.363	7.352	35.747	4.697
Provizija od inozemnih zrakoplovnih kompanija	10.752	1.428	13.251	1.741	10.752	1.428	13.251	1.741
Prihodi od usluga rezervacijskog sustava	10.057	1.336	10.800	1.419	3.643	484	3.910	514
Prihodi od propagandnih usluga	5.609	745	5.445	716	5.609	745	5.445	716
Prihodi od školovanja	3.963	526	3.288	432	3.963	526	3.288	432
Prihodi od ostvarenih milja	2.302	306	2.401	316	2.302	306	2.401	316
Ostalo	9.672	1.284	11.871	1.559	6.200	823	7.331	962
	97.718	12.977	82.803	10.881	87.832	11.664	71.373	9.378

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

6. OSTALI PRIHODI

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Prihodi od PSO	82.604	10.970	83.195	10.933	82.604	10.970	83.195	10.933
Dobit od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	175	23	29.657	3.897	173	23	29.652	3.897
Prihodi od imovine primljene bez naknade	951	126	1.049	138	951	126	1.049	138
Naplaćena vrijednosno usklađena potraživanja	267	35	213	28	267	35	196	26
Prihod od prodaje rezervnih dijelova	273	36	56	7	273	36	56	7
Ostali prihodi	23.156	3.076	30.601	4.021	23.073	3.065	30.581	4.019
	107.426	14.266	144.771	19.024	107.341	14.255	144.729	19.020

Prihodi od PSO evidentirani su na ime razlike neostvarenih prihoda u odnosu na troškove za obavljanje domaćeg linijskog zračnog prijevoza od Vlade Republike Hrvatske (PSO – Public Service Obligation). Iznos PSO naknade utvrđuje se kao razlika između ostvarenih prihoda i direktnih troškova letenja na pojedinim domaćim linijama, a ostvaruje se u cilju očuvanja prometne povezanosti regija u domaćem linijskom zračnom prijevozu.

7. TROŠKOVI PO PRIRODI

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Troškovi osoblja	256.939	34.122	253.557	33.320	253.047	33.604	249.477	32.785
Troškovi zračnih luka	256.466	34.059	253.244	33.279	256.466	34.059	253.244	33.279
Troškovi goriva	203.153	26.979	232.960	30.613	203.153	26.979	232.960	30.613
Trošak najma i održavanja motora i dijelova	149.026	19.791	142.947	18.785	149.026	19.791	142.947	18.785
Najam zrakoplova	135.867	18.043	115.376	15.162	135.867	18.043	115.376	15.162
Troškovi kontrole leta	123.037	16.339	122.123	16.048	123.037	16.339	122.123	16.048
Troškovi rezervacijskog sustava	94.587	12.561	87.867	11.547	94.587	12.561	87.867	11.547
Amortizacija	85.535	11.359	73.303	9.633	85.450	11.348	73.199	9.620
Troškovi provizija	60.246	8.001	61.724	8.111	60.246	8.001	61.724	8.111
Trošak potrošnog materijala	30.151	4.004	19.652	2.582	30.151	4.004	19.652	2.582
Catering	27.234	3.617	26.024	3.420	27.234	3.617	26.024	3.420
Troškovi promocije	18.534	2.461	19.412	2.551	18.534	2.461	19.412	2.551
Ostali troškovi	122.068	16.210	136.203	17.897	116.617	15.487	130.052	17.088
	1.562.843	207.546	1.544.392	202.948	1.553.415	206.294	1.534.057	201.591

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

8. TROŠKOVI OSOBLJA

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Neto plaće i naknade	116.937	15.529	115.790	15.216	114.935	15.263	113.780	14.952
Porezi i doprinosi iz plaća	64.853	8.613	64.592	8.488	63.902	8.486	63.653	8.365
Doprinosi na plaće	41.209	5.473	41.083	5.399	40.700	5.405	40.535	5.327
Ostali troškovi osoblja	33.940	4.507	32.092	4.217	33.510	4.450	31.509	4.141
	<u>256.939</u>	<u>34.122</u>	<u>253.557</u>	<u>33.320</u>	<u>253.047</u>	<u>33.604</u>	<u>249.477</u>	<u>32.785</u>

Na dan 31. prosinca 2016. godine Croatia Airlines Grupa je imala 964 zaposlenika (Croatia Airlines d.d. 940, Amadeus Croatia d.d. 8 i Obzor putovanja d.o.o. 16 zaposlenika), dok je na dan 31. prosinca 2015. godine Croatia Airlines Grupa imala 922 zaposlenika (Croatia Airlines d.d. 900, Amadeus Croatia d.d. 8 i Obzor putovanja d.o.o. 14 zaposlenika); (vidi bilješku 34).

Troškovi osoblja raspoređeni su u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti po stavkama troškova poslovanja u skladu s ICAO (International Civil Aviation Organization) metodologijom.

9. FINANCIJSKI PRIHODI

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Pozitivne tečajne razlike	47.543	6.314	55.922	7.348	47.521	6.310	55.894	7.345
Prihodi od kamata	427	57	469	62	426	57	462	61
Prihodi od udjela u dobiti i dividendi	45	6	-	-	857	114	1.171	154
Dobit od prodaje pridruženog društva	-	-	-	-	-	-	201	26
	<u>48.015</u>	<u>6.377</u>	<u>56.391</u>	<u>7.410</u>	<u>48.804</u>	<u>6.481</u>	<u>57.728</u>	<u>7.586</u>

10. FINANCIJSKI RASHODI

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Negativne tečajne razlike	40.805	5.419	50.019	6.574	40.717	5.407	49.925	6.561
Troškovi kamata	7.553	1.003	10.367	1.362	7.553	1.003	10.348	1.360
Ostali financijski rashodi	261	35	359	47	261	35	359	47
Gubitak od prodaje pridruženog društva	-	-	739	97	-	-	-	-
	<u>48.619</u>	<u>6.457</u>	<u>61.484</u>	<u>8.080</u>	<u>48.531</u>	<u>6.445</u>	<u>60.632</u>	<u>7.968</u>

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

11. POREZ NA DOBIT

Porez na dobit u zemlji obračunava se po stopi od 20%, koja se primjenjuje na oporezivu dobit tekuće godine.

Društvo nema obvezu poreza na dobit tekuće godine s obzirom na prenesene gubitke iz prethodnih godina, međutim, sukladno važećim poreznim propisima Društvo plaća predujmove poreza na dobit s osnove korištene državne potpore za obrazovanje i izobrazbu. Tijekom godine predujmovi u iznosu 1.026 tisuća kuna su kompenzirani s obvezom za PDV.

Trošak poreza na dobit ovisnih društava je kako slijedi: Amadeus Croatia d.d. 65 tisuća kuna, odnosno 9 tisuća eura (2015.: 45 tisuća kuna, 6 tisuća eura) i Obzor putovanja d.o.o. 78 tisuća kuna, odnosno 10 tisuća eura (2015.: 202 tisuća kuna, 26 tisuća eura)

Usklađenje poreza na dobit za godinu s dobiti iskazanom u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti obračunato je kako slijedi:

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Dobit prije poreza	7.708	1.024	12.777	1.679	8.042	1.068	13.829	1.817
Porez po stopi od 20%	1.542	205	2.555	336	1.608	214	2.766	363
Porezno nepriznati troškovi	297	39	638	84	249	33	415	55
Neoporezivi prihodi	(50)	(7)	(789)	(104)	(213)	(28)	(1.024)	(134)
Porezne olakšice	(797)	(105)	(842)	(111)	(795)	(106)	(842)	(111)
Iskorišteni porezni gubici	(849)	(113)	(1.315)	(173)	(849)	(113)	(1.315)	(173)
Porez na dobit	143	19	247	32	-	-	-	-

Preneseni porezni gubici Grupe jedanki su poreznim gubicima Društva s obzirom da ovisna društva nemaju gubitaka za prijenos. Pregled poreznih gubitaka raspoloživih za prijenos je kako slijedi:

	2016.		2016.		2015.		2015.					
	Porezni gubici raspoloživi za iskorištenje	tisuće kuna	tisuće eura	Porezna olakšica po stopi 18%	tisuće kuna	tisuće eura	Porezni gubici raspoloživi za iskorištenje	tisuće kuna	tisuće eura	Porezna olakšica po stopi 20%	tisuće kuna	tisuće eura
Gubitak iz 2011. (istječe 2016.)	-	-	-	-	78.152	10.236	15.630	2.047				
Gubitak iz 2012. (istječe 2017.)	505.233	66.849	90.942	12.033	505.233	66.173	101.047	13.235				
Gubitak iz 2013. (istječe 2018.)	98.335	13.011	17.700	2.342	98.335	12.879	19.667	2.576				
Gubitak iz 2014. (istječe 2019.)	5.753	761	1.036	137	5.753	753	1.151	151				
	609.321	80.621	109.678	14.512	687.473	90.041	137.495	18.009				

Odgođena porezna imovina nije priznata zbog neizvjesnosti ostvarivanja oporezive dobiti u budućnosti koja bi omogućila korištenje prenesenih poreznih gubitaka. Nepriznata porezna imovina je izračunata primjenom porezne stope koja se očekuje primjenjivati.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

12. NEMATERIJALNA IMOVINA

Croatia Airlines Grupa

2016. godina	Software		Ulaganje u tuđu imovinu		Nematerijalna imovina u pripremi		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA VRIJEDNOST								
Stanje 1.1.2016.	36.034	4.719	49.266	6.453	173	23	85.473	11.195
Povećanja	4.018	533	54.377	7.221	175	23	58.570	7.777
Prijenos	-	-	348	46	(348)	(46)	-	-
Prijenos s materijalne imovine	-	-	2.579	342	-	-	2.579	342
Otuđenja	(4.920)	(653)	(11.170)	(1.483)	-	-	(16.090)	(2.136)
Tečajne razlike	-	48	-	45	-	-	-	93
Stanje 31.12.2016.	35.132	4.647	95.400	12.624	-	-	130.532	17.271
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI								
Stanje 1.1.2016.	30.393	3.981	30.090	3.941	-	-	60.483	7.922
Trošak amortizacije za godinu	4.112	546	14.585	1.937	-	-	18.697	2.483
Otuđenja	(4.920)	(653)	(11.170)	(1.483)	-	-	(16.090)	(2.136)
Tečajne razlike	-	40	-	38	-	-	-	78
Stanje 31.12.2016.	29.585	3.914	33.505	4.433	-	-	63.090	8.347
SADAŠNJA VRIJEDNOST								
Stanje 31.12.2016.	5.547	733	61.895	8.191	-	-	67.442	8.924
Stanje 1.1.2016.	5.641	738	19.176	2.512	173	23	24.990	3.273
2015. godina								
	Software		Ulaganje u tuđu imovinu		Nematerijalna imovina u pripremi		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA VRIJEDNOST								
Stanje 1.1.2015.	35.893	4.685	38.592	5.037	2.292	299	76.777	10.021
Povećanja	-	-	7.255	953	1.441	189	8.696	1.142
Prijenos	141	19	3.419	449	(3.560)	(468)	-	-
Tečajne razlike	-	15	-	14	-	3	-	32
Stanje 31.12.2015.	36.034	4.719	49.266	6.453	173	23	85.473	11.195
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI								
Stanje 1.1.2015.	27.089	3.536	23.812	3.108	-	-	50.901	6.644
Trošak amortizacije za godinu	3.304	434	6.278	825	-	-	9.582	1.259
Tečajne razlike	-	11	-	8	-	-	-	19
Stanje 31.12.2015.	30.393	3.981	30.090	3.941	-	-	60.483	7.922
SADAŠNJA VRIJEDNOST								
Stanje 31.12.2015.	5.641	738	19.176	2.512	173	23	24.990	3.273
Stanje 1.1.2015.	8.804	1.149	14.780	1.929	2.292	299	25.876	3.377

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

12. NEMATERIJALNA IMOVINA (NASTAVAK)

Croatia Airlines d.d.

2016. godina	Software		Ulaganje u tuđu imovinu		Nematerijalna imovina u pripremi		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA VRIJEDNOST								
Stanje 1.1.2016.	35.164	4.605	49.266	6.453	173	23	84.603	11.081
Povećanja	4.008	531	54.377	7.221	175	23	58.560	7.775
Prijenos	-	-	348	46	(348)	(46)	-	-
Prijenos s materijalne imovine	-	-	2.579	342	-	-	2.579	342
Otuđenja	(4.920)	(653)	(11.170)	(1.483)	-	-	(16.090)	(2.136)
Tečajne razlike	-	47	-	45	-	-	-	92
Stanje 31.12.2016.	34.252	4.530	95.400	12.624	-	-	129.652	17.154
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI								
Stanje 1.1.2016.	29.641	3.882	30.090	3.941	-	-	59.731	7.823
Trošak amortizacije za godinu	4.047	537	14.585	1.937	-	-	18.632	2.474
Otuđenja	(4.920)	(653)	(11.170)	(1.483)	-	-	(16.090)	(2.136)
Tečajne razlike	-	40	-	38	-	-	-	78
Stanje 31.12.2016.	28.768	3.806	33.505	4.433	-	-	62.273	8.239
SADAŠNJA VRIJEDNOST								
Stanje 31.12.2016.	5.484	724	61.895	8.191	-	-	67.379	8.915
Stanje 1.1.2016.	5.523	723	19.176	2.512	173	23	24.872	3.258
2015. godina								
2015. godina	Software		Ulaganje u tuđu imovinu		Nematerijalna imovina u pripremi		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA VRIJEDNOST								
Stanje 1.1.2015.	35.023	4.571	38.592	5.037	2.292	299	75.907	9.907
Povećanja	-	-	7.255	953	1.441	189	8.696	1.142
Prijenos	141	19	3.419	449	(3.560)	(468)	-	-
Tečajne razlike	-	15	-	14	-	3	-	32
Stanje 31.12.2015.	35.164	4.605	49.266	6.453	173	23	84.603	11.081
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI								
Stanje 1.1.2015.	26.407	3.447	23.812	3.108	-	-	50.219	6.555
Trošak amortizacije za godinu	3.234	425	6.278	825	-	-	9.512	1.250
Tečajne razlike	-	10	-	8	-	-	-	18
Stanje 31.12.2015.	29.641	3.882	30.090	3.941	-	-	59.731	7.823
SADAŠNJA VRIJEDNOST								
Stanje 31.12.2015.	5.523	723	19.176	2.512	173	23	24.872	3.258
Stanje 1.1.2015.	8.616	1.124	14.780	1.929	2.292	299	25.688	3.352

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

13. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Croatia Airlines Grupa

2016. godina	Zemljište i građevinski objekti		Oprema i ostalo		Zrakoplovi		Rezervni dijelovi, oprema za zemaljske usluge i alati		Imovina u pripremi i dani predujmovi		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA ILI REVALORIZIRANA VRIJEDNOST												
Stanje 1.1.2016.	83.209	10.898	59.399	7.779	1.161.213	152.090	197.031	25.807	66.374	8.693	1.567.226	205.267
Povećanja	972	129	1.016	135	7.119	945	9.282	1.233	38.050	5.053	56.439	7.495
Prijenos	3	1	-	-	2.579	342	-	-	(2.582)	(343)	-	-
Prijenos na nematerijalnu imovinu	-	-	-	-	-	-	-	-	(2.579)	(342)	(2.579)	(342)
Otuđenja	-	-	(2.929)	(389)	(26.201)	(3.480)	(9.090)	(1.207)	-	-	(38.220)	(5.076)
Zamjena dijelova	-	-	-	-	(8.465)	(1.124)	8.465	1.124	-	-	-	-
Zamjena dijelova na avionima i motorima u najmu	-	-	-	-	-	-	7.067	939	-	-	7.067	939
Tečajne razlike	-	111	-	80	-	1.568	-	255	1.337	250	1.337	2.264
Stanje 31.12.2016.	84.184	11.139	57.486	7.605	1.136.245	150.341	212.755	28.151	100.600	13.311	1.591.270	210.547
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA I ISPRAVAK VRIJEDNOSTI												
Stanje 1.1.2016.	32.004	4.192	44.433	5.819	827.901	108.434	115.955	15.187	-	-	1.020.293	133.632
Trošak amortizacije za godinu	3.482	462	4.280	569	51.132	6.790	7.944	1.055	-	-	66.838	8.876
Otuđenja	-	-	(2.926)	(389)	(26.201)	(3.480)	(3.927)	(522)	-	-	(33.054)	(4.391)
Zamjena dijelova	-	-	-	-	(8.465)	(1.124)	8.465	1.124	-	-	-	-
Zamjena dijelova na avionima i motorima u najmu	-	-	-	-	-	-	7.067	939	-	-	7.067	939
Korekcija ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	-	200	27	-	-	200	27
Tečajne razlike	-	41	-	59	-	1.101	-	146	-	-	-	1.347
Stanje 31.12.2016.	35.486	4.695	45.787	6.058	844.367	111.721	135.704	17.956	-	-	1.061.344	140.430
SADAŠNJA VRIJEDNOST												
Stanje 31.12.2016.	48.698	6.444	11.699	1.547	291.878	38.620	77.051	10.195	100.600	13.311	529.926	70.117
Stanje 1.1.2016.	51.205	6.706	14.966	1.960	333.312	43.656	81.076	10.620	66.374	8.693	546.933	71.635

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

13. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

Croatia Airlines Grupa

2015. godina	Zemljište i građevinski objekti		Oprema i ostalo		Zrakoplovi		Rezervni dijelovi, oprema za zemaljske usluge i alati		Imovina u pripremi i dani predujmovi		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA ILI REVALORIZIRANA VRIJEDNOST												
Stanje 1.1.2015.	77.944	10.174	62.175	8.115	1.149.899	150.088	151.364	19.757	82.527	10.772	1.523.909	198.906
Povećanja	675	88	106	13	15.695	2.056	17.542	2.298	36.161	4.736	70.179	9.191
Prijenos materijalne imovine	12.780	1.674	213	28	41.139	5.388	(232)	(30)	(53.900)	(7.060)	-	-
Otuđenja	(8.190)	(1.073)	(3.095)	(405)	(45.520)	(5.962)	(9.164)	(1.200)	(3.631)	(476)	(69.600)	(9.116)
Zamjena dijelova na avionima i motorima u najmu	-	-	-	-	-	-	37.521	4.931	-	-	37.521	4.931
Tečajne razlike	-	35	-	28	-	520	-	51	5.217	721	5.217	1.355
Stanje 31.12.2015.	83.209	10.898	59.399	7.779	1.161.213	152.090	197.031	25.807	66.374	8.693	1.567.226	205.267
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA I ISPRAVAK VRIJEDNOSTI												
Stanje 1.1.2015.	33.358	4.354	41.833	5.462	812.101	105.998	74.646	9.744	-	-	961.938	125.558
Trošak amortizacije za godinu	3.589	472	4.536	596	47.570	6.251	8.026	1.055	-	-	63.721	8.374
Otuđenja	(4.943)	(650)	(1.942)	(256)	(31.770)	(4.175)	(4.271)	(561)	-	-	(42.926)	(5.642)
Zamjena dijelova na avionima i motorima u najmu	-	-	-	-	-	-	37.521	4.931	-	-	37.521	4.931
Korekcija ispravka vrijednosti	-	-	6	1	-	-	33	4	-	-	39	5
Tečajne razlike	-	16	-	16	-	360	-	14	-	-	-	406
Stanje 31.12.2015.	32.004	4.192	44.433	5.819	827.901	108.434	115.955	15.187	-	-	1.020.293	133.632
SADAŠNJA VRIJEDNOST												
Stanje 31.12.2015.	51.205	6.706	14.966	1.960	333.312	43.656	81.076	10.620	66.374	8.693	546.933	71.635
Stanje 1.1.2015.	44.586	5.820	20.342	2.653	337.798	44.090	76.718	10.013	82.527	10.772	561.971	73.348

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

13. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

Croatia Airlines d.d.

2016. godina	Zemljište i građevinski objekti		Oprema i ostalo		Zrakoplovi		Rezervni dijelovi, oprema za zemaljske usluge i alati		Imovina u pripremi i dani predujmovi		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA ILI REVALORIZIRANA VRIJEDNOST												
Stanje 1.1.2016.	83.209	10.898	55.637	7.287	1.161.213	152.090	197.031	25.807	66.374	8.693	1.563.464	204.775
Povećanja	972	129	974	130	7.119	945	9.282	1.233	38.050	5.053	56.397	7.490
Prijenos	3	1	-	-	2.579	342	-	-	(2.582)	(343)	-	-
Prijenos na nematerijalnu imovinu	-	-	-	-	-	-	-	-	(2.579)	(342)	(2.579)	(342)
Otuđenja	-	-	(2.912)	(387)	(26.201)	(3.480)	(9.090)	(1.207)	-	-	(38.203)	(5.074)
Zamjena dijelova	-	-	-	-	(8.465)	(1.124)	8.465	1.124	-	-	-	-
Zamjena dijelova na avionima i motorima u najmu	-	-	-	-	-	-	7.067	939	-	-	7.067	939
Tečajne razlike	-	111	-	76	-	1.568	-	254	1.337	250	1.337	2.259
Stanje 31.12.2016.	84.184	11.139	53.699	7.106	1.136.245	150.341	212.755	28.150	100.600	13.311	1.587.483	210.047
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA I ISPRAVAK VRIJEDNOSTI												
Stanje 1.1.2016.	32.004	4.192	40.813	5.345	827.901	108.434	115.955	15.188	-	-	1.016.673	133.159
Trošak amortizacije za godinu	3.482	462	4.260	567	51.132	6.790	7.944	1.055	-	-	66.818	8.874
Otuđenja	-	-	(2.912)	(387)	(26.201)	(3.480)	(3.927)	(522)	-	-	(33.040)	(4.389)
Zamjena dijelova	-	-	-	-	(8.465)	(1.124)	8.465	1.124	-	-	-	-
Zamjena dijelova na avionima i motorima u najmu	-	-	-	-	-	-	7.067	939	-	-	7.067	939
Korekcija ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	-	200	27	-	-	200	27
Tečajne razlike	-	41	-	55	-	1.101	-	145	-	-	-	1.342
Stanje 31.12.2016.	35.486	4.695	42.161	5.580	844.367	111.721	135.704	17.956	-	-	1.057.718	139.952
SADAŠNJA VRIJEDNOST												
Stanje 31.12.2016.	48.698	6.444	11.538	1.526	291.878	38.620	77.051	10.194	100.600	13.311	529.765	70.095
Stanje 1.1.2016.	51.205	6.706	14.824	1.942	333.312	43.656	81.076	10.619	66.374	8.693	546.791	71.616

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

13. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

Croatia Airlines d.d.

2015. godina	Zemljište i građevinski objekti		Oprema i ostalo		Zrakoplovi		Rezervni dijelovi, oprema za zemaljske usluge i alati		Imovina u pripremi i dani predujmovi		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA ILI REVALORIZIRANA VRIJEDNOST												
Stanje 1.1.2015.	77.944	10.174	58.394	7.622	1.149.899	150.088	151.364	19.757	82.527	10.772	1.520.128	198.413
Povećanja	675	88	79	10	15.695	2.056	17.542	2.298	36.161	4.736	70.152	9.188
Prijenos materijalne imovine	12.780	1.674	213	28	41.139	5.388	(232)	(30)	(53.900)	(7.060)	-	-
Otuđenja	(8.190)	(1.073)	(3.049)	(399)	(45.520)	(5.962)	(9.164)	(1.200)	(3.631)	(476)	(69.554)	(9.110)
Zamjena dijelova na avionima i motorima u najmu	-	-	-	-	-	-	37.521	4.931	-	-	37.521	4.931
Tečajne razlike	-	35	-	26	-	520	-	51	5.217	721	5.217	1.353
Stanje 31.12.2015.	83.209	10.898	55.637	7.287	1.161.213	152.090	197.031	25.807	66.374	8.693	1.563.464	204.775
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA I ISPRAVAK VRIJEDNOSTI												
Stanje 1.1.2015.	33.358	4.354	38.205	4.987	812.101	105.998	74.646	9.743	-	-	958.310	125.082
Trošak amortizacije za godinu	3.589	472	4.502	592	47.570	6.251	8.026	1.055	-	-	63.687	8.370
Otuđenja	(4.943)	(650)	(1.900)	(250)	(31.770)	(4.175)	(4.271)	(561)	-	-	(42.884)	(5.636)
Zamjena dijelova na avionima i motorima u najmu	-	-	-	-	-	-	37.521	4.931	-	-	37.521	4.931
Korekcija ispravka vrijednosti	-	-	6	1	-	-	33	4	-	-	39	5
Tečajne razlike	-	16	-	15	-	360	-	16	-	-	-	407
Stanje 31.12.2015.	32.004	4.192	40.813	5.345	827.901	108.434	115.955	15.188	-	-	1.016.673	133.159
SADAŠNJA VRIJEDNOST												
Stanje 31.12.2015.	51.205	6.706	14.824	1.942	333.312	43.656	81.076	10.619	66.374	8.693	546.791	71.616
Stanje 1.1.2015.	44.586	5.820	20.189	2.635	337.798	44.090	76.718	10.014	82.527	10.772	561.818	73.331

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

13. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

Zrakoplovi su iskazani po revalorizacijskoj metodi. Društvo redovito preispituje vrijednost zrakoplova u vlasništvu i po potrebi provodi vrijednosno usklađenje. U studenom 2012. godine provedeno je vrijednosno usklađenje zrakoplova tipa Airbus dok je za 2016. i 2015. godinu Uprava Društva procijenila da nije bilo značajnih odstupanja između tržišne i knjigovodstvene vrijednosti te nije rađena nova procjena vrijednosti zrakoplova.

Neto knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme založene kao sredstvo osiguranja otplate kredita na datum izvještavanja iznosi 135.845 tisuća kuna, odnosno 17.974 tisuće eura (2015.: 155.528 tisuća kuna, odnosno 20.370 tisuća eura).

Flota na dan 31. prosinca 2016.

Tip zrakoplova	Količina	Oblik vlasništva	Ostatak vrijednosti	Procijenjeni vijek trajanja	Založeni kao sredstvo osiguranja
Airbus A319	2	vlasništvo Društva	Da	20	Ne
Airbus A319	2	vlasništvo Društva	Da	20	Da
Airbus A320	1	vlasništvo Društva	Da	20	Ne
Airbus A320	1	operativni najam	-	-	Ne
Dash 8-Q400	6	operativni najam	-	-	Ne
Ukupno	12				

Imovina u pripremi

Imovina u pripremi sastoji se od predujmova u iznosu od 54.220 tisuća kuna, odnosno 7.174 tisuća eura (2015.: 52.883 tisuće kuna odnosno 6.926 tisuća eura) plaćenih dobavljaču za nabavu četiri nova zrakoplova u skladu s kupoprodajnim ugovorom i njegovim dodacima i investicija u nekretnine, postrojenja i opremu u iznosu 46.380 tisuće kuna, odnosno 6.137 tisuća eura (2015.: 13.491 tisuću kuna, odnosno 1.767 tisuća eura), gdje se najznačajniji dio odnosi na investicije u zrakoplove i investiciju u poslovno sjedište Društva.

Ugovorene obveze

Ukupna ugovorena vrijednost investicije u nove zrakoplove iznosi 555.760 tisuća kuna, odnosno 73.805 tisuća eura (2015.: 542.058 tisuća kuna, odnosno 71.232 tisuće eura). Dospijeće ugovorene obveze prikazano je u bilješci 33.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

14. ULAGANJA U OVISNA I PRIDRUŽENA DRUŠTVA

Naziv društva	Djelatnost	Udio	2016.		2015.		2016.		2015.	
			Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Obzor putovanja d.o.o.	Turistička djelatnost	100%	-	-	-	-	1.020	135	1.020	133
Amadeus Croatia d.d.	Marketinške usluge	95%	-	-	-	-	190	25	190	25
Pleso prijevoz d.o.o.	Prijevoz putnika	50%	-	-	-	-	-	-	-	-
			<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.210</u>	<u>160</u>	<u>1.210</u>	<u>158</u>

Ovisna društva osnovana su u Republici Hrvatskoj. Postotak se odnosi na udio u vlasništvu te glasačkim pravima.

15. DUGOTRAJNI DEPOZITI

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Depoziti dani dobavljačima	38.230	5.058	52.845	6.921	38.182	5.052	52.820	6.918
Depoziti kod banaka za kredite djelatnika	4.412	584	5.013	656	4.412	583	5.013	656
Depoziti za izdavanje bankovnih garancija	745	99	1.241	163	745	99	1.241	163
Depoziti za najam poslovnih prostora	626	83	709	93	626	83	709	93
	<u>44.013</u>	<u>5.824</u>	<u>59.808</u>	<u>7.833</u>	<u>43.965</u>	<u>5.817</u>	<u>59.783</u>	<u>7.830</u>

Dugotrajni depoziti dani dobavljačima sastoje se od depozita danih kao jamstva dobavljačima u iznosu 21.694 tisuće kuna, odnosno 2.870 tisuća eura i depozita u iznosu 16.488 tisuća kuna, odnosno 2.182 tisuće eura danog dobavljaču od kojeg Društvo unajmljuje Airbus za buduće radove na avionu (2015.: depoziti dani kao jamstva dobavljačima u iznosu od 21.009 tisuća kuna, odnosno 2.752 tisuća eura, depozit dobavljaču od kojeg Društvo unajmljuje Airbus za buduće radove na avionu u iznosu od 16.081 tisuću kuna, odnosno 2.106 tisuća eura i depoziti dani dobavljaču za buduće radove na motorima za Airbus zrakoplove u iznosu 15.730 tisuća kuna, odnosno 2.060 tisuća eura).

Kamatna stopa na dugoročne depozite za namjenske kredite djelatnika iznosi od 0% - 0,5%.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

16. ULAGANJA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

Udio	2016.		2015.		2016.		2015.		
	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	
Hrvatska poštanska banka d.d.	0,18%	1.163	154	991	130	1.163	154	991	130
Star Alliance		189	25	189	25	189	25	189	25
		<u>1.352</u>	<u>179</u>	<u>1.180</u>	<u>155</u>	<u>1.352</u>	<u>179</u>	<u>1.180</u>	<u>155</u>

S osnove usklađenja fer vrijednosti u 2016. godini u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti priznata je dobit u iznosu 172 tisuće kuna, odnosno 23 tisuće eura (2015.: gubitak od 46 tisuća kuna, odnosno 5 tisuća eura).

17. DUGOTRAJNA POTRAŽIVANJA

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Potraživanja za stanove u otkupu	292	39	364	48	292	39	364	48
Ostala dugotrajna potraživanja	175	23	175	23	175	23	175	23
	<u>467</u>	<u>62</u>	<u>539</u>	<u>71</u>	<u>467</u>	<u>62</u>	<u>539</u>	<u>71</u>

Dugotrajna potraživanja za stanove u otkupu odnose se na potraživanja za 32 prodana stana zaposlenicima Društva. Dospijeće potraživanja je od 16 do 30 godina uz kamatu od 1% godišnje prema Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (NN 43/92).

18. ZALIHE

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Potrošni rezervni dijelovi	62.745	8.302	54.894	7.190	62.745	8.302	54.894	7.190
Zalihe hrane, pića i ostale zalihe	1.748	231	1.535	201	1.748	231	1.535	201
	<u>64.493</u>	<u>8.533</u>	<u>56.429</u>	<u>7.391</u>	<u>64.493</u>	<u>8.533</u>	<u>56.429</u>	<u>7.391</u>

Potrošni rezervni dijelovi terete trošak razdoblja prilikom stavljanja u upotrebu dok su rotirajući rezervni dijelovi uključeni u nekretnine, postrojenja i opremu.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

19. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Potraživanja od kupaca u zemlji	30.947	4.095	20.073	2.629	29.207	3.864	18.869	2.471
Potraživanja od kupaca u inozemstvu	48.968	6.479	64.260	8.416	47.954	6.345	62.986	8.250
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca	(6.999)	(926)	(8.277)	(1.084)	(6.901)	(913)	(8.119)	(1.063)
	<u>72.916</u>	<u>9.648</u>	<u>76.056</u>	<u>9.961</u>	<u>70.260</u>	<u>9.296</u>	<u>73.736</u>	<u>9.658</u>

Sljedeće tablice prikazuju promjene ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca:

	2016.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca				
1. siječnja	8.277	1.084	8.119	1.063
Povećanja	175	23	73	10
Smanjenja	(267)	(35)	(267)	(35)
Otpisi	(1.036)	(137)	(874)	(114)
Tečajne razlike	(150)	(9)	(150)	(11)
31. prosinca	<u>6.999</u>	<u>926</u>	<u>6.901</u>	<u>913</u>

	2015.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca				
1. siječnja	13.621	1.778	13.446	1.755
Povećanja	1.257	165	1.182	155
Smanjenja	(213)	(28)	(196)	(26)
Otpisi	(6.267)	(824)	(6.192)	(814)
Tečajne razlike	(121)	(7)	(121)	(7)
31. prosinca	<u>8.277</u>	<u>1.084</u>	<u>8.119</u>	<u>1.063</u>

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

20. OSTALA POTRAŽIVANJA

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Potraživanja od zaposlenih	239	32	109	14	238	31	98	13
Potraživanja od države i drugih institucija	10.186	1.347	10.787	1.413	10.121	1.339	10.670	1.398
Potraživanja za udjele u dobiti	-	-	-	-	163	22	445	58
Potraživanja od osiguravatelja	440	58	6.537	856	440	58	6.537	856
Potraživanja za avanse dobavljačima	5.756	762	3.882	508	5.756	762	3.858	505
	16.621	2.199	21.315	2.791	16.718	2.212	21.608	2.830

21. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	20.628	2.729	26.110	3.420	20.275	2.683	25.637	3.358
Obračunati prihodi	5.707	755	806	106	5.707	755	806	106
	26.335	3.484	26.916	3.526	25.982	3.438	26.443	3.464

22. FINANCIJSKA IMOVINA

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Dani depoziti	9.937	1.315	1.538	201	9.917	1.312	1.536	201
	9.937	1.315	1.538	201	9.917	1.312	1.536	201

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

23. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće
	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura
Žiro račun	12.626	1.671	23.361	3.060	10.658	1.410	20.350	2.665
Devizni računi	19.056	2.522	10.685	1.399	18.554	2.455	10.242	1.341
Blagajna	16	2	24	3	10	1	11	1
Devizna blagajna	100	13	124	16	99	13	120	16
Kratkoročni depoziti	780	103	1.224	160	771	103	1.215	159
	32.578	4.311	35.418	4.638	30.092	3.982	31.938	4.182

Kratkoročni depoziti predstavljaju oročenja u bankama s dospijećem do 90 dana.

24. DIONIČKA GLAVNICA

Dionički kapital Društva iznosi 277.880 tisuća kuna, a podijeljen je na ukupno 27.787.953 redovitih dionica nominalne vrijednosti 10,00 kuna.

Na dan 31. prosinca struktura vlasništva Društva bila je kako slijedi:

2016.	Broj dionica	tisuće kuna	Udio %
Dioničari			
Centar za restrukturiranje i prodaju za Republiku Hrvatsku	26.971.437	269.715	97,06
Zračna luka Zagreb d.o.o.	477.121	4.771	1,72
Centar za restrukturiranje i prodaju za Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	213.152	2.132	0,77
Ostali	126.243	1.262	0,45
	27.787.953	277.880	100,00
2015.	Broj dionica	tisuće kuna	Udio %
Dioničari			
Centar za restrukturiranje i prodaju za Republiku Hrvatsku	26.971.437	269.715	97,06
Zračna luka Zagreb d.o.o.	477.121	4.771	1,72
Centar za restrukturiranje i prodaju za Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	213.152	2.132	0,77
Ostali	126.243	1.262	0,45
	27.787.953	277.880	100,00

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

25. REZERVE

Croatia Airlines Grupa	Zakonske rezerve		Ostale kapitalne rezerve		Revalorizacijske rezerve		Rezerva fer vrijednosti		Zaštitna rezerva		Rezerve	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Stanje 1. siječnja 2015.	721	93	82.263	10.666	-	-	(666)	(87)	(2.385)	(309)	79.933	10.363
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	(46)	(5)	675	87	629	82
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	(46)	(5)	675	87	629	82
Transakcije s vlasnicima												
Pokrivanje gubitaka iz dobiti 2014. godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pokrivanje gubitaka iz ostalih kapitalnih rezervi	-	-	(662)	(97)	-	-	-	-	-	-	(662)	(97)
Ukupno transakcije s vlasnicima	-	-	(662)	(97)	-	-	-	-	-	-	(662)	(97)
Stanje 31. prosinca 2015.	721	93	81.601	10.569	-	-	(712)	(92)	(1.710)	(222)	79.900	10.348
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	172	23	218	29	390	52
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	172	23	218	29	390	52
Transakcije s vlasnicima												
Prijenos dobiti 2015. godine na zakonske rezerve	12.530	1.647	-	-	-	-	-	-	-	-	12.530	1.647
Prijenos zadržane dobiti na zakonske rezerve	1.299	170	-	-	-	-	-	-	-	-	1.299	170
Ukupno transakcije s vlasnicima	13.829	1.817	-	-	-	-	-	-	-	-	13.829	1.817
Stanje 31. prosinca 2016.	14.550	1.910	81.601	10.569	-	-	(540)	(69)	(1.492)	(193)	94.119	12.217

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

25. REZERVE (NASTAVAK)

Croatia Airlines d.d.	Zakonske rezerve		Ostale kapitalne rezerve		Revalorizacijske rezerve		Rezerva fer vrijednosti		Zaštitna rezerva		Rezerve	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Stanje 1. siječnja 2015.	721	93	81.286	10.538	-	-	(666)	(87)	(2.385)	(309)	78.956	10.235
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	(46)	(5)	675	87	629	82
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	(46)	(5)	675	87	629	82
Transakcije s vlasnicima												
Pokriivanje gubitaka iz dobiti 2014. godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pokriivanje gubitaka iz ostalih kapitalnih rezervi	-	-	(662)	(97)	-	-	-	-	-	-	(662)	(97)
Ukupno transakcije s vlasnicima	-	-	(662)	(97)	-	-	-	-	-	-	(662)	(97)
Stanje 31. prosinca 2015.	721	93	80.624	10.441	-	-	(712)	(92)	(1.710)	(222)	78.923	10.220
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	172	23	218	29	390	52
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	172	23	218	29	390	52
Transakcije s vlasnicima												
Prijenos dobiti 2015. godine na zakonske rezerve	13.829	1.817	-	-	-	-	-	-	-	-	13.829	1.817
Ukupno transakcije s vlasnicima	13.829	1.817	-	-	-	-	-	-	-	-	13.829	1.817
Stanje 31. prosinca 2016.	14.550	1.910	80.624	10.441	-	-	(540)	(69)	(1.492)	(193)	93.142	12.089

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

25. REZERVE (NASTAVAK)

Zakonske rezerve

U skladu sa zakonom, zakonska rezerva formira se kao najmanje 5% dobiti za godinu do trenutka kad ukupni iznos rezerve ne dostigne 5% dioničkog kapitala društva. Temeljem odluke Skupštine od 6. srpnja 2016. dobit 2015. godine u iznosu 13.828 tisuća kuna, odnosno 1.817 tisuće eura prenijeta je u zakonske rezerve.

Ostale kapitalne rezerve

Ostale kapitalne rezerve nastale su pojednostavljenim smanjenjem dioničkog kapitala 2013. godine kao razlika iznosa za koji je smanjen upisani kapital i prenesenih gubitaka koji su se pokrivali iz smanjenja kapitala. Temeljem odluke Skupštine od 13. srpnja 2015. godine ostale kapitalne rezerve u iznosu 662 tisuće kuna, odnosno 97 tisuća eura iskorištene su za pokrivanje prenesenih gubitaka.

Ostale kapitalne rezerve na razini Grupe uključuju rezerve ovisnih društava. Rezerve društva Amadeus Croatia d.d. čine zakonske rezerve u iznosu 10 tisuća kuna, odnosno 1 tisuću eura (2015.: 10 tisuća kuna, odnosno 1 tisuću eura) i ostale rezerve u iznosu od 100 tisuća kuna, odnosno 14 tisuća eura (2015.: 100 tisuća kuna, odnosno 14 tisuća eura). Društvo Obzor putovanja d.o.o. ima ostale rezerve u iznosu od 867 tisuća kuna, odnosno 113 tisuća eura (2015.: 867 tisuća kuna, odnosno 113 tisuća eura).

Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti nastala je s osnove usklađenja fer vrijednosti ulaganja raspoloživih za prodaju. S obzirom da je fer vrijednost navedene imovine na datum izvještavanja niža od troška stjecanja rezerva fer vrijednosti je negativna i iznosi 540 tisuća kuna, odnosno 69 tisuća eura (2015.: 712 tisuća kuna, odnosno 92 tisuće eura).

Zaštitna rezerva

U okviru zaštitne rezerve priznaje se promjena fer vrijednosti učinkovitih derivativnih instrumenata označenih i svrstanih kao zaštita novčanog toka.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

26. OSNOVNI I RAZRIJEĐENI DOBITAK PO DIONICI

Zarada po dionici izračunata je na temelju neto dobiti raspodjeljive dioničarima i prosječnog ponderiranog broja postojećih redovnih dionica kako slijedi:

	2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa HRK	EUR	Croatia Airlines Grupa HRK	EUR
Dobit za godinu u tisućama	<u>7.565</u>	<u>1.005</u>	<u>12.530</u>	<u>1.647</u>
Broj izdanih dionica		27.787.953		27.787.953
Osnovni i razrijeđeni dobitak po dionici u HRK/EUR	<u>0,27</u>	<u>0,04</u>	<u>0,45</u>	<u>0,06</u>

	2016.		2015.	
	Croatia Airlines d.d. HRK	EUR	Croatia Airlines d.d. HRK	EUR
Dobit za godinu u tisućama	<u>8.042</u>	<u>1.068</u>	<u>13.829</u>	<u>1.817</u>
Broj izdanih dionica		27.787.953		27.787.953
Osnovni i razrijeđeni dobitak po dionici u HRK/EUR	<u>0,29</u>	<u>0,04</u>	<u>0,50</u>	<u>0,07</u>

27. REZERVIRANJA

Pregled rezerviranja Grupe i Društva je kako slijedi:

	Rezerviranja za sudske sporove		Rezerviranja za otpremnine		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Stanje 31. prosinca 2015.	1.900	249	818	107	2.718	356
Rezervirano tijekom godine	434	58	216	29	650	87
Iskorišteno tijekom godine	-	-	(32)	(4)	(32)	(4)
Otpušteno tijekom godine	-	-	-	-	-	-
Tečajne razlike	-	2	-	1	-	3
Stanje 31. prosinca 2016.	<u>2.334</u>	<u>309</u>	<u>1.002</u>	<u>133</u>	<u>3.336</u>	<u>442</u>

Rezerviranja za sudske sporove odnose se na rezervaciju vezanu za jedan radni spor te jedan spor vezano za naknadu štete. Rezerviranja su temeljena na procjeni odvjetnika koji zastupaju Društvo i ključnog rukovodstva Društva.

Rezerviranja za otpremnine odnose se na procijenjena dugoročna primanja zaposlenih u trenutku umirovljenja u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora. Obveza se obračunava od strane neovisnog aktuar. Značajne pretpostavke koje je koristio aktuar su kako slijedi: godišnja stopa odlazaka zaposlenika, diskontna stopa, dob odlaska u mirovinu je određena za svakog zaposlenika posebno uzimajući u obzir njegovu sadašnju dob i ukupno ostvareni staž.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

28. DUGOROČNI KREDITI

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Dugoročni krediti	46.859	6.200	67.170	8.798	46.859	6.200	67.170	8.798
Kratkoročni dio dugoročnih kredita	(15.116)	(2.000)	(19.833)	(2.598)	(15.116)	(2.000)	(19.833)	(2.598)
	<u>31.743</u>	<u>4.200</u>	<u>47.337</u>	<u>6.200</u>	<u>31.743</u>	<u>4.200</u>	<u>47.337</u>	<u>6.200</u>

Opis obveza po dugoročnim kreditima je kako slijedi:

Namjena kredita	Izorna valuta	Iznos kredita	Godišnja kamatna stopa	Dospijeće	2016.		2015.	
					tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Kredit za refinanciranje dugova	EUR	15.000	3m EURIBOR + 5,5% (min 8%)	10. mjesec 2019.	46.859	6.200	62.607	8.200
Kredit za potrebe restrukturiranja	EUR	1.350	3m EURIBOR + 5,5% (min 7,5%)	12. mjesec 2016.	-	-	4.563	598
					<u>46.859</u>	<u>6.200</u>	<u>67.170</u>	<u>8.798</u>
Tekuće dospijeće					(15.116)	(2.000)	(19.833)	(2.598)
Dugoročni dio kredita					<u>31.743</u>	<u>4.200</u>	<u>47.337</u>	<u>6.200</u>

Plan otplate obveze po dugoročnim kreditima je kako slijedi:

	2016.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
2017.	15.116	2.000	15.116	2.000
2018.	15.116	2.000	15.116	2.000
2019.	16.627	2.200	16.627	2.200
Poslije 2019.	-	-	-	-
	<u>46.859</u>	<u>6.200</u>	<u>46.859</u>	<u>6.200</u>

Dugoročni kredit osiguran je zalogom nad nekretninama, postrojenjima i opremom.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

29. KRATKOROČNI KREDITI

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće
	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura
Kratkoročni krediti	33.146	4.386	43.150	5.652	33.146	4.386	43.150	5.652
	33.146	4.386	43.150	5.652	33.146	4.386	43.150	5.652

Opis obveza po kratkoročnim kreditima Društva je kako slijedi:

Namjena kredita	Izorna valuta	Iznos kredita	Godišnja kamatna stopa	Dospijeće	2016.		2015.	
					tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Kredit za poslovno financiranje	EUR	3.700	3m EURIBOR + 6,15%	3. mjesec 2016.	-	-	28.250	3.700
Kredit za poslovno financiranje	EUR	3.400	3m EURIBOR + 3,50%	7. mjesec 2017.	25.696	3.400	-	-
Kredit za potrebe tekuće likvidnosti	HRK	7.450	6,5%	7. mjesec 2016.	-	-	7.450	976
Kredit za potrebe tekuće likvidnosti	HRK	7.450	trez.zap na 91 dan + 6,8% (min 7,3%)	8. mjesec 2016.	-	-	7.450	976
Kredit za potrebe tekuće likvidnosti	HRK	7.450	trez.zap na 91 dan + 5,8%	9. mjesec 2017.	7.450	986	-	-
					33.146	4.386	43.150	5.652

Obveza po kratkoročnom kreditu u iznosu 7.450 tisuća kuna, odnosno 976 tisuća eura podmirena je negotovinskom otplatom odnosno kompenziranjem s potraživanjem od kartičnih kuća.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

30. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće
	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura
Obveze prema dobavljačima u zemlji	75.911	10.044	59.030	7.731	75.064	9.932	58.305	7.636
Obveze prema dobavljačima u inozemstvu	<u>127.920</u>	<u>16.926</u>	<u>92.480</u>	<u>12.113</u>	<u>127.703</u>	<u>16.897</u>	<u>92.057</u>	<u>12.057</u>
	<u>203.831</u>	<u>26.970</u>	<u>151.510</u>	<u>19.844</u>	<u>202.767</u>	<u>26.829</u>	<u>150.362</u>	<u>19.693</u>

31. OSTALE KRATKOROČNE OBVEZE

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće
	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura
Obveze za usluge u zračnom prometu	122.702	16.235	134.186	17.575	122.702	16.235	134.186	17.575
Primljeni depoziti i predujmovi	14.865	1.967	11.126	1.457	14.865	1.967	11.106	1.455
Obveze za plaće	18.185	2.406	17.991	2.356	17.889	2.367	17.700	2.318
Ostale kratkoročne obveze	<u>16.881</u>	<u>2.233</u>	<u>19.276</u>	<u>2.525</u>	<u>16.681</u>	<u>2.207</u>	<u>19.261</u>	<u>2.523</u>
	<u>172.633</u>	<u>22.841</u>	<u>182.579</u>	<u>23.913</u>	<u>172.137</u>	<u>22.776</u>	<u>182.253</u>	<u>23.871</u>

Kratkoročne obveze za usluge u zračnom prometu odnose se na obvezu s osnove prodanih važećih, a još neiskorištenih putničkih karata. Ove obveze prestaju po obavljanju usluge prijevoza ili povratom odgovarajućeg iznosa putniku za vraćene karte.

32. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODI BUDUĆIH RAZDOBLJA

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće
	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura
Odgođeni prihodi	1.762	233	2.701	354	1.762	233	2.701	354
Obračunati troškovi neiskorištenih godišnjih odmora	908	120	3.872	507	823	109	3.804	498
Obračunati troškovi	<u>22.603</u>	<u>2.991</u>	<u>24.393</u>	<u>3.195</u>	<u>22.421</u>	<u>2.967</u>	<u>24.137</u>	<u>3.161</u>
	<u>25.273</u>	<u>3.344</u>	<u>30.966</u>	<u>4.056</u>	<u>25.006</u>	<u>3.309</u>	<u>30.642</u>	<u>4.013</u>

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

33. PREUZETE I NEPREDVIĐENE OBVEZE

Za obavljanje redovne poslovne aktivnosti Društvo koristi poslovni prostor u najmu na raznim lokacijama. Pored navedenog, Društvo u operativnom najmu ima i zrakoplov Airbus A320 i šest zrakoplova Q400 te pet motora za zrakoplove.

U lipnju 2007. godine potpisan je ugovor o operativnom najmu četiriju zrakoplova tipa DASH 8-Q400 za razdoblje od 10 godina, od kojih su prva dva isporučena u svibnju i srpnju 2008. godine, a druga dva u lipnju 2009. godine. U rujnu 2008. godine potpisan je ugovor o operativnom najmu još dva zrakoplova tipa DASH 8-Q400 koji su isporučeni u ožujku i travnju 2010. godine. U travnju 2014. godine potpisan je ugovor o operativnom najmu zrakoplova Airbus A320 CTJ za razdoblje od 8 godina.

U svibnju i studenom 2014. godine te u svibnju i prosincu 2015. godine potpisani su ugovori o operativnom najmu pet motora CFM56-5B za razdoblje od 8 godina.

Buduća minimalna plaćanja najma po neraskidivim ugovorima o operativnom najmu su kako slijedi:

	2016. tisuće kuna	2016. tisuće eura	2015. tisuće kuna	2015. tisuće eura
Do jedne godine	119.791	15.908	121.208	15.928
Između jedne i pet godina	267.686	35.549	348.761	45.831
Preko pet godina	16.609	2.206	51.011	6.703
	<u>404.086</u>	<u>53.663</u>	<u>520.980</u>	<u>68.462</u>

Dospijeće plaćanja ugovorenih obveza vezano za ulaganje u nove zrakoplove je kako slijedi:

	2016. tisuće kuna	2016. tisuće eura	2015. tisuće kuna	2015. tisuće eura
Do jedne godine	34.735	4.613	-	-
Između jedne i pet godina	521.025	69.192	422.031	55.459
Preko pet godina	-	-	120.027	15.773
	<u>555.760</u>	<u>73.805</u>	<u>542.058</u>	<u>71.232</u>

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

34. ZAPOSLENICI

	2016.	2015.
Croatia Airlines d.d.		
Piloti i kopiloti	122	115
Kabinsko osoblje	148	146
Tehničko osoblje i održavanje	254	235
Prodaja i marketing	125	111
Zemaljska operativa	113	114
Ostali zaposlenici	178	179
	<u>940</u>	<u>900</u>
Ovisna društva		
Obzor putovanja d.o.o.	16	14
Amadeus Croatia d.o.o.	8	8
Ukupno	<u>964</u>	<u>922</u>

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

35. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

35.1 TRANSAKCIJE S OVISNIM I PRIDRUŽNIM DRUŠTVIMA

Transakcije s ovisnim i pridruženim društvima prikazane su u nastavku:

	2016. tisuće kuna	2016. tisuće eura	2015. tisuće kuna	2015. tisuće eura
Prihodi				
Obzor putovanja d.o.o.	42	6	45	6
Amadeus Croatia d.d.	115	15	144	19
Ukupni prihodi	157	21	189	25
Prihodi od udjela u dobiti				
Obzor putovanja d.o.o.	763	101	505	66
Amadeus Croatia d.d.	50	7	64	8
Pleso prijevoz d.o.o.	-	-	602	79
Ukupni prihodi od udjela u dobiti	813	108	1.171	153
Rashodi				
Obzor putovanja d.o.o.	2	-	-	-
Amadeus Croatia d.d.	-	-	-	-
Ukupni rashodi	2	-	-	-
	2016. tisuće kuna	2016. tisuće eura	2015. tisuće kuna	2015. tisuće eura
Potraživanja				
Obzor putovanja d.o.o.	3	-	7	1
Amadeus Croatia d.d.	9	1	15	2
Ukupna potraživanja	12	1	22	3
Potraživanja za udjele u dobiti				
Obzor putovanja d.o.o.	163	22	405	53
Amadeus Croatia d.d.	-	-	40	5
Pleso prijevoz d.o.o.	-	-	-	-
Ukupna potraživanja za udjele u dobiti	163	22	445	58
Obveze				
Obzor putovanja d.o.o.	-	-	-	-
Amadeus Croatia d.d.	-	-	-	-
Ukupne obveze	-	-	-	-

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

35. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

35.2 TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE

Društvo je većinskom vlasništvu Republike Hrvatske koja svojim udjelom u vlasništvu i glasačkim pravima ima značajni utjecaj na poslovanje Društva. S obzirom na značajni utjecaj države u vlasništvu, Društvo je u povezanom odnosu s državnim institucijama i društvima gdje država drži većinski udio ili ima značajan utjecaj.

U svrhu objava transakcija s povezanim društvima, Društvo ne smatra rutinske transakcije (kao plaćanje poreza, pristojbi i slične) s raznim lokalnim društvima (u direktnom ili indirektnom u vlasništvu države) ili s drugim državnim tijelima, transakcijama s povezanim društvima.

Značajnije transakcije koje Društvo ima s državnim poduzećima odnose se na troškove zračnih luka i goriva te prihodi od prodaje karata i prihodi od prijevoza tereta (pošte).

Transakcije s povezanim stranama, društvima u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske ili društvima od strateškog značaja za Republiku Hrvatsku prikazane su u nastavku:

	2016. tisuće kuna	2016. tisuće eura	2015. tisuće kuna	2015. tisuće eura
Prihodi				
Zračna luka Osijek d.o.o., Klisa	213	28	224	29
Zračna luka Pula d.o.o., Pula	50	7	36	5
Zračna luka Rijeka d.o.o., Omišalj	12	2	414	54
Zračna luka Zadar d.o.o., Zadar	34	5	55	7
Zračna luka Split d.o.o., Kaštel Štafilić	494	66	691	91
Zračna luka Dubrovnik d.o.o., Čilipi	128	17	348	46
Zrakoplovno-tehnički centar d.d., Velika Gorica	4	1	-	-
HP – Hrvatska pošta d.d., Zagreb	1.777	236	1.456	191
INA – Industrija nafte d.d., Zagreb	-	-	-	-
Ukupni prihodi	2.712	362	3.224	423
Rashodi				
Zračna luka Osijek d.o.o., Klisa	168	22	42	6
Zračna luka Pula d.o.o., Pula	2.575	342	2.488	327
Zračna luka Rijeka d.o.o., Omišalj	77	10	69	9
Zračna luka Zadar d.o.o., Zadar	3.405	452	3.424	450
Zračna luka Split d.o.o., Kaštel Štafilić	20.162	2.678	19.765	2.597
Zračna luka Dubrovnik d.o.o., Čilipi	14.727	1.956	14.385	1.890
Zrakoplovno-tehnički centar d.d., Velika Gorica	363	48	276	36
HP – Hrvatska pošta d.d., Zagreb	70	9	79	10
INA – Industrija nafte d.d., Zagreb	119.441	15.862	137.324	18.046
Ukupni rashodi	160.988	21.379	177.852	23.371

Transakcije s ostalim društvima u državnom vlasništvu i državnim institucijama nisu značajne.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

35. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

35.2 TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE (NASTAVAK)

	2016. tisuće kuna	2016. tisuće eura	2015. tisuće kuna	2015. tisuće eura
Potraživanja				
Zračna luka Osijek d.o.o., Klisa	-	-	-	-
Zračna luka Pula d.o.o., Pula	-	-	-	-
Zračna luka Rijeka d.o.o., Omišalj	6	1	500	65
Zračna luka Zadar d.o.o., Zadar	-	-	-	-
Zračna luka Split d.o.o., Kaštel Štafilić	19	3	22	3
Zračna luka Dubrovnik d.o.o., Čilipi	28	4	5	1
Zrakoplovno-tehnički centar d.d., Velika Gorica	-	-	-	-
HP – Hrvatska pošta d.d., Zagreb	235	31	124	16
INA – Industrija nafte d.d., Zagreb	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	288	39	651	85
Obveze				
Zračna luka Osijek d.o.o., Klisa	17	2	-	-
Zračna luka Pula d.o.o., Pula	634	84	503	66
Zračna luka Rijeka d.o.o., Omišalj	-	-	-	-
Zračna luka Zadar d.o.o., Zadar	765	101	679	89
Zračna luka Split d.o.o., Kaštel Štafilić	8.309	1.099	9.164	1.200
Zračna luka Dubrovnik d.o.o., Čilipi	6.657	881	8.076	1.058
Zrakoplovno-tehnički centar d.d., Velika Gorica	21	3	86	11
HP – Hrvatska pošta d.d., Zagreb	9	1	6	1
INA – Industrija nafte d.d., Zagreb	11.590	1.534	9.418	1.234
Ukupne obveze	28.002	3.705	27.932	3.659

PSO naknada

Tijekom godine Društvo je temeljem PSO naknade, odnosno naknade Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture za očuvanje prometne povezanosti regija u domaćem linijskom zračnom prijevozu realiziralo prihod u iznosu 82.604 tisuće kuna, odnosno 10.970 tisuća eura (2015.: 83.195 tisuća kuna, odnosno 10.933 tisuće eura). Potraživanje na datum izvještavanja po osnovi PSO naknade iznosi 9.936 tisuća kuna, odnosno 1.315 tisuća eura i iskazano je unutar potraživanja od države i državnih institucija u bilješci 25. (2015.: 10.487 tisuća kuna, odnosno 1.374 tisuće eura).

Kratkoročni krediti

Tijekom godine Društvo je koristilo kratkoročne kredite banke u vlasništvu Republike Hrvatske u iznosu 7.450 tisuća kuna, odnosno 989 tisuća eura (2015.: 7.450 tisuća kuna, odnosno 979 tisuća eura). Kredit je u cijelosti vraćen te ne postoji obveza po kreditu na datum izvještavanja (2015.: 7.450 tisuća kuna, odnosno 976 tisuća eura). Trošak kamata priznat tijekom godine iznosio je 334 tisuće kuna, odnosno 44 tisuće eura (2015.: 570 tisuća kuna, odnosno 75 tisuća eura).

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

35. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

35.3 TRANSAKCIJE S KLJUČNIM ČLANOVIMA RUKOVODSTVA I ČLANOVIMA NADZORNOG ODBORA

Ukupno isplaćene naknade članovima uprave, direktorima i drugim ključnim članovima rukovodstva iznosile su kako slijedi:

	2016.	2016.	2015.	2015.
	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće
	kuna	eura	kuna	eura
Plaće i naknade - bruto	7.701	1.023	7.504	986
Primici u naravi - bruto	369	49	377	50
	<u>8.070</u>	<u>1.072</u>	<u>7.881</u>	<u>1.036</u>

Na dan 31. prosinca 2016. na položajima članova uprave, direktora i drugih ključnih članova rukovodstva bilo je zaposleno 15 osoba (2015.: 15 osoba).

Naknade članovima Nadzornog odbora tijekom 2016. godine iznosile su 235 tisuća kuna, odnosno 31 tisuću eura (2015.: 244 tisuće kuna, odnosno 32 tisuće eura).

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Financijski instrumenti i upravljanje financijskim rizicima

U transakcijama financijskim instrumentima Društvo na sebe preuzima financijske rizike. Ovi rizici uključuju tržišni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti. Značajniji rizici, zajedno s metodama koje se koriste u upravljanju tim rizicima, navedeni su u nastavku.

Fer vrijednost financijskih instrumenata

Fer vrijednost financijskog instrumenta je iznos po kojem se sredstvo može razmijeniti ili obveza podmiriti između poznatih i spremnih strana u transakciji pred pogodbom.

Fer vrijednost se temelji na kotiranim tržišnim cijenama ako su dostupne. Ako tržišne cijene nisu dostupne, fer vrijednost se procjenjuje primjenom modela diskontiranog novčanog tijeka ili drugih odgovarajućih tehnika za utvrđivanje cijena. Promjene u pretpostavkama na kojima se temelje procjene, uključujući diskontne stope i procijenjene buduće novčane tijekove, značajno utječu na procjene. Iz tog razloga, procijenjene fer vrijednosti ne mogu se ostvariti prodajom financijskog instrumenta u ovome trenutku.

Metode procjene ili pretpostavke u određivanju fer vrijednosti

Prilikom izračuna fer vrijednosti Društvo uzima u obzir MSFI pravila hijerarhije fer vrijednosti koja odražavaju značajnost ulaznih podataka korištenih u procesu vrednovanja. Svaki instrument se individualno detaljno procjenjuje. Razine hijerarhije fer vrijednosti se određuju na temelju najniže razine i ulaznih podataka značajnih za određivanje fer vrijednosti instrumenta.

Financijski instrumenti koji se vode po fer vrijednosti kategorizirani su u tri razine MSFI hijerarhije fer vrijednosti, kako slijedi:

1. prva razina dostupnih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz (neusklađenih) cijena koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu i identične obveze,
2. druga razina dostupnih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz drugih podataka, a ne iz kotiranih cijena iz 1. razine, a odnose se na inpute izvedene izravno za promatrana sredstva ili obveze (tj. kao cijene) ili neizravno (izvedeni iz cijena), i
3. treća razina pokazatelja – pokazatelji izvedeni primjenom metoda vrednovanja u kojima su kao ulazni podaci korišteni podaci o imovini ili obvezama koji se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima (nedostupni ulazni podaci).

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tabela u nastavku prikazuje imovinu Grupe i Društva po fer vrijednosti na datum izvještavanja:

	Razina 1 tisuće kuna	Razina 2 tisuće kuna	Razina 3 tisuće kuna	Ukupno tisuće kuna
2016.				
<i>Ulaganja raspoloživa za prodaju</i>				
Kotirana društva	1.163	-	-	1.163
Nekotirana društva	-	-	189	189
Ukupno	1.163	-	189	1.352
	Razina 1 tisuće eura	Razina 2 tisuće eura	Razina 3 tisuće eura	Ukupno tisuće eura
2016.				
<i>Ulaganja raspoloživa za prodaju</i>				
Kotirana društva	154	-	-	154
Nekotirana društva	-	-	25	25
Ukupno	154	-	25	179
	Razina 1 tisuće kuna	Razina 2 tisuće kuna	Razina 3 tisuće kuna	Ukupno tisuće kuna
2015.				
<i>Ulaganja raspoloživa za prodaju</i>				
Kotirana društva	991	-	-	991
Nekotirana društva	-	-	189	189
Ukupno	991	-	189	1.180
	Razina 1 tisuće eura	Razina 2 tisuće eura	Razina 3 tisuće eura	Ukupno tisuće eura
2015.				
<i>Ulaganja raspoloživa za prodaju</i>				
Kotirana društva	130	-	-	130
Nekotirana društva	-	-	25	25
Ukupno	130	-	25	155

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Upravljanje rizicima

Kao zrakoplovni prijevoznik u međunarodnom zračnom prometu, Grupa i Društvo su izloženi promjenama cijena, kamatnih stopa i valutnih tečajeva. Iz tog razloga, Grupa i Društvo primjenjuju politiku analiziranja i aktivnog upravljanja postojećim rizičnim pozicijama i tržišnim trendovima, kao i internog prijeboja rizičnih pozicija u mjeri u kojoj je to moguće.

Odnos duga i kapitala na kraju godine bio je kako slijedi:

	2016.		2015.		2016.		2015.	
	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Dug	80.057	10.593	110.332	14.452	80.057	10.593	110.332	14.452
Novac i novčani ekvivalenti	(32.578)	(4.311)	(35.418)	(4.638)	(30.092)	(3.982)	(31.938)	(4.182)
Neto dug	47.479	6.282	74.914	9.814	49.965	6.611	78.394	10.270
Kapital	381.770	50.514	373.815	48.958	379.064	50.153	370.632	48.543
Odnos duga i glavnice	12%	12%	20%	20%	13%	13%	21%	21%

Kamatni rizik

Kamatni rizik je mogućnost promjene vrijednosti financijskog instrumenta ili novčanih tijekova povezanih s financijskim instrumentom uslijed promjene tržišnih kamatnih stopa, a odnosi se uglavnom na potraživanja i obveze s dospeljećem preko jedne godine.

Grupa i Društvo su izloženi kamatnom riziku s obzirom da je većina primljenih dugoročnih kredita odobrena s varijabilnom kamatnom stopom kako je prikazano u bilješkama 33. Kamatne stope na depozite su prikazane u bilješci 20. Da je kamatna stopa bila veća za 0,5% u odnosu na važeće tržišne kamatne stope, iznos od 33 tisuće kuna, odnosno 4 tisuće eura teretio bi izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (2015.: 45 tisuća kuna, odnosno 6 tisuća eura), i obrnuto, da je kamatna stopa bila manja za 0,5% iznos od 33 tisuće kuna, odnosno 4 tisuće eura imao bi pozitivan učinak na izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za 2016. godinu (2015.: 45 tisuća kuna, odnosno 6 tisuća eura).

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Valutni rizik

Grupa i Društvo su izloženi transakcijskom riziku, a to je rizik negativnog utjecaja promjena valutnih tečajeva u odnosu na kunu na novčane tijekove iz komercijalnih aktivnosti; i bilančnom riziku, a to je rizik da vrijednost neto monetarnih sredstava u stranim valutama bude niža prilikom preračunavanja u kune kao posljedica promjene valutnih tečajeva.

Najznačajniji valutni rizik kojem su Grupa i Društvo izloženi proizlazi iz obveza temeljem dugoročnih kredita, kako je opisano u bilješci 28, a koji su većim dijelom denominirani u eurima. Grupa i Društvo ovu izloženost prebija s prihodima od prodaje karata u inozemstvu, čime ostvaruje dostatne priljeve za pokriće otplate dugova. Dobit i gubitke po dugovanjima u stranoj valuti Grupa i Društvo obračunavaju kao zaštitu novčanog tijeka u okviru glavnice, kao što je iscrpnije opisano u računovodstvenim politikama.

Utjecaj promjene vrijednosti valuta na neto monetarna potraživanja/obveze denominirane u eurima i dolarima na datum izvještavanja (jačanje/slabljenje za 0,50%) je kako slijedi:

tisuće kuna	Utjecaj promjene eura		Utjecaj promjene dolara	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Dobit / (gubitak)	<u>(504)</u>	<u>(449)</u>	<u>(27)</u>	<u>110</u>

Utjecaj promjene vrijednosti valuta na prihode (jačanje/slabljenje za 0,50%) je kako slijedi:

tisuće kuna	Utjecaj promjene eura		Utjecaj promjene dolara	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Dobit / (gubitak)	<u>2.916</u>	<u>2.890</u>	<u>1.283</u>	<u>1.494</u>

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Kreditni rizik

Prijevoz putnika i tereta fakturira se većim dijelom putem agencija koje posluju po pravilima IATA-e i po zadanim uvjetima pristupa prema kojima, u okviru pravila BSP sustava, obvezno prilažu bankovne garancije. Agenti pojedinci, koji nisu članovi IATA-e su dužni priložiti odgovarajuće instrumente osiguranja, kako bi mogli poslovati sa Društvom. Kreditni rizik povezan s agentima relativno je nizak zbog toga što iznosi potraživanja od bilo kojeg agenta pojedinca nisu značajni.

Ako uvjetima plaćanja nije izričito drukčije ugovoreno, potraživanja i obveze iz međusobnih odnosa zrakoplovnih tvrtki po osnovi prijevoza uobičajeno se podmiruju na neto osnovi putem IATA-ine klirinške kuće, što uvelike doprinosi smanjenju rizika neplaćanja.

U svim drugim odnosima plaćanja Grupa i Društvo procjenjuju solventnost i urednost plaćanja klijenata i prate izloženost prema bilo kojem klijentu primjenjujući limite, čiju primjerenost Grupa i Društvo periodički provjeravaju. Ako postoje čimbenici koji upućuju na nemogućnost klijenta da podmiri sve ili dio obveza, Grupa i Društvo knjiže odgovarajući ispravak vrijednosti, kojim se knjigovodstveni iznos potraživanja svodi na njihov nadoknadivi iznos. Kreditni rizik povezan s ulaganjima i derivacijskim financijskim instrumentima proizlazi iz rizika neplaćanja druge ugovorne strane. Budući da su transakcije zaključene sa stranama izuzetno velike kreditne sposobnosti, rizik neplaćanja je, po mišljenju Uprave Društva, nizak.

Cjenovni rizik

Društvo je izloženo riziku povezanom s promjenama cijene mlaznog goriva za zrakoplove, koje čini značajnu stavku troškova Društva. Cijena mlaznog goriva na tržištu je u proteklim godinama izrazito volatilna.

Da je cijena goriva na tržištu bila veća za 5% u odnosu na važeće tržišne cijene, iznos od 1.000 tisuća kuna odnosno 133 tisuće eura teretio bi izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, i obrnuto, da je cijena goriva na tržištu bila manja za 5%, iznos od 10.004 tisuće kuna odnosno 1.329 tisuća eura imao bi pozitivan učinak na izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za 2016. godinu (2015.:11.548 tisuća kuna, odnosno 1.518 tisuća eura).

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik suočavanja s poteškoćama u podmirenju preuzetih obveza u trenutku njihovog dospijea. Grupa i Društvo upravljaju rizikom likvidnosti redovitim praćenjem dospijea obveza te održavanjem odgovarajućih iznosa gotovog novca i depozita, kako bi se pokrili neočekivani novčani izdaci.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Zaštita od rizika koju provodi Društvo

Upravljanje poslovnim rizicima nužno je kako bi se očuvala vrijednost Grupe i Društva u nestabilnim uvjetima poslovanja te zahtjeva primjenu odgovarajućih financijskih instrumenata i metoda. Jedan od najznačajnijih rizika u poslovanju Društva u zadnjih nekoliko godina je porast cijena nafte, odnosno goriva. Pored toga, Društvo je izloženo uvjetima na međunarodnom tržištu i financira flotu kreditima denominiranim u inozemnim valutama. Od navedenih rizika Društvo se štiti sukladno donesenim strategijama (Strategija zaštite od rizika promjene valutnih tečajeva po osnovi preuzetih dugoročnih obveza u stranim valutama i Strategija zaštite od rizika promjene cijena goriva).

Grupa i Društvo dosljedno primjenjuju strategiju zaštite od promjene tečajeva inozemnih valuta budućim tijekovima prihoda u stranoj valuti od 1999. godine. Društvo je pri preuzimanju dugoročnih kreditnih obveza za financiranje nabave zrakoplova ocijenilo temeljem očekivanih tijekova prihoda u valutama da se valutni rizik računa dobiti i gubitka po osnovu nerealiziranih tečajnih razlika temeljem nedospjelog dijela dugoročnih kredita u budućem vremenskom horizontu valutno u potpunosti pokriva iz očekivanih prihoda.

Grupa i Društvo su odabrali strategiju zaštite od rizika promjene valutnih tečajeva po osnovi preuzetih dugoročnih kredita u stranim valutama putem zaštite novčanog tijeka kroz razdoblje od 3 godine. S obzirom da projicirane prihode za buduće vremensko razdoblje Uprava Društva smatra vrlo izvjesnima, budući tijek prihoda definiran je kao zaštita novčanog tijeka uzetih dugoročnih valutnih kredita.

Grupa i Društvo u svrhu zaštite od tečajnih razlika, kamatnih rizika te rizika promjena cijena goriva koriste derivativne instrumente i zaštitu novčanog tijeka.

Na početku svake transakcije zaštite Grupa i Društvo dokumentiraju odnos između instrumenata zaštite i zaštićenih stavki, opseg zaštite, kao i svoj cilj upravljanja rizikom i strategiju ulaganja u razne transakcije zaštite. Taj proces uključuje povezivanje svih derivativa predodređenih kao zaštita s određenom imovinom i obvezama ili određenim čvrstim obvezama ili predviđenim transakcijama.

Grupa i Društvo također dokumentiraju svoju procjenu, na početku zaštite i tijekom trajanja zaštite, te utvrđuju koliko su derivati koji su korišteni u zaštitnim transakcijama učinkoviti kroz obračun promjena u fer vrijednosti ili novčanim tijekovima zaštićenih stavki.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

36.1 Tablice rizika likvidnosti

U slijedećim tablicama prikazana je struktura nederivativne financijske imovine i obveza Društva na dan 31. prosinca 2016. i 2015. godine prema očekivanom dospijeću. Prikazani podaci su bazirani na nediskontiranom novčanom tijeku financijske imovine i obveza.

31.12.2016.	Ukupno		Manje od 6 mjeseci		Od 6 mjeseci do 1 godine		Od 1 do 2 godine		Više od 2 godine	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Imovina										
Dugotrajni depoziti	43.965	5.817	-	-	-	-	21.690	2.870	22.275	2.947
Ulaganja raspoloživa za prodaju	1.352	179	-	-	-	-	-	-	1.352	179
Dugotrajna potraživanja	467	62	-	-	-	-	175	23	292	39
Potraživanja od kupaca	70.260	9.296	70.260	9.296	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	23.384	3.094	23.346	3.089	38	5	-	-	-	-
Financijska imovina	9.917	1.312	832	110	9.085	1.202	-	-	-	-
Novac i novčani ekvivalenti	30.092	3.982	30.092	3.982	-	-	-	-	-	-
Ukupno imovina	179.437	23.742	124.530	16.477	9.123	1.207	21.865	2.893	23.919	3.165
Obveze										
Dugoročni krediti	46.859	6.200	4.535	600	10.581	1.400	15.116	2.000	16.627	2.200
Kratkoročni krediti	33.146	4.386	26.034	3.445	7.112	941	-	-	-	-
Financijski leasing	52	7	8	1	7	1	37	5	-	-
Kamate po kreditima	7.105	940	2.466	326	1.615	214	2.154	285	869	115
Obveze prema dobavljačima	202.767	26.829	202.767	26.829	-	-	-	-	-	-
Ostale obveze	87.224	11.541	48.949	6.477	25.055	3.315	12.218	1.617	1.003	133
Ukupno obveze	377.153	49.903	284.759	37.678	44.370	5.871	29.525	3.907	18.499	2.448
Razlika	(197.716)	(26.161)	(160.229)	(21.201)	(35.247)	(4.664)	(7.660)	(1.014)	5.420	717

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

36.1 Tablice rizika likvidnosti (nastavak)

31.12.2015.	Ukupno		Manje od 6 mjeseci		Od 6 mjeseci do 1 godine		Od 1 do 2 godine		Više od 2 godine	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Imovina										
Dugotrajni depoziti	59.783	7.830	-	-	-	-	15.981	2.093	43.802	5.737
Ulaganja raspoloživa za prodaju	1.180	155	-	-	-	-	-	-	1.180	155
Dugotrajna potraživanja	539	71	207	28	31	4	62	8	239	31
Potraživanja od kupaca	73.736	9.658	73.736	9.658	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	23.980	3.141	23.947	3.137	33	4	-	-	-	-
Financijska imovina	1.536	201	853	112	683	89	-	-	-	-
Novac i novčani ekvivalenti	31.938	4.182	31.938	4.182	-	-	-	-	-	-
Ukupno	192.692	25.238	130.681	17.117	747	97	16.043	2.101	45.221	5.923
Obveze										
Dugoročni krediti	67.170	8.798	4.581	600	15.252	1.998	15.900	2.083	31.437	4.117
Kratkoročni krediti	43.150	5.652	37.027	4.850	6.123	802	-	-	-	-
Financijski leasing	12	2	12	2	-	-	-	-	-	-
Kamate po kreditima	12.627	1.654	3.977	521	2.197	288	3.398	445	3.055	400
Obveze prema dobavljačima	150.362	19.693	150.362	19.693	-	-	-	-	-	-
Ostale obveze	104.931	13.744	67.418	8.831	37.513	4.913	-	-	-	-
Ukupno	378.252	49.543	263.377	34.497	61.085	8.001	19.298	2.528	34.492	4.517
Razlika	(185.560)	(24.305)	(132.696)	(17.380)	(60.338)	(7.904)	(3.255)	(427)	10.729	1.406

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

37. NAKNADE REVIZORU

Za obavljanje revizije odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja Društva i Grupe Croatia Airlines za 2016. godinu ugovorena je naknada u visini od 192 tisuće kuna uvećano za iznos poreza na dodanu vrijednost (za 2015. godinu 194 tisuće kuna uvećano za iznos poreza na dodanu vrijednost).

38. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

U siječnju 2017. godine, sklopljen je ugovor o prodaji pet od ukupno devet slotova na londonskoj zračnoj luci Heathrow američkoj aviokompaniji Delta Airlines. Ugovor se odnosi na jutarnje slotove utorkom, srijedom, četvrtkom, subotom i nedjeljom dok je Društvo zadržalo četiri popodnevna slota što znači da će nastaviti letenje prema toj zračnoj luci. Sklapanjem navedenog ugovora realizirana je jedna od mjera programa restrukturiranja koja je bila u planovima Društva od 2013. godine.

Dana 31. ožujka 2017. donijeta je odluka Vlade Republike Hrvatske o davanju suglasnosti Društvu za kratkoročno kreditno zaduženje kod Hrvatske poštanske banke d.d. u iznosu od 30 milijuna kuna, radi financiranja obrtnih sredstava, a kako bi se osiguralo podmirivanje kratkoročnih obveza u mjesecima u kojima je likvidnost Društva, zbog sezonalnog karaktera poslovanja, na niskoj razini.

39. ODOBRENJE KONSOLIDIRANIH I ODVOJENIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Konsolidirane i odvojene financijske izvještaje usvojio je Predsjednik Uprave Društva i odobrio njihovo izdavanje dana 31. ožujka 2017. godine.

Potpisali u ime Društva dana 31. ožujka 2017. godine:

Teodora Wenzler Brezak

Direktor sektora financija i računovodstva

Krešimir Kučko

Predsjednik Uprave